

Poslani plačani v gotovini
Upravništvo, Ljubljana, Kranjska
ulica 6 — Telefon št. 8123, 8124,
8125, 8126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 8392, 8492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina snaga mesečno Din 25,—
Za inozemstvo Din 40,—.

Uredništvo:
Ljubljana, Kranjska ulica 6, telefon
8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Rumunija v krizi

Prvič po vojni se je zgodilo, da parlamentarne volitve v Rumuniji niso prinesle vladi zmage. Tudi v ostalih balkanskih državah doslej še ni bilo takega primera. Za Rumunijo pa je poraz vlade tem bolj presenetljiv, ker zastopuje po rumunskem volilnem zakonu, da dobi vlada 40 odstotkov oddanih glasov, pa ima v parlamentu zagotovljeno tako večino, da lahko ob normalnih razmerah računa na vladanje za vsa štiri leta, kolikor traja poslovna doba parlamenta. Prva poročila so tudi po sedanjih rumunskih volitvah že beležila vladno zmago, toda izkazalo se je, da so bila prenapetostna in sestavljena le na osnovi rezultatov v onih predelih države, kjer je bila situacija za vlado najbolj ugodna. Ko so kasneje prišla še točnejša poročila iz drugih pokrajin, zlasti iz Transilvanije, ki je domena opozicijske agrarne stranke, se je prvotna slika precej spremenila. Končni rezultat je bil ta, da je vlada dobila samo 38% skupnega števila oddanih glasov. Ako nobena stranka ne dobi 40%, potem se po rumunskem volilnem redu mandati razdelijo po čistem sorazmerju, pa bo tako sedaj vlada dobila od skupnega števila poslancev tudi le okrog 40%. Ako pa bi dobila pri volitvah še manjkajoča 2% glasov več, bi imela v parlamentu zanesljivo dvotretninsko večino.

Volilni izid je tako prevrnil staro rumunsko volilno prakso, odnosno tradicijo, po kateri je dobila vselej večina tista stranka, ki je imela volilno vlado. Zaradi tega se je zavezniška Rumunija sedaj znašla v krizi, za kakršno v novejši svoji zgodovini še nima primere. Ravno s tega stališča je sedanja rumunska kriza zanimiva tudi za inozemstvo, kajti sama po sebi brez dvoma ne bo posebno težka in se bo gotovo končala s koalicio pod sedanjim vodstvom.

Prav za prav pa sta bila praksa in tradicija prelomljeni že poprej, pri sestavi volilne vlade. Doslej običajni način v Rumuniji je bil ta, da so se stranke menjavale na režimu. Ona stranka, o kateri se je ob izteku parlamentarne funkcije dobe zdelo, da je močnejša od vladajoče ali vsaj najmočnejša za njo, je dobila volilno vlado, potem pri volitvah večino in je nato navadno vladala štiri leta. Letos ji prišla na vrsto caranistična agrarna stranka, toda na krmilu je še dalje ostala dosedanja vladna liberalna stranka, ki se je ojačala še s koalicio s skupinama profesorja Jorge in Vajde Voevodae.

O poteku takratne vladne krize smo na tem mestu že pisali. Mandat za sestavo vlade je najprej res dobil caranistični vodja Mihalake, toda s tako omejenimi pooblastili, da je moral mandat brez uspeha vrniti. Za njim je vlado sestavil zopet dosedanji ministrski predsednik Tatarescu. Razumljivo je, da je ta rešitev vladne krize poostila napetost med obema najmočnejšimi strankama in da se je zato tudi volilna borba vodila z izredno srditostjo. Mihalake je celo odstopil kot šef stranke, da je tako lahko prišel na vodstvo bolj energični in borbeni ter v političnem boju bolj preizkušeni stari vodja Maniu.

Kako hudo je bilo ogorčenje in razočaranje pri caranistih, je najbolj razvidno iz samega dejstva, da so sklenili volilni dogovor s svojimi najhujšimi idejnimi nasprotniki, z ekstremnimi desničarji »Železne garde«, ali kakor se sedaj imenujejo, s stranko »Vse za domovino«. Ravno ta skupina pod vodstvom znanega Codreana je iz volitev izšla presenetljivo ojačena. Iz koalicije s caranisti je očitno ona odnesla levji delež koristi, vsekakor pa kaže porast za njo oddanih glasov, da tudi na Rumunskem napreduje radikaliziranje na desno in si močno pridobiva tal fašistično in protizidovsko razpoloženje. Da je pri tem veliko vlogo igralo tudi splošno opozicijsko razpoloženje, kaže okoliščina, da skupina Vajde Voevodae, ki je tudi sorodno desničarska in nacionalistično usmerjena, a je šla v volitve kot del vladne koalicije, ne le ni dosegla nikakih novih uspehov, temveč je bila z volitvami še močno oslabiljena. Dosedanji pristaji Vajde Voevodae so očitno v veliki meri prešli h Codreanu ali pa nazaj k caranistom, od katerih so se bili pred leti odcepili.

Volilna udeležba ni bila velika. Ako jo je res odločil skrajno slabo vreme, o čemer ni povoda dvomiti, je verjetno, da ta zadržek ni prizadel vseh strank enako, marveč predvsem tiste, ki so zadržane najbolj na kmetih. Težko si je misliti, da bi vreme kaj prida zadrževalo volilce v mestih. Praktično vzeto pomeni to, da so stranke, ki so prvenstveno zasidrane v mestih, radi slabega vremena relativno celo pridobile. Nemara je tudi ta moment do neke mere pripomogel k presenetljivemu napredovanju skrajnih desničarjev na račun drugih strank.

Z volilnim izidom je nastala v Rumuniji povsem nova politična situacija. Javno se kaže sedaj, da bo bodoča parlamentarna doba zelo burna. Visti iz Bukareste zatrjujejo zaenkrat, da se bo Tatarescu poskusil ojačiti z razširjenjem koalicije na desno stran, torej s

JAPONSKO PRODİRANJE V ŠANTUNŠKO POKRAJINO

Japonci so že zavzeli Cinan, glavno mesto šantunga ter važno luko Hangčov, odkoder prodirajo proti jugu

Sanghaj, 27. dec. o. Japonsko-kitajska vojna se razvija sedaj že na štirih bojiščih. Najhujši so boji za Cinan, glavno mesto šantunga, in luko Hangčov.

Po japonskih informacijah je japonska vojska Cinan že zavzela. V mestu se posamezni japonski oddelki borijo le še z ostanki kitajskih čet, ki so se zabarikadirali v posameznih večjih poslopih. Kitajci trdijo nasprotno, da so Japonci prodrli šele pred cinanska vrata na severu in zapadu mesta. Japonsko toponištvo je razdelalo že mnogo poslopij v mestu, vendar pa so Kitajci šantunško glavno mesto doslej z uspehom branili. Če so Japonci res zavzeli Cinan, to dobi lahko podlago za napad na Pukov proti Nankingu in se tam združijo z drugo japonsko vojsko ter tako šantung dočela odrezati od ostalih kitajskih pokrajin, ki so še pod oblastjo maršala Čangkaška. V tem primeru bodo lahko prisilili šantunškega guvernerja, da se končno odloči in prestopi na njihovo stran. Iz Cinana nameravajo Japonci prodirati tudi proti Cingtau ob velikem Kitajčevem zalivu, kjer so Kitajci v zadnjih časih hudo gosodarili z vsem, kar je bilo japonskega. Znano je, da so popolnoma razdelali velike japonske predelnice v tem industrijskem središču in prizadeli japonski industriji ogromno škodo. V Cingtau je sedaj zbranih 30.000 kitajskih vojakov, med njimi 300 Američanov, ki se naglo pripravljajo za beg, ker je postal položaj že zelo resen. Po nekaterih vesteh nameravajo Japonci v bližini Cingtau izkrcati nove vojaške oddelke, da bi se zavzeli velike šantunške pokrajine izvršilo obenem z dveh strani.

Na nankinški fronti v poslednjih dneh ni bilo večjih vojaških operacij. Tudi ob izlizu zaradne reke od Kantona je bilo zadnje dni relativno mirno. Čeprav se v glavnem mestu južno kitajske razburjenje še ni poglobilo, zopet zavzame mesta Jenčan, Jangsin in Loling. Te čete imajo namen, da bi presekale japonske zveze ob železnici Tiencin — Pukav.

transportnih ladij. Nevarnost japonskega vpada v južno Kitajsko vsekakor še ni minila, hongkonški krogi pa sodijo, da bo trajalo še nekaj časa, preden se bodo Japonci do dobrega pripravili za vojskovanje v južni Kitajski, ker si bodo morali nekje na južno kitajski otoli zgraditi predvsem novo letalsko oporišče in utrdbe, ki bodo ščitile izkrcavalce se čete.

Med tem je padel Hangčov, velika kitajska luka, ki laži ob istoimenskem zalivu jugozapadno od Sanghaja. V mestu se po raznih okrajih še vodno sridlo bore. Sprednji oddelki japonske vojske so kljub temu prodrli dalje proti jugozapadu ter zavzele mestce Fujang.

Padec Cinana

Sanghaj, 27. dec. g. Po uradnem japonskem poročilu so Japonci po kratkem, toda ljutom boju zavzeli glavno mesto šantunga, Cinan. Japonci so dosegli mesto že v noči na ponedeljek ter so davi v naskoku zavzeli vzhodna in severna vrata mesta. Z zavzetjem Cinana je Japoncem odprta pot v Cingtau.

Gverilska vojna v zaledju

Sanghaj, 27. dec. d. Po vesteh iz kitajskih virov so kitajske neredne čete, ki se bore ob meji pokrajin Hopeja in šantunga, zopet zavzele mesta Jenčan, Jangsin in Loling. Te čete imajo namen, da bi presekale japonske zveze ob železnici Tiencin — Pukav.

Demonstracije v Hongkongu

Tokio, 27. dec. AA. Iz Hongkonga poročajo, da se japonski državljani stalno posvetujejo o protijaponskih demonstracijah v mestu in okolici. Posebno jih skrbi za držanje angleških državljanov, ki podpirajo gonjo kitajskih meščanov in tudi sodelujejo pri bojkotu japonskega blaga. Po-

ložaj Japoncev v Hongkongu je izzval veliko vznemirjenje v tokijskih političnih krogih.

Zopet angleško-japonski incident

Sanghaj, 27. dec. o. Na angleškem področju mednarodne koncesije se je davi pripetil nov incident, ki pa bržkone ne bo imel hujših političnih posledic. Nekdo je zagnal tri ročne granate s bonanskega mostu na japonski carinski čoln. Bna izmed granat je čoln zadela in je bil neki japonski carinik ranjen. Japonske pomorske oblasti v Sanghaju so od angleške uprave v tem delu mednarodne koncesije zahtevale takojšnjo uvedbo stroge preiskave in izročitev krivca.

Likvidacija incidenta s topničarko „Panay“

Tokio, 27. dec. AA. Namestnik mornariškega ministra viceadmiral Jama Motto je izjavil, da je vesel vsebine odgovora ameriške vlade japonskemu zunanjemu ministru Hiroti, kar pomeni likvidacijo incidenta s topničarko „Panay“. Dodal je, da je ta odgovor zbudil zadovoljstvo v japonskih pomorskih krogih. Japonska vojna mornarica bo izvršila najstrožje ukrepe, da se v bodoče onemogoči podobni incidenti.

List »Niši Niši« piše, da bo zaključek incidenta s topničarko „Panay“ obenem tudi popoln zlom maršala Čangkaška, ker se bo lahko prepričal, da ne more več računati na podporo Velike Britanije in Zedinjenih držav.

Italijansko-japonsko sodelovanje

Rim, 27. dec. AA. Do novih prireditelj ma nifestacij italijansko-japonskega sodelovanja, ki se čimdalje bolj razširja, je prišlo po poročilu »Giornale d'Italia« pri odhodu

italijanskega odposlanstva na Japonsko, ki bo vrnilo japonski obisk v Italijo. List opozarja v zvezi s tem na politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje med Italijo in Japonsko, združenj z Nemčijo v veliki historični nalogi boja proti komunizmu, ki ogroža prosvetljeni svet.

Rusko orožje za Kitajce

Tokio, 27. dec. AA. List »Journal« piše, da je sovjetski poslanik na Kitajskem obljubil maršalu Čangkašku, da mu bo Rusija poslala vse potrebno orožje in municijo, jo ter dala tudi dve drugo pomoči, če bo odslavljal nemške vojaške svetlovalce.

Agencija Domei trdi, da se kitajska pripravlja za napad in dolgotrajen odpor, kar dokazuje preselitev vlade v Hankov in Sangsang. Kitajska se bo odzvala nasvetu ruskega poslanika in je priprakovati živahno sodelovanje med njo in Rusijo. Domei pravi, da bo na Kitajskem in v Rusiji zgradili več vojaških naprav, ki bodo omogočile oskrbo Kitajke e sovjetskimi orožjem.

Ojačanje ruskega brodogoja na Daljnem vzhodu

London, 27. dec. n. Tu se vedno bolj vzdržujejo vesti, da je Rusija sklenila znatno ojačiti svoje vojno brodogojne in letalske sile na Daljnem vzhodu. Del ruskega črnomorskega vojnega brodogoja je baje že na poti v Vladivostok. Bojna ladja »Poročni Smite«, ki v mednarodnem mornariškem almanahu ni navedena, kakor tudi oklopniča »Rdeča Ukrajina« sta dobili ukaz, naj v spremstvu več rušilev in podmornic zapustita Sevastopol. Iz Moskve in Kijeva je bilo nadalje odposlanih na Daljni vzhod več skupin bombnikov in lovskih letal.

Rusija je hotela imeti do pred kratkim v Črnem morju čim močnejšo vojno mornarico in to v prvi vrsti zaradi napetega položaja v Sredozemskem morju. Dogodki na Daljnem vzhodu pa so po angleškem naziranjju Rusijo prisilili, da je v tem pogledu izpremenila svoje stališče.

Sovjetska unija ima le malo velikih vojnih ladij in velikih križark, zato pa največ podmornic na svetu — že okoli 150.

Atentat na japonski vlak

Tokio, 27. dec. AA. V bližini železniške postaje Ozura je eksplozivni pekleniški stroj. Trije potniški vozovi so se vneli. Ranjenih je bilo 16 ljudi. Atentator je izginil brez sledu.

Francova ofenziva pri Teruelu

General Franco skuša osvoboditi oblegane v zavzetem mestu

Salamanca, 27. br. Glavni stan generala Franca je izdal danes daljše poročilo, v katerem naglašja, da borba za Teruel še ni zaključena in da se odločitev še le bliža. General Franco je zbral na tej fronti vse razpoložljive čete in je danes pričel splošno ofenzivo, da zopet osvobodi Teruel, kjer se mala posadka še vedno obupno brani. Oddelki, ki so bili poslani na pomoč, so danes že trčili na sovražnika in se je pričela splošna bitka. Fronta je dolga 25 km. Srednjemu odseku, ki je najbližje Teruelu, poveljuje general Aranda. Cilj te ofenzive je obkolitev republikanskih čet, ki so prodrele do Teruela. Istosčasno se bo pričela ofenziva tudi na vseh ostalih frontah, zlasti pri Madridu, kjer se je danes že začelo močno obstreljevanje mesta, ki naj predstavlja pričetek splošne ofenzive na špansko prestolnico.

Davi zarana je bilo izdano uradno poročilo štaba vrhovnega poveljstva nacionalističnih čet, ki pravi: Junaški odpor naših čet v Teruelu traja dalje. Sovražnik je imel velike izgube. Naši oddelki so odbili vse sovražne napade in nadaljevali prodiranje. Sestrelili smo dve sovražni letali, ki sta padli na zemljo za našimi črtami.

Boji v Teruelu

Puebla, 27. dec. d. Republikanske čete so zavzele v soboto v Teruelu bivšo pehotno vojašnico na cesti sv. Franciška, cerkev sv. Janeza, prefekturo, bolnišnico in poslopje finančnih oblasti. V zadnjih bojih so zajele republikanske čete 6.500 Francovih vojakov. Skoro polovico prebivalcev, ki jih je bilo 13.000, se je izsella.

Francove obkoljevalne operacije

Saint Jean de Luz, 27. dec. AA. Po poročilih iz nacionalističnega vira postajajo boji pri Teruelu z vsako uro srditejši. Razen tega dobivajo čimdalje večji obseg, ker prihajajo neprestano nova ojačenja. Staro mesto Teruel se še vedno odločno brani. Radijska postaja, ki je v rokah branilcev, oddaja vsake tri ure situacijska poročila. V najnovejšem poročilu z dne 26. decembra pravi: »Nič novega. Razpolagamo z za-

pritegnitvijo stranke »Vse za domovino«. Vprašanje pa je, ali bo ta stranka po sedanjem velikem uspehu pri volitvah hotela v koalicijo, v kateri bi se mogla izrabiti poprej, preden bi mogla v homogeni svoji vladi preizkusiti svoje ideje. Tudi na koalicijo vladne liberalne stranke s caranisti je težko računati. Zato bo bržčas prišlo do tega, da bo zbral Tatarescu okrog sebe manjše parlamentarne frakcije, ki mu bodo omogočile v parlamentu večino, sicer šibko, a vendarle večino. Vsekakor pa je treba vsaj dotlej, dokler bo ostal sedanjí parlament, računati s čestitimi notranje-političnimi krizami, kakor pa jih je bila Rumunija vajena doslej.

dostnim živežem in municijo, da lahko nadaljujemo boje. Zaradi nas ni treba ničesar skleniti na vrat na nos, ker se bomo branili kakor dolgo bo potrebno, da bodo kolone, prihajajoče od zunaj, mogle dokončati svoje operacije.« Z druge strani poročajo, da postaja čimdalje jasnejše veliko gibanje za obkolitev desnega krila republikancev; mislijo, da bo ta operacija hitro končana, ker prihaja čimdalje več čet v bok republikancem. Te operacije se vrše na 25 km dolgi fronti. Med Concudom in Teruelom so bili predvčerajšnjem in včeraj srditi boji. Nacionalistično poveljstvo kaže največje zaupanje v končni uspeh obkolitvalnega gibanja. Ta boj, ki je nastal zaradi strateške diverzije v boju za Teruel, utegne postati glavni boj. Nacionalistično poveljstvo noče izdati svojih načrtov, kljub temu pa govore o veliki ofenzivi pri Teruelu, ki bi se imela začeti obenem z drugo ofenzivo, ki bo posebno krepka in ki bo na neki drugi fronti. Republikanci so uvideli potrebo po pospešenju svoje akcije in si zato prizadevajo, da popolnoma zavzamejo mesto z neprestanimi napadi, čeprav jih stanejo velike izgube. Zdelo se je prava hitrostna tekma med republikanci, ki napadajo, in četami, ki hite nacionalistom na pomoč.

Obstreljevanje Madrida

Madrid, 27. dec. AA. Okoli 1. ponoči se je razvnelo srdito topovsko obstreljevanje. Nacionalistične baterije so vnovič bombardirale špansko prestolnico. Izstrelski so padali čim dalje hitreje v glavne ulice mesta. Poslopju telefonske centrale, ki že slovi po številu izstrelkov, ki so jo zadeli, tudi to pot ni prizaneslo. V delavskem okraju, kjer so granate napravile veliko škodo, ker so razdejale slabo grajene delavske hiše, še ni znano, koliko žrtv so terjale. Republikanski topovi so odgovorili nacionalističnim baterijam in jih prisilili k molku.

Sestanek Daranyija in Schuschnigga

Dunaj, 27. dec. o. V tukajskih političnih krogih je zbudila veliko pozornost vest, da bo madžarski min. predsednik Daranyi prišel takoj po Novem letu v Baden na obisk k zveznemu kancelarju dr. Schuschniggu. Sestala se bosta bržkone 3. ali 4. januarja. Splošno zatrjujejo, da bosta ob tej priliki podrobno razpravljala o bližnji konferenci zastopnikov držav, ki jih vežejo rimski protokoli v Budimpešti, zlasti pa o skupnem stališču glede gospodarskih odnosov med Avstrijo in Italijo, ki naj bi ga eden dni kasneje zavzela na budimpeštanski konferenci.

Čiščenje v Palestini

Jeruzalem, 27. dec. AA. Kljub hudomu dežju nadaljujejo čiščenje severne Palestine od razbojnikov. Pretekla noč je minila v glavnem v miru, le v okolici Jeruzalema je bilo nekaj streljanja.

Anglija pripravlja reformo DN

V zvezi s to akcijo bo vstopil v vlado znani zagovornik reform Wiston Churchill

London, 27. dec. ow. »Sunday Referee« napoveduje, da bo Chamberlainova vlada v kratkem rekonstruirana. Sedanji letalski minister lord Swinston je že nekaj časa bolan in ne kaže, da si bo kmalu opomogel, zaradi česar je že ponudil svojo ostavko, na katero pa Chamberlain za sedaj še ni pristal. Prej ali slej pa bo to vprašanje postalo zopet aktualno in bržkone bo tedaj Chamberlain pritegnil v svoj kabinet znanega politika Winstona Churchilla, ki je znan zagovornik reforme Društva narodov.

Ze prve dni po novem letu bo angleška vlada stopila v stik z zastopniki drugih držav glede reforme Društva narodov. Prevladuje vtis, da bodo najprej Društvo

narodov ločili od versajske mirovne pogodbe; dalje se bodo stavile pravice Društva narodov gotove meje, zlasti glede proglavitve sankcij. Istega mnenja kot ministrski predsednik Chamberlain je tudi večina angleškega naroda. Eden glavnih pobornikov za reforme Društva narodov je Wiston Churchill, pa tudi domnioni se zavzemajo za čimprejšnjo reformo. Chamberlain sam meni, da je angleški imperij najboljši vzor za novo Društvo narodov. V funkcijah novega Društva narodov bi diplomatsko delovanje in tudi policijska informacijska potovanja po vzorcu zadnjega potovanja lorda Halifaxa imela veliko vlogo.

Francoske finance

Proračunska razprava v senatu — Bonnet o finančnem položaju države

Pariz, 27. dec. w. Finančna debata ob priliki proračunske razprave v senatu je v bistvu pokazala, da velika večina odobrava od finančnega ministra Bonnetta pričeto politiko štednje in izenačenja državnega proračuna. Bivši ministrski predsednik Caillaux je v svojem govoru poudarjal, da še niso razprišene vse skrbi in da bo le energična izvedba politike finančnega ministra Bonnetta zagotovila sanacijo francoskih financ. Ako se to ne bo zgodilo, je propast neizbežna.

Nato je govoril finančni minister Bonnet, ki je naglasil, da je proračun sestavljen zelo iskreno in za obnovo Francije je vladalo mnogo storila. Od julija naprej je prišlo do državnih dolgov 28 milijard frankov in tudi državni obseg so bili znižani. Zlatu podlaga Narodne banke pa je bila zvišana za 10 milijard frankov. Vse to so gotovo dobri znaki, da se finančni položaj ureja. Položaj franka je tehnično zdrav. Frank ni v nevarnosti, dokler se bo izvajala politika obzirnó na bo bodo odstranjene vsi politični pretresljaji. Tudi vsi vedo, da se v zadnjih mesecih zlato vrača v Francijo. Za končni uspeh pa je potrebno, da preprečimo slehernó finančno demagogijo. Vlada noče kontrole nad tečajem, ker bi to lahko povzročilo novo deflacijo. To bi bil tudi smrtni udarec srednjim slojem. Vlada bo zato še naprej vodila politiko finančnega ravnotežja in podpirala narodno gospodarstvo s kratkoročnimi posojili.

Ta teden se bo končalo izredno zasedanje parlamenta za leto 1937. Zdi se, da bo parlament imel pred koncem tega izrednega zasedanja opraviti še precejšen delovni program. Tako bo že jutri začel debato o raznih finančnih predlogih. Parlament bo po vsej priliki moral pred odhodom na poletne izletoviste dopolniti načrt o obvezni arbitraži, ki je o njej podal predsednik vlade Chautemps pretekli teden skopo-

ze pred radikalno socialističnim klubom. Pričakujejo, da bo senat proračunski predlog vrnil parlamentu tudi zvečer, ali pa v četrtek, tako da za »mihanje« proračunske predloga med obema parlamentarnima zbornicama najbrže ne bo ostalo več časa kakor samo dva dni.

Vojvoda Aosta v Adis Abebi

Adis Abeba, 27. dec. AA. Novi abesinski podkralj vojvoda Aosta je včeraj popoldne prevzel v rezidenčni abesinskem podkralju zastopnike krajevnih oblastev. V prestolnici dvorani so bili zbrani maršal Graziani, bivši abesinski podkralj, minister za delo Gigli in zastopniki koptške duhovščine. Pri tej priliki se je zastopnik koptske cerkve vojvodi Aosta zahvalil, ker je prevzel naloge, ki mu jo je poveril Mussolini. Nato so novemu podkralju predstavili zastopnike mohamedanske vere, več abesinskih dostojanstvenikov in zastopnike grške, armenske in indijske kolonije.

Smrt poljskega poslanika pri Vatikanu

Vatikan, 27. dec. AA. Poljski poslanik pri Vatikanu Vladislav Skarzynski je umrl zaradi od kapi, ko se je poljal z avtomobilom v poljsko poslanstvo. Bil je star 63 let. Papež je takoj sporočil njegovi vdovi svoje sožalje.

Huda zima na švedskem

Stockholm, 27. dec. AA. Večina švedskih jezer je zaradi izredno hude zime zamrznila. Med njimi so tudi taka, ki dovajajo velikim električnim centralam vodo za proizvodnjo toka. Proizvodnja toka je zaradi tega močno paki, kar je vplivalo tudi na proizvodnjo jekla, feromangana in ferokroma v švedskih tovarnah.

Kriza Tatarescove vlade

Pričakuje se sestava koalicijske vlade liberalcev in zaranistov — Odločitev bo padla po Novem letu

Bukarešta, 27. dec. AA. Na podlagi odločitve osrednjega volilnega odbora, ki je proučil izid parlamentarnih volitev, dobe posamezne stranke naslednje število poslaniških mandatov: Vladni liberalci 154, narodna kmečka stranka 82, stranka »Vse za državu« 66, kršćanski nacionalisti 40, madžarska manjšina 19, liberalni disidenti 17 in radikalna kmečka stranka 9 mandatov. Ker vlada ni dobila polovice celotnega števila vseh poslancev (387), je možno, da bo Tatarescu v začetku januarja podal ostavko.

Kralj Karol se je iz Sibirie vrnil v Bukarešto, v čemer vidijo v političnih krogih napoved bližnjih posvetovanj za sestavo vlade. Trdijo tudi, da je Tatarescu že izročil kralju takoj po njegovem prihodu v Bukarešto ostavko svoje vlade. Politični krogi me-

nijo, da bi bila edini izhod iz krize koalicijska liberalcev in narodne kmečke stranke. Glavni tajnik narodne kmečke stranke Madgearu je izjavil, da nima njegova stranka nobenih simpatij do tujih ljudskih front in nobene želje po ustanovitvi kakšne rumunske ljudske fronte. Narodno kmečka stranka želi via latii v skladu z rumunskimi narodnimi interesi, ne da bi posnemala katerikoli tujo vladavino.

V političnih krogih pričakujejo, da bo kralj poveril mandat za sestavo nove vlade vodji liberalne stranke Bratianu, o katerem menijo, da se bo mogel sporazumeti z narodno kmečko stranko in da mu bo parlament ob prajem času odobril proračun za l. 1938/39.

Beleške

Dve lepi konferenci JNS v Bosni

V nedeljo je bila, kakor smo že pretekli teden napovedali, v Sarajevu konferenca delegatov sreskih in krajevnih organizacij JNS za Sarajevo in sarajevsko okrožje. Konferenca je bila v dvorani kina Tesle, prisostvovalo pa ji je okrog 500 delegatov. Predsednik je bil sarajevski narodni poslanec Milan Božić, glavni govornik pa bivši ministrski predsednik Bogoljub Jevtić. Razen njega so govorili še bivši nar. poslanec Vasilije Trbić, ter delegati Munib Osmanagić, Dobroslav Jevdžević, Dušan Marić, Mahmud Trobović, Mustava Mulalić in končno poslanec dr. Srpo Vukanović. Splošno se je opazilo, da je bilo na konferenci zelo veliko muslimanov.

V četrtek je bila slična konferenca JNS tudi v Tuzli v tamošnjem hotelu »Bristol«. Glavni govornik je bil senator Jovan Banjanin, ki je poročal o političnem položaju. Poleg njega so govorili še senator Vaso Glušac, senator dr. Uroš Krulj ter narodni poslanci Milan Božić, Mustafa Mulalić in Dušan Ivančević.

Shodi JRZ

V nedeljo je bila v Nišu banovinska konferenca JRZ za moravsko banovino. Predsedoval ji je minister za socialno politiko Dragiša Cvetković, ki je predsednik banovinskega odbora. Minister Cvetković je porabil svoje bivanje v Nišu, da se je sestal tudi v nekaterih drugih krajih niškega okoliša s predstavniki JRZ.

V Trsteniku v Srbiji je bilo javno zborovanje JRZ. O političnem položaju je govoril minister pravde Simonović. O načelnih smernicah vlade je rekel, da so znane in jasne: »Stojte na stališču današnje ustave in na načelnih strankinim programom, sedanja vlada, tako sem prepričan, ne bo od bila nobenega sodelovanja, ki bi bilo v skladu s temi pogledi in ki bi koristilo celokupnosti našega naroda.«

Tudi v Titulu v Vojvodini je bil v nedeljo shod JRZ. Na njem je o politični situaciji poročal podpredsednik narodne skupštine Jevrem Tomić. V Ripnju je bila sreska konferenca JRZ. Sprejeta je bila resolucija, ki poudarja enotnost in nedeljivost jugoslovenskega naroda in jugoslovenske države.

Shodi in sestanki združene opozicije

Nedeljo je tudi srbijanska združena opozicija porabila, da je priredila po Srbiji celo vrsto shodov in sestankov. Javno zborovanje je bilo v Topoli za oplenski in oralski srez. Trajalo je tri ure, glavni govornik o politični situaciji pa sta bila bivši narodni poslanec, pristaša Ljube Davidovića dr. Ivan Ribar in na listi dr. Mačka izvoljeni poslanec Stojan Spadijer.

Več manjših sestankov je združena opozicija priredila v požarevačnem srezu. Na njih je bil glavni govornik vodja zemljoradničkoga levičarskega krila dr. Dragoljub Jovanović. V Šabcu je bilo javno zborovanje, na katerem so kot govorniki nastopili predstavniki vseh treh skupin beogradske združene opozicije in poleg njih tudi Aleksander Šević iz Rume, ki je sporočil pozdrave hrvatskega dela združene opozicije. Na sestanku v Prokuplju je bil glavni govornik Milan Grol.

Božične misli dr. Mačka in inž. Košutića

V božični številki »Hrvatskega dnevnika« in »Seljačkoga doma« sta objavila dr. Maček in njegov namestnik inž. Košutić daljša božična članka. Dr. Maček ugotavlja v svojem članku, da »mora pribiti žalostno dejstvo, ki sticer marsikomu ne bo po volji, da je ostalo v naši sedanjosti tako zvan kršćanski civilizaciji prav malo onega, kar je jedro kršćanstva, namreč ljubezni. Glavna pogonska sila, ki vodi danes narode in vse sloje, je ravno nasprotna vsemu sistemu, česar nas je učil Kristus. Je to sovraštvo vseh proti vsem.«

Nato opozarja dr. Maček Hrvate na vseobče oboroževanje okoli nas in napoveduje, da bo prišlo prej ali slej do zloma civilizacije, če se narodi v zadnjem hipu ne zavedo, kam drve. Le kmečki narodi po mnenju dr. Mačka v takem splošnem pomolu ne bodo propadli, ker so edini, ki razumejo in izpolnjujejo veliki nauk: »Ljubi svoja bližnjega kakor samega sebe.«

Inž. Košutić dokazuje v svojem članku, da so »Angleži, Francozi, Nemci in Italijani na Božić prvo Angleži, Francozi, Nemci in Italijani in potem šele katoličani. Zato tudi slave svoj narodni Božić. Tudi mi smo najprej ljudje in Hrvati, potem šele katoličani. Mi želimo slaviti svoj hrvatski Božić in hoditi za svojo zvezdo.«

Božić kršćanskih socialistov

Pod naslovom »Naš božić« priobčuje kršćansko-socialna »Delavska pravica« članek, poln trpkosti, a tudi zaupanja v zmago svojih načel. Med drugim beremo v tem članku:

»Iščite mir danes med posedujočimi ljudmi! Ali ga najdemo? Ne! Nikdar nismo zadosti, vsak dan hočejo več in več. Njor jih opominja na vekovita načela Kristusa, tega proglase za komunista, za revolucionarja, za nezadovoljce, za godrnjača, v našem očem krogu pa vsaj za slabega katoličana.«

Članek pravi na koncu: »Resnica je ta. Pravica le ena in v borbi za ti dve se bomo borili za zmago ideje božićnega Deteta. Njega samega pa prosimo, da nam da dovolj moči in vztrajnosti, da v tem velikem boju ne omanemo.«

Slovenski duhovniki med izseljenci

V Murski Soboti je bil občni zbor tamošnje Rafaelove družbe, ki jo je cerkvena oblast potrdila kot bratovščino. Briga se za izseljence v dušno-pastirskem oziru. Tako je nabrala 5000 Din za duhovnika Camplina iz Bogojine, da pojde pastirovat med izseljence v Franciji. Obenem je dobila od banske uprave v Ljubljani 2000 Din za duhovnika ki je odšel v Belje, kjer delajo »prekmurski« sezonski delavci na tamošnjem državnem veleposrestvu. Na občnem zboru družbe pa so z žalostjo ugotovili, da se delavci malo brigajo za njena prizadevanja. »Slovenčev« opoldnevniški pravi, da so na občnem zboru posebno obširno razpravljali o potrebi, da se pošlje čim več duhovnikov v Francijo. »Ta potreba se je pokazala posebno v sedanjem

Odlikovanja, imenovanja in preместitve

Beograd, 27. dec. p. Odlikovani so naslednji poštini nameščenici: z redom Sv. Save 5. stopnje višji kontrolorji in kontrolorke Franjo Perko, Budivoj Masle, Matevž Stefe, Iva Crnjak, Angela Outrata, Gustav Dvofak, Vladimir Jazbec v Ljubljani, Marija Pernat, Vladimir Klinar, Ivana Ortan in Jernej Vidmar v Mariboru, Karel Mikar v Celju, Josip Dvofak v Ptuj, Milan Omahon v Škofji Loki, Vida Modic v Medvoda, Elizabeta Zadolšek v Crni pri Prevaljah, Marija Reste v Beltinci, Justina Blinc v Mokronogu; z zlato svetinjo za vestno službo pogodbeni poštarji Blaž Zirovnik v Podlehniku Irena Androvic v Strigovi, Stefan Benković v Dubrovniku, Ivana Lihenteger v Rečici v Savinjski dolini; s srebrno svetinjo za vestno službo zvačniki Ivan Sinković, Fran Stern in Klement Grafenauer v Mariboru, Martin Šrot v Celu, Dinko Dvofak, Franc Oblak, Alojzij Oblak, Julij Gliha, Avgust Janežič in Josip Korosec v Ljubljani, Franc Novak v Ptuj, Ivan Mirk v Rajhenburgu, Franc Golob v Meži in Avgust Franc v Zalcu.

Z redom Jug. krone 5. st. je bil odlikovan privatni nameščenec Rajko Kotnik v Guštanju;

z redom Jug. krone 3. stopnje: Lavoslav Singer, predsednik črešnjevskih premogovnikov iz Zagreba; Tomislav Vrbanić, ravnatelj Združenih rudnikov in topilnic iz Zagreba; dr. Niko Ljubić, odvetnik iz Splita; Rihard Skubec, glavni ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe;

z redom sv. Save 3. stopnje inž. Vladimir Lipold, rudarski načelnik v p. iz Ljubljane;

z redom Jug. krone 4. st. inž. Veljko Jovanović, rudarski glavar iz Zagreba, inž. Avgust Heinrich ravnatelj Trboveljske premogokopne druž.; Venceslav Jakli, lastnik rudnika v St. Janju pri Črnoljui, in dr. Maks Obersnel, član upravnega odbora glavne bratovske skladišnice v Ljubljani;

z redom sv. Save 4. stopnje inž. Josip Močnik, rudarski glavar v Ljubljani; inž. Dragotin Mah, rudarski glavar v Sarajevu; Rudolf Lovrenčić, višji rudarski svetnik v Celju; inž. Leon Kavčnik iz Ljubljane, dr. Vinko Vrhunec, ravnatelj TPD, inž. Alojz Kolka, ravnatelj rudnika v Zagorju, in inž. Friderik Droic, ravnatelj rudnika v Hrastniku;

z redom sv. Save 5. stopnje Miloš Teslić, inženjer iz Siska, Janko Gruđen, rudarski podjetnik iz Idrije, inž. Viktor Fetiš, upravnik topilnice v Mežici, inž. Gustav Gogala, upravnik svinčene rudnika v Mežici, in Ljotze Dular, upravnik glavne bratovske skladišnice v Ljubljani.

Iz sodne službe

Beograd, 27. dec. AA. Imenovani so za predsednika disciplinarnega sodišča pri kasacijskem sodišču stola sedmorice oddelek B v Zagrebu dr. Jakob Konda, predsednik kasacijskega sodišča, za njegovega namestnika dr. A. Kandijas, sodnik kasacijskega sodišča, za člane dr. Ante Kandijas, Josip Metković, dr. Avgust Munda, dr. Fran Pihler, in za njihove namestnike Anton Lajovic, dr. Josip Fišinger, dr. Kazimir Pasić in Ivo Iveta, sodniki kasacijskega sodišča.

V disciplinarno sodišče pri apelacijskem sodišču v Ljubljani so imenovani dr. Vladimir Golja, predsednik apelacijskega sodišča; za namestnika dr. Leo Mastnak, podpredsednik apelacijskega sodišča, za člane dr. Leo Mastnak, dr. Erik Eberl, Vinko Straser, dr. Milko Krajnc, sodniki apelacijskega sodišča, in za namestnike dr. Fran Kovča, dr. Jakob Prešern, dr. Maks Juvanc, dr. Jurij Štempihar, sodniki apelacijskega sodišča.

V disciplinarno sodišče stola sedmorice v Zagrebu za predsednika dr. Milan Kugler, predsednik stola sedmorice, za njegovega namestnika dr. Pavle Marčec, sodnik stola sedmorice, za člane Vasa Mikasinić, Stefan Breberina, Rafael Rosan-

Trčenje dveh vlakov v Hercegovini

Mostar, 27. dec. o. Davi okrog 4. ee je pripetila velika železniška nesreča na železniški postaji Vela Medja. Tam sta trčila dva tovorna vlaka. Oba stroja in več vagonov je skočilo s tira. Vlakovodja Vaso Hadžomerović je bil ubit. Več drugih železničarjev je bilo teže in lažje poškodovanih. Materialna škoda je zelo velika. Vzroka nesreče še niso doznali.

Obvezne strelske vaje za mladino

Beograd, 27. dec. p. Tu je bil snoi občni zbor beogradske strelske družine. Predsednik general Milan Zupančević je med drugim poročal, da bo v kratkem izdan zakon s katerim se bodo uvedle obvezne strelske vaje za našo mladino, ki je organizirana v posameznih sportskih in sokolskih organizacijah.

Obsodba zaradi komunizma

Beograd, 27. decembra. AA. Te dni se je končala pred državnim sodiščem za zaščito države razprava proti Vojslavu Osmokroviću zaradi komunistične propagande. Obtoženec je obsojen na pet in pol leta robi je in na trajno izgubo častnih pravic.

Času, ko vlada tam tako imenovana »ljudska fronta«. Naša cerkvena oblast se je zavedala, kaj bo, če bodo naši delavci prihajali domov prepojeni s komunističnim duhom. Zato je tudi takoj dovolila g. Camplinu, da gre med delavce v Francijo.

„Čiščenje“ v Rusiji

Pred prazniki so nekateri listi poročali, da pripravljajo v Rusiji veliko politično amnestijo, ki naj bi bila obenem nekako novoletno darilo in proslava »zmage« pri nedavnih volitvah. Nedeljski pariški »Matin« poroča sedaj iz Moskve, da je bila res sprožena misel take amnestije, da pa jo je Stalin odbil, ker hoče do kraja obračunati z vsemi, ki mu niso brezpogojno vdani. Kako daleč je to »čiščenje« že prišlo, je po informacijah »Matina« najbolje razvidno iz dejstva, da so od 159 delegatov, ki so bili svojočasno izvoljeni v centralno vodstvo komunistične stranke, danes na svobodi samo še štirje. Vsi drugi so v zaporu, deloma pa že pomorjeni.

dić in Peter Matašić, sodniki stola sedmorice.

V disciplinarno sodišče apelacijskega sodišča v Zagrebu za predsednika dr. Otokar Konrad, predsednik apelacijskega sodišča, za njegovega namestnika Dušan Germanović, podpredsednik apelacijskega sodišča, in za člane dr. Vojislav Djordjević, dr. Rihard Nikolić, Franjo Piskac in Djuro Mraz, sodniki apelacijskega sodišča v Zagrebu.

Za starešino okrajnega sodišča v Ložu je bil imenovan Vladimir Velušček, sodnik okrajnega sodišča v Ljubljani.

Premeščena sta k okrajnemu sodišču v Ljubljani Albin Torelli, doslej v Radovljici, in k okrajnemu sodišču v Radovljici Josip Fister, doslej v Ljutomeru. Napredoval je Gilbert Zupančič, starešina okrajnega sodišča na Brodu.

Upokojena sta Pavle Kleber, vodja zemljiške knjige v 6. skupini pri okrajnem sodišču v Mariboru, in Anton Kajfež, starešina okrajnega sodišča v Ložu.

Napredovali so za pisarniške oficijale v 8. pol. skupini: Anton Dolenc pri okrajnem sodišču v Celju, Stefan Fridrih in Rudolf Lah pri sreskem sodišču v Murski Soboti ter Franc Stros v Laškem, v 9. pol. skupino pa Slavko Jeranec v Višnji gori, Anton Gobec v Ptuj, Ana Avsec v Novem mestu, Ivan Košmrl pri Sv. Lenartu in Ernest Zupančič v Kostanjevici.

Premestitve v prosvetni službi

Beograd, 27. dec. p. Premeščeni so prof. Ljudevit Cimperman iz realne gimnazije v Celju na realno gimnazijo v Užicu in prof. David Zupan iz II. realne v III. realno gimnazijo v Ljubljani, strokovni učitelj Franc Trošt iz II. v III. realno gimnazijo v Ljubljani.

Na lastno prošnjo so bili promeščeni naslednji učitelji in učiteljice: Kristina Klum, vrtnarica iz Maribora na osnovno šolo v Vrtnarici, Marija Celar iz Kamne gorice v Prinsko, Miroslava Povh iz Čerkvle v Lesce, Elza Drakšler-Ribarić od Sv. Andraža v Mariboru, Karel Baloh iz Hrastnika v Ljubljani, Rudolf Pipan iz Šmarjete v Zabnicu, Marija Lorber-Dominik iz Gornje Radgone k Sv. Antonu v Slov. goricah, Marija Pečnik — Kuglić od Sv. Antona nad Rajhenburgom v Celje, Emilia Rudolf-Crnigoi iz Hajdine na Breg pri Ptuj, Marija Ciman-Kunc iz Zg. Pirniča v Preseku, Marija Rupnik-Pister od Sv. Kriza nad Jesenicami na Primskovo, Valerija Arigler-Savnik iz Trzina v Ljubljano, Dominik Brčić iz Dobrave v Ljubljano, Josip Birs od Sv. Kriza nad Litijo v Mariboru, Marija Bežek-Mohorić iz Podbrezja v Zaino, Cirila Drekonja iz Jarnevine v Podbrezju, Leopold Furlani iz Srednje vasi v Velenje, Josip Kogle iz Koprivnice na Pobrežju pri Mariboru, Alojzija Korman-Mavčnik iz Podvleke k Sv. Lovrencu na Pohorju, Josip Sigmund iz Dolenje vasi v Staro cerkev, Jernej Sušteršič iz Jars v Domžale.

Razveljavljen je bil ukaz, po katerem je napredoval v 8. položajno skupino učitelj Vital Graborov na drž. srednji tehniški šoli v Ljubljani, ki je bil sedaj z drugim ukazom premeščen po lastni prošnji na srednjo tehniško šolo v Novem Sadu.

Iz upravne službe

Beograd, 27. dec. p. Šef policijskih agentov v Sarajevu Franc Zajdelja je premeščen nazaj v Ljubljano.

Načelnik ljubljanskega sreza Bogdan Pavčević je po službeni potrebi premeščen za politično-upravnega tajnika v 6. pol. skupini pri banski upravi v Sarajevu, za politično-upravnega tajnika pri banski upravi v Ljubljani pa je bil imenovan Sekula Vušić, doslej tajnik v notranjem ministstvu.

Iz gozdarske službe

Beograd, 27. decembra. p. Za šefa šumske uprave na Krivem putu (imovinska občina Ogulin) je bil imenovan inž. Dušan Lapajne

Skupščinski finančni odbor

Beograd, 27. dec. p. Finančni odbor Narodne skupštine se jutri dopolne spet sestane. Jutri prične razpravljati o proračunu ministristva za vojsko in mornarico.

Nameščenici v državnih gozdnih in rudniških podjetjih

Beograd, 27. dec. p. Današnje »Službene Novine« so objavile pravilnik, ki ga je izdalo ministristvo za šume in rudnike za ureditev nameščenih odnosov nasproti podjetjem, ki spadajo pod pristojnost ministristva za šume in rudnike.

Seja šahovske zveze

Zagreb, 27. dec. o. V hotelu Splendidu se je danes popoldne zbral glavni odbor Jugoslovenske šahovske zveze pod vodstvom predsednika Stevana Čirca, predsednika narodne skupštine. Na sejo so prišli tudi zastopniki slovenskih šahovskih organizacij, med njimi Vasa Pirc in dr. Miroslav Kasal iz Ljubljane. Razpravljali so o službenom glasilu zveze »Šahovski glasnik« in o raznih organizacijskih zadevah.

Povratek zlata v Francijo

Pariz, 27. dec. AA. Pariski »Nordmanc« vozi iz New Yorka v Francijo za 150 milijonov zlata v palicah. Zlato, ki se je po 8. novembru vrnilo iz Zedinjenih držav v Francijo, cenijo na 1.2 milijarde frankov.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Hladni val se drži še nad večjo vzhodno polovico evropske celine, kjer je oblačno vreme s snegom ponekod. Pretežno oblačno vreme s temperaturo nad 0 C je nad Sredozemljem in v zahodnih predelih evropske celine. V Jugoslaviji je jasno z burjo na primorju, oblačno s snegom povsod razen v primorju. Točlota je padla v vse državi. Najnižja Mrzle Vodiče — 11. najvišja Mostar 14 C.

Zemunska vremenska napoved: Oblačno v vse državi z lasinami v primorju in na vzhodu. Nekoliko ulegne tu pa tam snežiti, posebno na zahodu. Vzhodni in severozahodni veter. Točlota bo še padla.

Zagreška: Bolj vedro, a mizlo vreme. Dunaška: Menjajoče se oblačno, mogoče bo snežilo.

Naše nove torpedovke bodo najmodernejše

Poročali smo že o slovesnem krstu naše nove torpedovke »Beograd«, ki je bil izvršen pred nekaj dnevi v Nantesu. Nova torpedovka je prvi objekt naše vojne mornarice v sklopu velikega in dalekosežnega načrta za njeno obnovo, po katerem bo v kratkem podvojila svojo plovčeto tonažo. Torpedovki »Beograd« bosta najprej sledili dve nadaljnji novi torpedovki »Zagreb« in »Ljubljana«. Dočim je bil »Beograd« izdelan še v francoski ladjedelnici, gradimo »Ljubljano« in »Zagreb« že sami s svojimi ljudmi in s svojim materialom v ladjedelnici v Splitu.

Naša flotilja torpedovk je tvorila do sedaj šestorica starih avstrijskih torpedovk, grajenih v letih 1913, 1914 in 1915. Vse te torpedovke so za današnje razmere slabo oborožene. Imajo samo po 4 torpedne cevi, 250 ton tonaže, 5000 konjskih sil in razvijajo največjo brzino 28 vozlov na uro (52 km). Nove torpedovke so zgrajene po poslednjih izkušnjah mornariške vojne

tehnike. Vsaka ima po 1250 ton, to je petkrat več, kakor stare. Sleherna bo imela stroje s kapaciteto 36.000 konjskih sil, da bo vozila do 38 vozlov na uro (70 km). Oborožene bodo s štirimi 120 mm topovi, s 6 najbolj modernimi cevmi za lansiranje torpedov in dvema napravama za spuščanje podmorskih bomb proti sovražnim podmornicam. Poleg tega bo oborožena vsaka torpedovka še s protiletalskimi topovi. Vse bodo tudi opremljene z dalekosežnimi radijskimi oddajniki in sprejemniki postajami ter z napravami za podvodno signaliziranje.

Kot dopolnilo k tej novi močni flotilji naših torpedovk bo služila flotilja 8 majhnih motornih torpedovk s 60 tonami tonaže in brzino 38 vozlov (70 km) na uro. Vsaka moderna torpedovka bo oborožena z malim topom in dvema cevema za lansiranje torpedov. Motorne torpedovke predstavljajo višek nemške vojno-mornariške tehnike.

»Obzorje« božične tožbe

Božični »Obzorje« je posvetil uvodnik političnim razmeram med Hrvati in v hrvatskem narodnem pokretu. Najprej pravi, da se »v božični svečani perspektivi ne odražajo obrisi hrvatskega političnega življenja in tako lepi luči, kakor bi bilo pričakovati po tolikih letih borbe za dosego naših narodnih pravic. V hrvatskem političnem življenju se vse bolj naglašajo oni ozkostrni in zgrizeni stanjarski duh, ki išče spore in prepire brez stvarnega vzroka, širi sovraštvo in zanaša zmedo med narod. Tako se napadajo tudi ugledni hrvatski kulturni delavci zaradi svojih pogledov na razna vprašanja, ki so jih iznesli v svojih delih, čeprav so pretekli morda že meseci, odkar so bili objavljeni.«

»Obzorje« tudi ni zadovoljen z raznimi mišljenji, v katero smer naj vodi hrvatsko narodno vodstvo narod na poti v lepšo bodočnost. »V tem oziru vlada prava zmeda pojmov v temeljnih prosvetnih in gospodarskih vprašanjih. Eni propovedujejo po-

trebo kmečke države, drugi zopet trdijo, da ni med mestom in vasjo nobenih razlik. Pri tem se sklicujejo na demokracijo, stvarno pa odgovarjajo na vsako še tako dobronamerno kritiko ali pripombo s podkitanji, napadi, grožnjami, potvarjanjem stvarnih dejstev. Kdor ne mara tvegati take polemike, stori najbolje, da molči k še tako slabim tolmačenjem sedanjih problemov.«

Ostro zavrača »Obzorje« misel o ustanovitvi kmečke države, kakor jo je iznesel v koledarju »Božičnici« radičevski poslanec dr. Niko Matanić, ki pravi, da je treba mesta razseliti in prenesti vse kulturne, gospodarske, socialne in politične življenje na vas. »Obzorje« pravi končno, da je v mnogih stvareh odgovorna za zmešnjavo v vrhovih vodstva hrvatskega narodnega pokreta »ona inteligenca, ki dopušča, da se širijo nerealni pogledi o življenju naroda in o njegovih stanovitvah in razrednih odnosih.«

Brüning o Hindenburgu

Kakor mnogi drugi Nemci živi tudi bivši nemški kancelar dr. Brüning v emigraciji. Sprva se je nastanil v Londonu, pozneje se je preselil v Newyork, dokler ni bil postavljen za profesorja mednarodnega prava na havadski univerzi pri Bostonu. Do nedavnega je mož, v katerega rokah je ležala najbolj kritična leta usoda Nemčije, vztrajno molčal. Sredi decembra pa je sprejmovil pred izbrano publiko v Newyorku o nemški ustavni krizi. V predavanju je iznesel zanimive spomine na čase svojega kancelarstva. Osrednja točka njegovega predavanja je bil stari predsednik nemške republike maršal Hindenburg, ki ga je Brüning dal izvoliti kot nosilca demokratske vsenarodne liste proti drugemu najresnejšemu taktičnemu narodno socialističnemu kandidatu, današnjemu voditelju nemškega naroda in kancelarju Adolfu Hitlerju. Čeprav je stari maršal kasneje odstavil dr. Brüninga s kancelarskega mesta na dosti brisken način, je ostal ta še vedno nje-

gov velik občudovalec in zatrjujejo o njem, da je hotel nemškemu narodu in državi samo dobro. Imel pa je slabe svetovalec in še slabšega sina. Po Brüningovem zatrjevanju je igral major Hindenburg kaj temno vlogo v zadnjih letih vlade svojega očeta ter ga napravil za poslušno orodje pruskih veleposelnikov in težkih nemških industrijcev.

O starem maršalu je pripovedoval dr. Brüning, da je bil v zadnjih letih še tako ostrel, da je bil jedva še prišteven. Često ni spoznal dr. Brüninga, ko je prihajal k njemu na referat, po celih deset minut. Politčnih zadev ni mogel več razumeti, zato se je moral Brüning vedno posluževati primerov iz vojaškega življenja, da jih je Hindenburg vsaj približno raztolmačil. Kaki motivi so ga vodili, da je kljub vsemu temu izsilil zopetno izvolitev maršala Hindenburga za predsednika nemške republike dr. Brüning v svojem predavanju ni povedal.

Nesoglasja med vlado in kraljem v Egiptu

London, 27. dec. o. Iz Kaira poročajo, da je Nahas paša kot predsednik vlade in volja vafidovske stranke nenadoma sprejel kraljeve zahteve, da se razpusti organizacija »Modrih sraj« in spremeni formule za vojaško prisego, tako da bo boljje v skladu s prerogativi kralja. Tukajšnji politični krogi menijo, da so vafidovci spremenili svoje doslej stalne nasproti kralju na priitek Anglije, katere vpliv se je v Egiptu v zadnjem času silno povečal. Notranji politični položaj v Egiptu se je zaradi letosnjih dogodkov od Sredozemskem morju zelo spremenil. Egipčani se skušajo znova povsem nasloniti na svoje angleške zaveznike, vendar pa spor med kraljem Farkom in Nahas pašo še ni popolnoma likvidiren.

Jurenjev obsojen na smrt

Berlin, 27. dec. o. Iz Moskve je prišla vest, da je bil bivši sovjetski poslanik v Berlinu, Jurenjev, skupno z bivšim podtajnikom komunistične stranke Popovom obsojen na smrt. Justificirana bosta še pred koncem tedna.

Belgijski kralj v Avstriji

Dunaj, 27. dec. AA. Belgijski kralj Leonold bo jutri prisel v Kitzbühel na Tirolskem, da se za nekaj dni posveti zimskim sportom. Za kralja in njegovo spremstvo so našli nsko vilo. Kralj potuje incognito pod imenom grofa Flanderskega.

Aktivnost turške trgovske bilance

Ankara, 27. dec. AA. V enajstih mesecih tekočega leta je turški izvoz bil za 16 milijonov turških funtov višji kakor izvoz

Kongres francoskih komunistov

Pariz, 27. dec. o. V Arlesu se je večeraj pričel kongres francoske komunistične stranke. Glavni govorniki so se na kongresu zavzeli za ustanovitve skupne fronte vsega francoskega del

Naši kraji in ljudje

Smrt pionirja našega letalstva

Umrl je M. Merčep, sotrudnik prvega slovenskega letalca Rusjana, prve žrtve naše aviacije

Beograd, 27. decembra

Danes so položili k večnemu počitku v Beogradu zaslužnega nacionalnega borca in pionirja našega zrakoplovstva, Mihajla Merčepa, ki je bil tovariš in sodelavec prvega slovenskega letalca Edvarda Rusjana.

Mihajlo Merčep se je rodil leta 1864. v Dubrovniku kot sin stare, v narodni zgodovini častno vpisane rodbine, ki je dala več dobrovoljcev in junakov v dobi hercegove vstaje in v krimski vojni. Njegovi sorodniki so se proslavili junško tudi med bombardiranjem Beograda leta 1862. in so dobili zaradi tega od kneza Mihajla posestvo v Kladovu. Mihajlo Merčep je prepotoval velik del sveta in že v Ameriki se je navdušil za zrakoplovstvo. Ko se je vrnil v domovino, se je leta 1908. seznanil s prvim slovenskim letalcem Edvardom Rusjanom iz Gorice. Takoj sta se lotila konstrukcije letala. Rusjan je takrat že imel letalo z motorjem 28 konjskih sil, prijatelja pa sta uvidela, da to ne zadostuje, in sklenila sta kupiti v Parizu primernejši motor. Iz Pariza sta se podala v Zagreb in tam izdelala tip letala »Merčep-Rusjan«, ki je odgovarjal nabavljenemu motorju. Po mnogih poizkusih sta priredila v Zagrebu pred javnostjo polet, ki je odlično uspel. Ohrabrena s tem uspehom, sta sklenila prirediti polete še v drugih mestih Evrope, najprej pa v Beogradu in v balkanskih državah.

Leta 1910. — 27. decembra je izvedel Rusjan svoj fatalni polet v Beogradu. Dvigal se je v kratkem razmahu 28 metrov, obletel je železniški most, nad Kalemegdanom pa se je obrnil proti vetru, pri čemer se je letalo odlomilo krilo in se je letalo zrušilo na zemljo. Pod ruševinami je bil Rusjan mrtev. Tako je bil Slovenec Rusjan prva žrtev naše aviacije.

Ves žalosten se je Merčep vrnil v Zagreb, ostal pa je zvest pionir našega letalstva. Ze v jeseni leta 1911. je bilo gotovo njegovo novo letalo in z uspehom so bili izvedeni poizkusni poleti. Ko je našel nove-

ga pilota-sotrudnika, Dragotina Novaka, je priredil 24. julija leta 1912. v Zagrebu pred javnostjo polet s svojim letalom. Za njegovo delo so se sicer že prej zanimali madžarski in nemški piloti, a on si je izbral za sotrudnika svojega rojaka. V Budimpešti je bila od 20. in 21. avgusta leta 1912. prirejena velika letalska tekma za domače konstruktorje letal. Vsi avstro-ogrski konstruktorji so dobili podporo od države, brez podpore pa je ostal Merčep zaradi svoje jugoslovenske ideje. Tekmi je prisostvovalo kakih 100.000 ljudi. Bilo je zelo vetrovno in sijajno je zmagal Merčep, ker se drugi tekmovalci — niso mogli niti dvigniti.

Ta zmaga je silno navdušila ves naš živelj, a tudi Madžari in Nemci so morali priznati zasluge smelega letalca in odličnega konstruktorja. Najuglednejši budimpeštanski dnevnik je pisal: »V našo veliko srečo je bilo povabilo pilota Merčepa iz Zagreba, ki je našo prireditelju rešil velike sramote.« Nemški list »Flugsport« pa je konstatiral, da je »čast prireditelju rešena z Merčepovim avionom.« Madžarski in nemški podjetniki so se zelo zanimali za Merčepove konstrukcije in nudili so mu sijajne ponudbe za sodelovanje v svojih tovarnah letal. Do kakšnega sklepa pogodb pa ni prišlo, ker je genialni konstruktor mislil v prvi vrsti na Beograd in Sofijo in ker je postal naposled sumljiv zaradi svojih čestih potovanj na jug.

V začetku leta 1914. je Merčep v Zagrebu konstruiral svoje novo in zadnje letalo in vse njegovo delo je uničila svetovna vojna. Zaslužnega letalca so Avstrijci zapirali, ko je bil v zaporu, so avstrijski vojaki vdrli v njegov hangar, uničili njegovo letalo in ves hangar razdejali. Po osvoboditvi se je Merčep preselil v Beograd, izmučen od trpljenja v avstrijskih ječah. Njegovemu svetlemu zgledu so sledile mlajše sile in v zadovoljenju lastnega požrtvovanja in uspehov naslednikov je Merčep tiho in skromno preživljal svojo starost. Kot pionir naše aviacije si je ohranil časten spomin.

Izreden lovski blagor

V dveh urah je vlovil tri lisice

Jesenice, 27. decembra.

Na sliko spoznate vrliga lovca Matevža Miklja z Jesenic, ki nosi poleg 6 krizev 3 lisice. Te je nedavno ob luninem svitu

uplenil v eni sami noči v teku pičlih dveh ur. Moti se, kdor misli, da ga to ni stalo nič truda in da je na Jesenicah lisice kakor vrabce. Treba jih je bilo tedne in tedne poprej privaditi na vabo tam na Plavzu ob saviški strugi. Vrli Matevž ni hotel svojih starih kosti izpostavljati mrzlim sapam zimskih noči in si je lisice privabil pred toplo čakališče, ki sicer služi jeseniškim Nimrodom za lov na ujeze z ubarico.

S tremi uplenjenimi lisicami je Matevž Mikelj prav pomembno proslavil svoj 30. letno lovsko gibanje. Lov je bil njegovo glavno veselje, ki mu posveča večino prostih uric. 42 let je vesno in marljivo služil v železnarnah KID, kjer je užival zaupanje

in spoštovanje predstojnikov in sodelavcev. Ko ga je letos teška bolezen priklenila na bolniško posteljo, se je poslovil od naporega dela v obratu in nastopil službo poklicnega lovca v gozdni službi KID. Tako se mu je izpolnila dolgoletna želja, ko se lahko ves posevca varstvu gozda in divjadi.

Matevž Miklja, dolgoletnemu našemu prijatelju, želimo, da bi še dolgo vrsto let ostal krepak in čil in dosegel še marsikateri sličen uspeh!

Avtobusni kolodvor v Mariboru

Maribor, 27. decembra.

Navzlic mrzlemu in zimskemu vremenu se nadaljujejo regulacijska dela na mariborskem Glavnem trgu in sicer na novem delu trga, ki ima že sedaj popolnoma novo lice. Z regulacijo bo dobil vsi Glavni trg povsem novo lice, posebno pozornost in zanimanje pa zbujajo urejevanje novega avtobusnega postajališča, oziroma kolodvora. Po obstoječih načrtih, ki jih je izdelal mariborski mestni gradbeni urad po vzoru drugih mest, bo med najmodernejšimi te vrste.

Ze skoro regulirani podolgovati otok v smrti Židovske ulice in z obratom proti Vetrinski ulici bodo pokrili s posebno veliko stekleno streho, ki bo potnikom nudila zavetišče pri čakanju na posamezne avtobuse. Ob koncu tega podolgovatega otoka pa se bo zgradil poseben paviljon, ki pride približno v bližino križišča ob Vetrinski in Tattenbachovi ulici ter Glavnega trga. Ta paviljon bo imel dolžino 10 m, širino 8 m, višino pa 3 in pol m. V paviljonu bodo prostori za šefa prometne pisarne, za čakalnico in majhno delavnico. Pred paviljonom bo bencinska črpalka. Zunanja stran podolgovatega otoka ne bo smeja več služiti za pristajanje avtobusov in drugih vozil. Te dni že pristajajo avtobusi ob podolgovatem otoku na notranji

strani, koder pojde v budoče ves javni promet, da se obištevno privadi na novi red. Mestni avtobusi odhajajo z novega postajališča po novi cesti na severno stran. Sporedno z regulacijo Glavnega trga se bo okrepila tudi razsvetljava in bo postavljenih na raznih eksponiranih mestih Glavnega trga okoli 40 novih kandelabrov, ki bodo močno razsvetljevali vso okolico.

Hrastniško steklaro hočejo preseliti v Zemun

Vest, da se namerava že v zgodnji pomlad prihodnega leta začeti prenašanje večjega dela produkcije stekla iz Hrastnika v Zemun, je te dni razburila ves Hrastnik z okolice, posebno pa še Spodnji Hrastnik, kjer je steklarina. To vest so prinesli slovenski dnevniki in tedniki iz zagrebškega »Jugoslovenskega Lloydja«.

Ta prenos bi bil hud udarec za ves Hrastnik in okolico, saj hodijo danes v našo steklarino na delo delavci in delavke z Dola, Zidanega mosta, iz Trbovelj in Zagorja, posamezniki pa še celo iz bolj oddaljenih krajev. Steklarina zaposluje danes okrog 1200 ljudi. Od teh je kaka četrtina kvalificiranih steklarjev, ostali so pa samo rokodelci in nevalificirani delavci, ki se rekrutirajo iz hrastniškega, trboveljskega in zagorskega prebivalstva. V primeru preselitve večine podjetja drugim, bi šli tjakaj le kvalificirani steklarji in morda nekaj rokodelcev, ostali delavci in delavke pa bi ostali omenjenim trem občinam v breme in vse tri občine, posebno pa hrastniška bi hudo čutila ta udarec. Z nameravano premostitvijo bi bili tudi udarjeni naši obrtniki, okoliški kmetje in sploh vsi pridobitni sloji.

Vzrok preselitveni nameri je previsoko obdavčenje. Resno bo treba pomisliti pred dvajseto uro, da ne zadene našega kraja ta nesreča in da ne nastanejo s tem še večji izdatki za socialno skrbstvo v občini.

160 mladih profesorjev brez posla

Iz vrst mladih brezposelnih duševnih delavcev smo naprosili in objavljamo: Dnevno časopisje prinaša na eni strani neprestane vesti o visokem številu brezposelnih srednje — in osnovnošolskih učiteljev na drugi strani pa ankete o vprašanju, zakaj prihaja na univerzo zmerom manj sposoben material. Predlagajo se razne šolske reforme, uvajajo se nove učne metode, graja se slabe učne knjige itd. A če bi vse te vzroke slabega napredka odpravili, bi se anketarji najljubši lotili novih, čeprav ni verjetno, da bi hotel kdo videti prihodnost. Pravi vzrok pa je ta, da bo pri zasadi nizkega števila namagstev kmalu več nezaposlenih kakor zaposlenih učiteljev, tako na srednjih, kakor na osnovnih šolah. Ze danes je v dravski banovini 160 nezaposlenih profesorjskih kandidatov, nameščenih profesorjev pa okrog 400. Če pomislimo, da se letno namesti komaj pol toliko profesorjskih kandidatov, kolikor jih diplomira, bo kaj kmalu prišlo do tega.

Z učitelji ni mnogo bolje. Poleg tega so ljudske šole ponekod na deželi zaprte, drugod pa se mora en sam slabo plačan učitelj ukvarjati s sto ali še več učenci. Po mestih so razredi prav tako prenapolnjeni, povsod bi bile potrebne nove porašle. Če bi uredili osnovno šolstvo tako, da bi bilo število učencev v skladu z zakonskimi predpisi — koliko novih ljudi bi prišlo do kruha! Potem bi ljudske šole tudi v resnici ustrezale svojemu namenu. A ker od ljudi ne moremo zahtevati čudežev, je jasno, da učenci v ljudski šoli ne dobe podlage, ki je potrebna za nadaljnji študij. Takšen premalo uspešnih naraščaj pride v roke profesorjem, ki so v dolgih letih trezposelnosti izgubili ozi oženj za poklice, ki sicer tako blagodejno vodi vsako delo. Razen tega so tako slabo plačani, da se komaj preživljajo. Za izpolnjevanje v stroki jim povsem nedostaja eredelev. Sprito dejstva, da uče v prenapolnjenih razredih in morajo pogosto delati nadure, polagoma nujno postanejo stroji. Nervozen in pozabljen profesor je pogostokrat predmet dobrih in slabim dvomim, nihče pa ne vidi žrtve.

Elektivna državna služba naj bi se glede na izredno težavno delo znižala na 30 let za osnovno in srednjošolsko učiteljsvo. Vzgoja mladine zahteva vsekakor celovitega, krepkega človeka, ne pa utrujenega, izčrpanega mož. Če bi se zgradile nove šole, ki bi povsem ustrezale zakonskim predpisom, bi prišlo

mного mlade inteligence do kruha, mladina pa bi imela večji dobiček od let, ki jih prebije na gimnazijskih klopih. Dokler se to ne da v celoti izvesti, pa bi bilo potrebno, da se odločijo faktorji zavzamejo in izpolnijo potreben amandman, da se nastavijo nove učne moči vsaj po zavorah, kjer morajo pouk kljub prenapolnjenim razredom krajšati, in pa tam, kjer uče profesorji predmete, za katere niso kvalificirani (učitelji risanja-zemljepis, učitelji petja-nemščino).

Izgubljena poštna vreča

Zagorje, 27. decembra

Vse prebivalstvo živahno razpravlja o izgubljeni poštni vreči z denarjem, ki je med vožnjo na postajo najbrže padla z voza. O tem dogodku je obširno poročalo že ponedeljsko »Jutro« in poročila je treba še dostaviti, da z vso vneto izvedena preiskava še ni mogla ničesar ugotoviti. Preiskavo so vodili orožniki in detektivji, prišel pa je v soboto popoldne ponovno v Zagorje tudi poštni inspektor g. dr. Kurbus. Njemu je na orožniški postaji pismošosa Gorenc iz svojih prihrankov založil 12.000 din, ki jih je poštna uprava izgubila pri tem dogodku. Pismošosa Gorenc je zelo skromen in varčen mož in se pričakuje, da višja oblastva ne bodo sprejele njegove žrtve, ker je vendar vsa vestna preiskava ugotovila, da on sam ni ničesar kriv. Poleg denarja je bilo v vreči 12 rekomandiranih pism za tuzemstvo in dvoje pism za inozemstvo. Bilo je seveda tudi mnogo božičnih voščil, močno prizadeta pa je tudi TPD, ki je s to pošto odpisovala važne listine.

Med preiskavo se je upoštevala tudi okoliščina, da je bil pismošosa takrat, ko se je dogodek pripetil, zelo razburjen. Odbita je bila namreč njegova prošnja za božični dopust, ki ga je hotel preživeti pri svoji družini nekje na Dolenjskem. Mož dopusta ni dobil, pač pa je dobil dopust pismošosa-samec, ki je tu šele nekaj mesecev v službi.

Pokol pijanih fantov

Višnja gora, 27. decembra

V Zavrtačah, prijazni vasi nad Višnjo goro, je včeraj okrog polnoči prišlo do strahovitega pokola, ki pomeni pač obžalovanja vreden zaključek božiča, praznika domačnosti in mira.

Posestnik Ivan Zupančič, po domače Selan, je danes godov, pa so mu okoliški fantje snoci priredili podoknico. Gospodar jih je prijazno povabil v hišo, položil hleb kruha z nožem na mizo in jim natočil liter žganja in liter vina. Fantje so imeli harmoniko s seboj, pa so se nekajkrat zavrteli z domačimi dekleti. Pri tem je prišlo do brezposelnega besedovanja med njimi, ki nikakor ni dalo slutiti hujše nesreče. Tedaj je vstal 23-letni posestnikov sin Jože Miklavčič z Vrha izza mize in zaprosil ize izmed domačih deklet za ples. Na lepem pa je eden izmed bratov Jakov, po domače Sadarjev, iz Spodnje Drage zagrabil za nož, ki je ležal na hlebu na mizi, in se vrgel proti Miklavčiču. Fant je povsem pobesnel, zamahnil je parkrat kakor brez uma in vsa v krvi sta obežala Miklavčič in njegov 25-letni prijatelj Janez Šerek, oba z Vrhov doma. Miklavčič je bil ranjen v vrat, Šerek je dobil sunek naravnost v srce. Poleg njiju sta dobila precej hude poškodbe tudi brata Jože in Jakob Šusteršič z Vrhov. Prvi je dobil udarec v levico, drugi pa globoko rano v hrbet.

Selanovi so brž poklicali zdravnika dr. Fedrana iz Stične na pomoč, ki pa Miklavčiču in Šerku ni mogel več pomagati. Po kratkem trpljenju sta izkpravela. Nudiil pa je prvo pomoč bratoma Šusteršičema, ki so ju dopolne prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Njune poškodbe so na srečo le lažje značaja. Še ponoči so prišli na kraj žalostnega dogodka domači orožniki, ki so ugotovili dejanski stan in takoj začeli poizvedovati za krivici krvavega dejanja. Aretirali so brata Ivana in Franceta Jakoba iz Spodnje Drage in njunega bratrance s Hudega pri Stični. Trupli Miklavčiča in Šerka sta do popoldneva ostali na Selanovem domu, nato pa so ju prepeljali v Krko, kamor bo jutri prispela sodna komisija, da opravi obdukcijo.

Zanimivo je, da je eden izmed bratov Jakov še le na sveti večer prišel iz zapora, kjer je presedel tri mesece. Ko se je vrnil domov, se je sveto zaklinjal, da bo posledji živel bolj pametno in da nikoli več ne bo zaprt. A komaj se je dobro zarekel, je že prišlo do krvavega poboja in orožniki so ga vnovič odgnali za zapah.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

vrhunca. Komandant se je prekladal na stolu kakor na žerjavici ter venomer vzdihal: »Ja, der Kaiser! Niti ne niti pijača mu nista šla v običajno slast. Tudi ostala oficirska družba je bila kakor na trnju, manjkala je navadna dobra volja. Vse je čakalo, kdaj se bo komandant vzdignil. Dopovedati se mu je skušalo, da se cesar Korl preboto malo zmeni za svojega bolnega soferja, a bilo je vse zaman. Komandant, takole okrog desete, je polkovni zdravnik s težkim vdihom vzravnal svoje kosti in se vprašal, kdo ima nočno službo v bolnišnici. In so se javljali po redu zdravniki, lekarnarji in oficirji, med njimi lajtnant Polde, pristna ljubljanska srjaka. Na tem so obvisle zasrčljive oči komandanta z opominom: »Da si mi pometen, dečko!« Poznal ga je, da ni sovražnik dobre kapije, kar pa tudi polkovni zdravnik sam ni bil.

Komaj je dobro zaprl vrata za seboj, že je sedla ožja družba skupaj. Zdravnik Vodka je izlekval karte, aksesista Aco in Grad sta skrbela za prosto zabavo, lajtnant Polde pa je klical liter za literom. Družba je hrumele in postajala od ure do ure glasnejša. Ko se je pojavil, bilo je že precej čez polnoč, službojoči podčastnik na vratih, je bil zrak prepojen z eno samo meglo, pa tudi glave oficirske družbe.

Javil je, da je prišel v bolnišnico komandant Zorn.

Kakor bi trenil, se je razbegnila vsa družba, le naš Polde je moral vztrajati, ker se je moral po predpisih javiti. Stežka je snel s kljuke karte in sabljo ter se napotil po hodniku, odkoder je že zaslišal korake in visoko postavbo polkovnega zdravnika. Moral bi mu javiti, da ni nič posebnega, da je vse v redu itd., pač na-

Pesem ljubezni na kranjskem odru

Gledališki oder Narodne čitalnice je v tej sezoni neumorno na delu. Po krasno uspehi izvedbi Kalmanove opere »Silva« je nastal tudi novo revijalni opar »Pesem ljubezni«, ki je delo domačih avtorjev. Besedilo in glasbo je napisal dirigent Josip Raha, pevski tekst pa Maks Simončič. Oba avtorja imata v tej odski obliki za seboj že več del in zadosti spretnosti. »Pesem ljubezni« je bila prvič predvajana lani v ljubljanski opari in je doživela lep uspeh. Opera, predvajana v Ljubljani, je bila glasbeno obdelana z uporabo dubrovniških narodnih pesmi, dejanje pa se je odigralo v dubrovniški vasi in med zagrebško mešano družbo.

V četrtek pa je doživela ta domača opera novo premiero v predstavi izvedbi na Kranjskem gledališkem odru. Avtor Raha je prenesel milje v gorensko letovišarsko vas, in opero tudi glasbeno predelal. Kot taka je operata najmodernejšega revijalnega tipa in bazira na domači slovenski narodni folklori ter je polna plesnega kolorita. Opero je dirigiral in režiral avtor sam. Vloge so bile odlično zasedene in je operata dosegla popoln uspeh. Povko Lolo je kreirala ga. Rajhančičeva s tako šarmantnostjo, v igri, petju in plesu, kakršno moremo pričakovati samo na prvovrstnih odrih. S svojo ognjivito igro in krasnim glasom je vse občinstvo zadivila. Njen partner g. Šrakar (Predrag) je podal mladega umetnika, s fino, neprisiljeno igro zelo zadovoljivo, g. Vajt (Gluhak) in g. Adamič (Imre) sta vnela v opero veselo razgibanost in humor ter sta doživela vse simpatije publike. Zelo zanimiv tretji so bili gg. Mayr (Gredole), Horvat (Baje) in Mihelič (Rakovec). V vlogi kmečkega dekleta Marice, se je igrala v pevsko zelo dobro obnesla gg. Kušarjeva. Drugi tretji, g. Valenčič (Dr. Janko), gg. Komurceta (njegova žena) in gg. Vajtova (soobarica), je zelo dobro karakteriziral meščansko družino. Kot harlekin pa je nastopil s gitaro priznani kupletist g. Roš in žel za nove kuplete navdušen aplavz. Revijalnost v operi pa je najboljši razvil balet harlekinov, jockeyev, železničarjev, planinarjev, kmečkih fantov in deklet, policajev, balerin, sotarie in mačk. Navdušili je tudi kvartet planinarjev-harmonikarjev.

Vsa glasbena komedija je zgrajena v revijalnem operetnem slogu na domači folklori in v ritmu jazza. Slike, ki se odigravajo v gorenski vasi, so glasbeno obdelane z uporabo gorenskih narodnih pesmi; slike v varietej pa v obliki in ritmu modnih plesov. Da je operata doživela tako lep uspeh, je zasluaga avtorja, ki je delo sam režiral in dirigiral z vso spretnostjo v tehniku.

Šolo je oplenil

Moravča, 27. decembra

V noči na 24. t. m. je bil v peško šolo izvršen vlom. V poslopiu ni bilo nikogar, ker je v šoli stanujoče učiteljsvo šlo že na počitnice. Vlomilec, kateremu so morale biti razmere v poslopiju dobro znane, je v šolski dvorani vzel sekairo, nato pa z izsel s pomočjo lestve skozi okno stranišča v notranjost. S sekairo je odprl stanovanje šolskega upravitelja g. Merčuna ter prebrskal vse predale in omare. Ker ni dobil nič denarja, je pobral obleke in perila v vrednosti okrog 5000 din, med tem ko je pisalni stroj in kolo pustil pri miru. Vlomilca je takoj drugi dan začelo zasledovati orožništvo.

Na Stefanovo so naši blizu Kanderš pleteno košaro g. upravitelja z raztrgano vlomilčovo obleko.

V moravški dolini je bilo v letošnjem letu neštevilno tatvin in vlomov. Kljub temu, da so moravški orožniki v zadnjem času polovili mnogo tatov, se tatvine še vedno ponavljajo. Treba bo še večjo pozornost posvečati tujim, a tudi domačim delomrznečem.

Ko je bil Karel Poslednji v Ljubljani

Nekaj spominov na razmere pred 20 leti

Da dvajset let je od tega. Prečudno je bilo življenje v ljubljanski vojni rezervni bolnišnici št. 5, v nekdanji belgijski kasarni! Seveda so bili različni komandanti in različne narave. Eden izmed njih je bil polkovni zdravnik, srčno dober mož in se je takovo nekako tudi prišlo. Zdj zdravi civilne ljudi tam na spodnjem stajerskem.

Pa je prišel za njim štabni zdravnik Hamburzan, ki je strupeno sovražil vse, kar je bilo slovensko in slovansko. Kmalu ga je sapa odnesla čez Karavanke, menda so mu pomagali tudi odzgoraj. Tretji in poslednji komandant te slavne rezervne bolnišnice je bil Dunajčan, polkovni zdravnik Zorn, hrščen židek, ne, ne, prava, velikanska porcija žida in bogme, ne izmed najslabših. Ogromna postava, ki pa je seveda potrebovala svoje. Poglavitna skrb mu je bila dobra jedča in obilna pijača, vse drugo mu je bilo navrženo.

Izvrstno se je počutil v Ljubljani, dobro je poznal vse ljubljanske krčme in beznice, kjer se je točila dobra kapljica. V pisarne je nameštal zgolj domačine, katere je dobrohotno imenoval »meine Laibacher Barabene«. Prostočasno pa je izjavljal, da z Nemci itak ne bi mogel nikamor, ker znajo le nemški. Bolniki, katere so dovažali s fronte, so bili od vseh narodnosti avstrijsko-ogrsko monarhije. Oddelek za srbske in ruske vojne ujetnike in bolnike je vodil Slovenec, višji zdravnik dr. M. z vso požrtvovalnostjo in nego ter jim je zapisal vedno najboljše diete. Zaradi tega mu je od vojaških oblasti padlo marsikatero poleno pod noge. Edino brezmejno spoštovanje, pa tudi

strah in trepet je poznal komandant pred svojimi višjimi, pač zato, ker se je tudi sam bal fronte.

In se je nekako tako primerilo, da je poslovala po vojnih bolnišnicah nekakšna pregledovalna komisija višjega armadnega poveljstva. Naš polkovni zdravnik pa, v strahu, da ne bi bilo kaj narobe, ne bodi len, razglasi, da je v vojni rezervni bolnišnici št. 5 pegasti legar ter odredi: »Nihče noter, nihče ven! Tri tedne strogoga kontumaca!« Nu, od vseh generalov in višjih oficirjev v komisiji se nihče niti na kilometer ni upal približati bolnišnici. Tukaj je seveda zavladal obupen dolgčas, ki si ga je skušal krajšati vsak po svoje, oficirji po svoje, moštvo po svoje. Na nekem oddelku so vprizirali razne domače in narodne igre, katerih se se udeleževale pogosto tudi pomožne sestre bolničarke. In tako je v nekem primeru četovodja Koš, ki je bil sicer snažen človek, kar v temi zagrabil v ordinacijski sobi za steklenico, misleč, da je v nji hipermangan. Pri uporabi pa je takoj zatulil kakor bivol, da je bila na mah zbrana vsa kasarna. V steklenici je bila namreč žveplena kistina, na srečo močno razredčena. Ko je ozdravel, se je začel leviti in je postal ponovna atrakcija pomožnih sester.

Še so bili posebni tipi v tej bolnišnici. Rezervni stotnik Kunc, rojen Nemec, a hud Italijanec in velik sovražnik tako Slovencev kakor Nemcev. Tu je bil tudi oberlajtnant Gradčan, v civilu novinar. V začetku svetovne vojne je v preroškim duhu izjavljal, kadar je naš črnovojni pri reportu slabo nemško govori! »Mit so el-

nem Deutsch werden wir nicht siegen!« (S tako nemščino ne bomo zmagali!) In zares je bilo tako, točno tako se je zgodilo! Nu kmalu se je Gradčan izkazal kot dobručina ter je v nekkih primerih celo vzdihljal: »Živela Srbija!« Seveda je moral imeti že prilično porcijo rujnega, a v tem ga je bilo težko zadovoljiti. Tako je nekdo spravil v eni turi pod kapo zaboj steklenice piva, štiri litre vina, pol zelenke slivovke, pa je trdil, da bi še... Nu, bil je konec vojne in takih zemskih dobrot in nazadnje tudi dobrodušnega Gradčana.

Takšno je bilo in takole je minevalo življenje in junacevanje v ljubljanski vojni rezervni bolnišnici št. 5. Prišla je pozna jesen leta 1917. Po kobarškem predoru, ki ga je povzročila združena avstrijska in nemška armada s strupenimi plini, je bi-odprta pot v Italijo. Pa je bilo treba pokazati zmagovalce tudi cesarju Karlu. In res je prisopihal nekakega meglenega novembarskega dne dvorni vlak v Ljubljano. Na nesrečo je na potovanju zbolel cesarjev sofer na lahki grži. Kam z njim? Seveda v najbližjo bolnišnico pri postaji, v belgijsko kasarno. Komandant je bil ves zbeigan, domala je zgubil glavo. Cesarjev sofer je dobil v bolnišnici oficirsko sobo, posebnega zdravnika, tri, štiri najlepše sestre pomočnice, vsake ure je komandant moral dobiti raport o bolnikovem stanju itd. Poleg tega je moral strožno moštvo ribati sobe, stopnice, prage in hodnike in to na vseh oddelkih od vrha do tal. Cesar Karl je prenočeval v svojem dvornem vaku na postaji. Kaj, če bi se prišel na lepem informirat v bolnišnico zaradi svojega soferja? To vprašanje si je polkovni zdravnik postavil vedno znova. Nervozen je naraščal od ure do ure in je priklopel v oficirski menaži pri večerji do

vedel vojaški raport. Toda lajtnantu Poldetu se ni izvil nič primerneje iz meglenega možganov. Bitka je bila prehuda. Čim pa je stal pred komandantom (zašlo se mu je, da silno strumno), se je spomnil na cesarjevega soferja ter izjavel:

»G — g — g — gospod k — k — k — komandant, p — p — p — pokorno j — j — j — javljam, da je cesar Karl v Ljubljani.«

Nato je polkovni zdravnik, ki sicer tudi ni bil prijazen iz domače postelje, vpičel risje oči v ubogega Poldeta in ga neznanosno nahrulil, da je pijan kakor čep, da bo spravil slavno vojno rezervno bolnišnico št. 5 ob ves ugled, sebe in njega, komandanta na fronto! K vsemu temu je še dodal cel slovar zastopnikov in zastopnic iz živalstva. Lajtnant Polde je seveda tajil, oporekal in trdil, da je teš in trezen kakor gospod župnik na binkoštno nedeljo jutraj pred mašo, a vse skupaj ni nič izdalo. Nato je komandant na kratko končal:

»Torej, lajtnant Polde! Ga imate pač pošteno po kranjsko! Pet korakov pred mano! Pregled vseh oddelkov!«

Ko je Polde to zaslišal, so mu kdecnila kolena in na mah se je vsaj za silo malo streznil. Toda začelo mu je vroče prihajati, ko je pomislil: šest oddelkov v bolnišnici, vsako poslopje po dve do tri nadstropja ter toliko stopnišč in toliko hodnikov! Ne, ne bo vzdrljal! Nemogoče! A kaj je nočjo komandantu? Mar ga je sam satan obsedel?

Pregledala sta prvi oddelok od pritličja do podstrešja, nato še drugi oddelok. Poldetu se je začelo pod kapo nekočliko jasmati, oh, če le ne bi bilo toliko stopnišč! Opazil je tudi, da je postajal komandantov šrak vae počasnejši, vse težji. Saj

Novoletna številka „Jutra“

BO IZŠLA V SOBOTO ZJUTRAJ

Kdor namerava v njej priobčiti oglaš ali kako drugo objavo, naj jo naroči takoj ali pa vsaj

DO PETKA OPOLDNE,

ker v petek popoldne oglasov za novoletno številko »Jutra« ne bomo več sprejemali.

Domače vesti

• Ban dravske banovine dr. Marko Natlačen danes in v petek 31. t. m. ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

• Iz pisarne prosvetnega odseka banske uprave je naslednji razglas: Četrtek in petek, 30. in 31. t. m. sta po odredbi ministra za prosveto šolska dneva z rednim poukom. Neopreviden izostanek iz šole bi pomenil kršitev disciplinskega reda. Učenci so bili o tem obveščeni po pristojnih šolskih vodstvih. Učenci se na ta predpis ponovno opozarjajo; kdor bi v zvezi tem neoprevidno izostal, bi si moral sam pripisati posledice.

• Legija koroških borcev namerava s sodelovanjem Zveze Maistrov borcev, Udruga ratnih dobrovoljcev borca za oslobodjenje sjevnih krajev kraljevine Jugoslavije in nekaterih odličnih osebnosti izdati ob 20letnici zasedbe Celovca iz Gospe Svete s slikami opremljeno spominsko knjigo o bojih na severni meji od Podklostra do madžarske meje. Neopazno se redijo naše vrste. V svojo kopreno zavija čas dogodek za dogodkom ter ga vtaplja v pozabljenje. Slika za sliko blede in izginja. ... Da ne bi bila enovrednost obdelana, je treba zbrati čim več podatkov, doživljanje in spominov na to razgibano dobo naše narodne zgodovine. Zato vabimo vse, ki so se borili ali kakorkoli delovali za Koroško, Stajersko, Prekmurje ali Medmurje, da opišejo svojo delo, boje in doživljanje. Kakor daljši so dobro došli tudi kraji sestavki. Zbratje v ta namen le nekaj zimeških večerov. Ali naj znanec brez potrebe motre tudi to dobo skozi molne naočnice našega nasprotnika? Nameravana spominska knjiga naj postane kazipol bojiščim ročnikom svetnikov domovinske ljubavi in zimežnem na grobu padlih tovaršev. Urejanje gradiva bo zahtevalo mnogo truda, a čas hiti. Zato ne odlašajte več! Podrobnejša pojasnila daje glavni odbor Legije koroških borcev v Ljubljani. Pred škojijo 18. uro in v pismeno. Tja izvolite poslati tudi svoj prispevek.

Z malo kuriva, dovolj toplote

Lutz-puč, tovarna Ljubljana VII.

• Promovirana je bila 22. t. m. na zagrebški univerzi za doktorja prava gđ. Valentina Jenko. Čestitamo!

• Zdrženje nosilcev albanske spomenice. To je naslov združenja bivših bojevnikov, ki so kot vojaki srbske vojske ali pa kot vojni dobrovoljci preživeli strašen unik srbske vojske preko Albanije 1. 1915. In prešli v spomin na to trpljenje spominsko kolajno, imenovano albanska spomenica. Na zborovanju v Beogradu je bil pred tedni izvoljen akcijski odbor združenja, v nedeljo pa je bila ustanovna skupščina, na kateri so bila sprejeta pravila in izvoljena prva uprava. Ustanovno skupščino je vodil upokojenec gimnazijski ravnatelj Živko Joksimović, ki je številnim zborovalcem z lepim govorom obujal emonine na strahotno pot preko Albanije. Novo združenje si je nadelo v prvi vrsti važno socialno nalogo nuditi pomoč revnim rodbinam bivših bojevnikov. Pokojnim tovaršim bo združenje postavilo primeren spomenik, izdalo pa bo tudi obširno spominsko knjigo o umiku preko Albanije.

• Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da bo redni letni očetni zbor društva v soboto 8. januarja 1938. ob 20. v restavraciji Slamič z naslednjim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika prejšnjega obnove zborna. 2.) Poročilo odborov in drugih funkcionarjev. 3.) Volitve novega odbora. 4.) Zadeva za Zdravniškim vestnikom. 5.) Stičninosi.

Pri ljudeh nagnjenih k maščobi, se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenčica kot zanesljivo in prijetno učinkujoče sredstvo za iztrebljanje, ki se more tudi dolgo uporabljati brez posebne diete.

• »Franz-Josefova« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. št. 15. 483/36

Je pozneje zvedel, da je prišel naš iz gostilne »Pri krofci«, kjer so takrat točili najboljši cvetec. Ko sta končala se pred drugo oddelka in se blizala tretjemu oddelku, kjer je bila nočna kuhinja, je komendant naročil Poldeju, zidaj že mnogo bolj prijazno:

• Pojdi noter in naroči dve skodelici čaja! Zidaj bova pogledala le še pritičje tretjega oddelka.

Polde se je oddahnil! Torej konec mučenja! Hitro je izvršil naročilo, kuharice v bolnišnici so bile domačinke, je še pripomnil, da njemu ni treba pritiči nič ruma, komandantu pa precej. Pritičje je bilo naglo in površno pregledano.

Nato sta sedla k čaju.

Polkovnik zdravnik je za uvod napravil Poldeju dolgo pridigo, kaj vse bi se utegnulo primeriti, če bi bilo drugače in bi prišel kdo drug nadzorovat, mogoče sam cesar Koro. Vmes pa je pil čaj, široko zehal in se truden premikal na stolu, šlo je že proti jutru. Nu, pa sta popila vsak se po eno skodelico čaja in se tretjo. Vsa-krat je Polde naročil kuharicam, naj le prilijejo komandantu še več ruma v čaj, njemu pa nič. Že je šlinil prvi svet skozi okna, ko je Polde dosegel svoje. Polkovnik zdravnik Zorn je le še nerazumljivo brundal in končno na ves glas zasmarčal. Lajtnant Polde ga je ne baš rahlo izvelkel izza mize ter ga s precejšnjo težavo spravil v prazno oficirsko sobo. Zdravnik mu je trudne kosti njegovega rojstva na posteljo in odšel popolnoma trezen v svojo sobo.

Ko se je prihodnje jutro nočni dogodek razvedel po bolnišnici, se je prijelo Polde ta ime »det Kaisers«, šlo je pozneje z njim v furianske ravnine in mu ostalo do do konca svetovne vojne. Kakorkoli: Lajtnant Polde je bil maščevan.

rudo.

• Himen. Poročila sta se v Ljubljani, v škofijiški kapeli, 26. t. m. gđ. Anica Pučnikova in inž. Rihard Pompe. Priči sta bila primarij g. dr. Ivan Pompe, in g. Adalbert Pučnik, lastnik modnega salona v Ljubljani. — Na Stefanovo sta se poročila v Ljubljani g. Drago Cimperšek dipl. rer. mercant. in Jarč, doma iz Sevnice, in gđ. Vera Ravnikarjeva iz Ljubljane, oba iz znanih uglednih rodbin. Iskreno čestitamo!

Lep dar: Zgodbe brez groze

• Kozjanska planinska podružnica SPD ima svoj redni občni zbor v nedeljo 9. januarja ob 3. popoldne v restavraciji pod »Lipo« v Rajhenturgu. Na dnevnem redu je volitev novega odbora in izprememba pravil, imena in sedeža podružnice. Odbor vabi k obitni udeležbi.

• Golobi imajo postavko v mestnem proračunu Dubrovniku. Vsaki dan se ob 12. zberu v velikih trumah pred občinskimi poslopjem in kak uslužbenec občne jim nastoji že odrejeno količino koruze ali kake druge hrane za »kolo«. V nekaj trenutkih je kosilo pospravljeno in golobje se spet razletijo na vse strani. Dubrovnika občina vzame vsako leto posebno vsoto v svoj proračun za prehrano golobov, ker se zaveda, da so golobi prijetna atrakcija za tujece.

• Zdravniki so ustanovili svoj podporni fond, da bi v boleznih ne ostali brez pomoči. V Beogradu je imela zdravniška zbornica za Beograd, Zemun in Pančevo v svojem domu redno letno skupščino, kateri je prisostvovalo kakih 100 članov. Zbornica ima 791 članov in članice. Članov je 78, članice pa 22 očetkov. Število zdravnikov narašča od leta do leta. Zanimivi so podatki o zdravniških službah. Kakih 230 zdravnikov nima nobene stalne zaposlitve in živi samo od privatne prakse. Ostali pa imajo po eno ali več honorarnih služb. Zanimivo je, da je v Beogradu okrog 300 zdravnikov, ki ne opravljajo prave zdravniške službe, marveč so v raznih službah, ki niso z medicino v neposrednih zvezah. Veliko število mlajših zdravnikov se mora boriti za eksistenčni tečaj. Predlog o ustanovitvi podpornega fonda je večina z odobravanjem sprejela.

• Slovenska dijaška zadruga v Pragi si je na običnem zboru 13. t. m. izvolila naslednji upravni odbor: predsednik Kovač Vilko, podpredsednik Lebar Anton, tajnik I. Vahar Karel, tajnik II. Dornik Silvo, blagajnik I. Jurčič stane, blagajnik II. Mariček Zdenko, gospodar Kolbič Gabriel, odbornik Žigante Anton, revizor I. Hrovatin Radko, revizor II. Lavrenčič Marko. Kakor vsako leto je zadruga tudi letos organizirala nabiralno akcijo. Upamo, da slovenska javnost pravilno ocenjuje dolgoletno delo te podpirne ustanove v Pragi in jo bo po možnosti podprla. Prispevki se lahko pošljijo na tekoči račun Ljubljanske kreditne banke št. 10309.

• Razstave slik v Beogradu. V Beogradu so otvorili celo vrsto razstav slik naših in tujih umetnikov. Tako so v umetniškem paviljonu otvorili razstavo bolgarskih karikaturnistov. Razstava je pod pokroviteljstvom Jugoslovensko-bolgarske lige. Z lepim govorom je otvoril razstavo naš znan karikaturnist in »otrudnik« Politike, Pier Križanič. Bolgarski umetniki so razstavili 170 karikaturnistov. Na novem vseučilišču je bila otvorjena razstava slik ruskih slikarjev-emigrantov. Protektor razstave je prosvetni ministar, razstavo pa je otvoril predsednik akademije znanosti dr. Belič. Razstavljeno je nad 300 slik. V umetniškem paviljonu razstavljajo tudi slikarji, ki so doma iz Sarajeva. Svojo posebno razstavo ima nadarjeni originalni slikar Jovan Zonjič. Svoje prav originalne slike je razstavil tudi arhijakov oče Sr. Marka, Lucijan Bibič, ki je nadarjen portretist. Mož pa ni mogel dobiti nikjer prostora in je njegova razstava nameščena v čakalnici nekake beogradske zdravnice.

• Dragocena perzijska preproga. Ko je pred meseci skupina angleških znanstvenikov obiskala Bosno in Hercegovino, je neki profesor slavne oxfordске univerze odkril v sarajevskem muzeju staro perzijsko preprogo, ki predstavlja po njegovem mnenju remek delo perzijskega preprogarstva, ki se danes ne udeležuje več in ima njegovi izdelki tudi veliko zgodovinsko vrednost. Preproga je bila tkana okrog leta 1650. in čeprav je že tako stara, so se ornamentni in barve zelo žive. Dragocena preproga je razkosana na sedem delov, dva visita v muzeju na steni, 5 pa jih je v vetrinah.

• Otmica gojenke trgovske šole. V Banjaluki je povzročila veliko senzacijo otmica 16-letne gojenke II. razreda trgovske šole, hčerke uglednega meščana Biberića. Ugrabitelj je bila izvršena sredi dneva gotovo po dogovoru med dijakinjo in njenim izvoljencom. Po vsem mestu in tudi po okolici so starši iskali svojo ugrabljeno hčer in največja težava pri celni zadevi je bila ta, da niso niti stili, kje bi mogla imeti hčerka kako znanstvo. Drugi dan pa so dobili poročilo iz Tešnja, da je ugrabljena hčerka se poročena z mladim Muhamedom Dolagićem.

• Slovenske narodne pesmi v harmonizaciji Emila Adamca so izšle v založbi pevškega zbora Glasbene Matice. V zbirki je 100 narodnih pesmi povečini za mešani, pa tudi za moški zbor. Zbirka je zelo priljubljena pa tudi porabna, dobi se v knjigarni Glasbene Matice v Ljubljani.

ESENCA ZA RUM IN LIKERJE v drogeriji IVAN KANC-Nebotičnik.

• Naši v Kragujevac. Nedavno je slovensko društvo »Triglave« v Kragujevacu priredilo družabni večer s igro »Oporoka lukovskega graščaka«. Igralci so jo podali prav dobro. Posebno pozornost je vzbudil g. Fran Trobeseček, ki je v vlogi akademskega slikarja Janka Čopića pokazal precej talenta. V Kragujevacu je nastopil prvič, toda doma v Kamniku je bil med mami, imi gledališčni amaterji. Naslednje sta lepo odigrala svoji vlogi g. Uršič in Vehar, zadovoljili so tudi vsi ostali. Režiral je precej dobro g. Fran Perović. — Poročili se je bivši tajnik in sedanjí odbornik društva »Triglave« g. Ivan Ogrizek z gđ. Marijo Kovasevo iz Ljutomer. Pevski zbor jima je zapel pri svatbi, kumovala pa sta mojster Lojze Kern in France Tisler. Bilo srečno!

• Število telefonskih naročnikov in aparatov v državi. V začetku leta je bilo v vsej državi 1379 telefonskih central, med njimi 625 državnih, 753 pogodbenih in ena samostojna. Glavni central je bilo 1349. Med njimi avtomatičnih glavnih 7, avtomatičnih pomožnih 6, na ročni pogon pa 1336. Podcentral je bilo 1.000. Javnih telefonskih govorilnic je bilo v seji državi 1.476, kar je zelo malo. Telefonskih aparatov je bilo v vsej državi 50.928, med njimi avtomatičnih 31.853, ostali pa so na ročni pogon. Število telefonskih abonentov je znašalo 41.616, kar je za 5.514 več, kakor jih je bilo v začetku leta 1936. Na novo se je prijavilo 7.950 abonentov, odpovedalo pa je 1.405 starih abonentov. Med letom je medkrajevni promet malo narasel, mednarodni pa je malo nazadoval.

BOJ ZA DEČKA

(STREIT UM DEN KNABEN JO)

Film po romanu Hedde Westenberger, poln zanimivih in zagonetnih doživljanj, ki bi mogli biti tudi resnični. Prekrasne slike iz sončnega Egipta. Igra je odlično podana po priznanih igralcih: Lil Dagover, Maria von Tassand, Willy Fritsch in drugih.

KINO UNION — Telef. 22-21

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

• Za ustanovitev trgovske akademije v Čakovcu. Davnja želja trgovskih krogov v Čakovcu je, da bi se dvorazredna trgovska šola preuredila v trgovsko akademijo. K predsedniku vlade in ministru trgovine se je napotila te dni deputacija, da bi izposlovala uresničenje te želje. Občina to v svojem novem proračunu določila za trgovsko akademijo posebne kredite in bi tako akademija že v začetku prihodnjega leta mogla delovati. Oba razreda trgovske šole imata vsi 111 učencev in učenik, ki bi po večini vsi nadaljevali šolanje na trgovski akademiji. Od Zagreba do Maribora v teh krajih ni trgovske akademije in se v Zagrebu kakor tudi v Mariboru sprejema v akademijo samo omejeno število učencev. Za trgovsko akademijo imajo v Čakovcu tudi primerne poslopje.

• Zatvoritev najmodernejšega hotela v Peči. Hoteli Aleksander Marković je v Peči zaprl svoj hotel »Korzo«, ki ni važen samo za mesto, kjer je kakih 17.000 prebivalcev, marveč tudi za vse potnike na progi Kosovska Mitrovica—Peč—Andrijevica—Podgorica, ki je dolga preko 240 km. Hotel je najmodernejše urejen in ima na razpolago 12 lepih sob. Lastnik hotela pravi, da je vložil v svoje podjetje vse, kar je mogel, a ker je pri nas premalo smisla za hotelstvo in za tujski promet, ne more sam za hotelski obrat več zadržati.

• Resnična zapuščina iz Amerike. Mnogo se sliši o bogatih zapuščinah rojakov, ki so umrli v Ameriki, a se tudi mnogokrat zgodi, da se zapuščine razblinijo v nič in da so imeli namenišeni dediči zaradi njih samo poleg praznih nad huda razočaranja in tudi stroške. Ornogorec Mihajlo Radulović, ki živi v Plavu, pa je zdaj delež resnične zapuščine. Dobil bo 5 milijonov dinarjev iz zapuščine svojega brata, ki je pred nekaj meseci umrl v Severni Ameriki. Mihajlov brat Obrad, se je pred kakimi 25 leti izselil v Ameriko, kjer se je dolga leta ubil s težkim delom. Naposled pa je imel srečo. V kamolomno, kjer je delal, je odkril dragoceno rudu in postal edlastnik velikega rudnika. Milijoni, ki jih je dobil Mihajlo, predstavljajo baje samo del Obradove velike zapuščine.

• Za novoletna voščila uporabljajte Ciril Metodove razglednice!

• Družba sv. Cirila in Metoda proš in poziva podružnice, da nabrane pripevke nakažejo vodstvenim blagajni po poloniji.

• Nova Kugyeva knjiga »500 let Triglav«. Ljubiteljski pesnik naših planin, tržaški Nemec dr. Julij Kugy, o žig knjigi v slovenskem prevodu »150 let Triglav« v gorah je poročalo večeršnje »Jutro« med kulturnim pregledom, je pravkar izdal novo knjigo, ki bo nedvomno zanimala zlasti Slovence. To pot je posvetil svojo dlo računu otoku Triglavu in njegovemu Zlatogorovemu kraljestvu. »Pet stoletij Triglav« je knjiga, ki jo bo moral poznati pa vsak resen in inteligenten slovenski turist, planinec, pa tudi zgodovinar in geograf. Knjiga je razdeljena na 23 poglavij in obravnava v planinskopisnem opisu, ki je lasten temu iskrenemu ljubitelju naših gora, zgodovino, prvih »plezanje« na Triglav pa vse do naših dni. Vmes je 48 krasnih slik v bakrotisku. Knjiga, ki se dobi v naših knjigarnah, obsega 392 strani v velikem oktavu.

TRGOVSKI PLES

Umetniški program

u— Premalo božičnih dreves je bilo letos na Kongresnem trgu. Zaradi znane zelo umestne odredbe je smel lekos postaviti na trg snurkova drevesca le oni, ki je imel vsa predpisana potrdila. Oglašilo se jih je 37 reflektantov. Plačati so morali za blago, na trg pripeljano, povprečni znesek po 100 din. Strokovnjaki so ocenili, da je bilo ta čas pripeljanih okrog 12.000 komadov smrečice, za kar je znašala trošarina okrog 2000 din. Ostale stvari so bile letošnji božični trg za smrečice vrzel nekaj nad 50.000 dinarjev. Ze kmalu po polnednu ni bilo dobiti drevesca nobene velikosti in so zaporedni kupci morali oditi praznih rok.

Veseli prinaša v hišo

mesecnik »Priatelj«.

Sporočite svoj naslov upravi »Priatelj«, Ljubljana 108, ki vam pošlje eno številko brezplačno na ogled.

u— Mrzla burja je posteno prevelila večer našo mesto. Temperatura zraka je bila sicer na ničli, severovzhodnik je bil pa izredno mrzel, da je rezal do kosti. Zameenje, da je pritisnila k nam burja iz zelo ohlajenih kotlin in planjav na vzhodu. Prazniki so bili letos po dolgi letih v pogledu vedrega in hladnega vremena za smučarje in vse sovražnike nadušljivega prehlada zelo ugodni. V vse smeri so potegnili vlaki emužarja, ki so se razkopili na emuške terene na Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjem. Mrz, ki je bil v petek precej oster (v Ljubljani jutraj —8°) je na božič in Stefanovo nekoliko odnehal. Iz megle, ki se je bila v nedeljo dvignila, so vzhodni vetrovi stvorili nekaj suhaga prišča, da je pokrtil zemljo za nekaj centimetrov. Mrz je večeraj po vsej državi še nekoliko odnehal, in bi bilo le želeči, da bi se te znošljive mere ne šilil preveč v ostrino ali nevšečno vlago.

Leto 1938 začne

• ŠVEDSKO KARTOTECNO KNJIGO

»AGRIPIA«

Priporočljiva za: trgovine, industrije, denarne zavode, zdravnice, društva itd. — Pojasnila daje:

M. TICAR d. o. z. LJUBLJANA,

Selenburgova 1.

kjer dobite tudi vse trgovske knjige.

u— Sreča v nesreči. Na božič okrog sedmih zvečer se je ob Petelinovem mostu čez Gradščiki neki že priteni mizarski pomočnik na neznan način skotalil skoro štiri metre po zasneženem nabrežju in obvisel za betonski škarp. Enog no je že imel preko zida, druga pa mu je bila skrivljena pod trupom. Na obupne klice po pomoči sta prišla dva brata. L. in sta z vrvo, ki služila za sušenje perila, spravila nesrečnika, vsega obupaneža in premraženeža, na cesto.

u— Namesto venca v počastitev spomina gospe Serafine Poscheve je nakazalo osebje bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani, 290 dinarjev sklada za slepo dečo v Kočevju. Iskrena hvala!

TRGOVSKI PLES

Umetniški program

v Trgovskem domu.

• Propadanje starodavne samostana. Nad električno centralo Skopja v dolini Treske je srednjeveški samostan sv. Andreja. Po ljudskem izročilu je ta samostan zgradil Andrej, brat kraljeviča Marka, leto dni pred kosovsko bitko. Po kompoziciji in umetniški vrednosti spadajo frške tega samostana med najboljše freske starih srbskih svetili. Nekaj kopij teh fresk je na Oplenju. Samostan je danes vse zapuščen in nudi žalosten primer brezbrčnosti do zgodovinskih in umetniških vrednot.

• Za pogozdovanje. Liko se je ustanovil v Gračacu akcijski odbor, ki ga tvorijo predstavniki oblasti ter kulturnih in socialnih ustanov. Odbor je te dni priredil zborovanje, na katerem so strokovnjaki razložili kako potrebna je akcija pogozdovanja. Gozdarski referent sreskega načelstva je navedel, da je že ekrajni čas za to akcijo, ker to drugače Lika v kakih 50 letih prava pušča. To se vidi že zdaj ob nalivih in poplavih, ko vode odnašajo zemljo in puščačo golo kamenje. Tako je n. pr. prava kamezita pustinja Urlij planina 15 km od Gračaca, enaka usoda pa bo zadela prav kmalu še druge planine.

• Izgubil se je v nedeljo zvečer v radnem vlakcu, ki odhaja ob 5. iz Planice, fotoaparati »Leica«. Oseba, ki je našla aparat, je znana in se poziva, da odda aparat proti nagradi v ogel. oddelku »Jutra«.

• Oblike in klobuke kemično čistil, barva, plista in lika tovarna Jos. Relch.

Eno srce — ena RADENSKA.

Lillian Harvey in Willy Birgel
v krasnem vefofilmu plesa, glasbe in ljubezni
FANNY ELSSLER
Najnovejši žanal - Romantika divjega zapada itd.
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Iz Ljubljane

u— Za božično obdarovanje mestnih ubojev je daroval mestnemu socialnemu uradu g. Janko Škerlep, direktor in prokurist Unions, hotelske in stavbinske d. d. v Ljubljani, 750 Din, da se oddolži za številne čestitke ob 25-letnici svojega službovanja pri enem gospodaju. Trdka Bonač, trgovina s papirjem v Selenburgovi ulici, pa je darovala 500 Din. Mestno poglavarstvo se obema darovalcem za plemeniti dar toplo zahvaljuje s pripombo, da je prejelo oba zneska že pred božičem.

u— Premalo telefonskih imenikov. Prejeli smo: »Med prazniki se je kakor znano spreminila vrsta telefonskih števil. Zaradi tega je izšla seveda potrebna izdaja novega imenika, ki pa je že prvega dne dopoldne pošel. Izdaja tako majhne naklade imenika je naravnost lahkomešna in je kriva, da je te dni v ljubljanskem telefonskem prometu vse narobe. Prosimo, da se nemudno dotiskajo novi imeniki!

u— Ključite za elektro-popravila tel. št. 3421! Priporoča se Hašček Fran, samo Sv. Petra cesta 5.

Iz Maribora

u— Imovitejši tovariši revnejšim za božič. Na 3. deški osnovni šoli imajo svojo zadrugo, ki je za letošnje božične praznike obdarovala z izdatnejšimi darovi 20 najrevnejših učencev, vsakega člana zadruge (126 po številu) pa z najpotrebnejšimi šolskimi potrebščinami. Obdarovanje je bilo združeno s primernim nastopom učencev ter deklamacijami. Ta posnemanja vredna dečja zadruga ima namen, da predloži otrokom moč skupnosti in jih vzgaja k altruizmu, saj zbirajo otroci prispevke od 25 para dalje z namenom, da z nabrano vsoto nakupijo najpotrebnejše šolske potrebščine za svoje šolske tovariše, katerih starši prav težko nabavijo svojim otrokom izmed potrebnega najpotrebnejše. Tovrstno obdarovanje naše dece po svojih tovariših zasluži javno pohvalo in priznanje, gesta sama pa je vredna posnemanja tudi na drugih šolah.

u— Svetovno znana disensa Dela Lipinkaja, ki nastopi 28. t. m. prvič na odru mariborskega gledališa, je umetnica prav posebnega žanra. Čisto svojevrsna je umetnost, ki jo proizvaja in za katero je kakor rojena. Predvaja »chansonet«, ki so bili prvotno (še pred francosko revolucijo) za petje primerne lirčne ali epske pesnitve, pozneje tudi muzikalno podajanje znamenitih zlasti političnih dogodkov. To je svojevrsna umetnost, ki služi bolj zabavi ko pa duhovni umetniški zadovoljstvu. Lipinkaja poje, igra in pradaša šlagerije, dvtipke, kritike satire, parodije in slično. Humor in melodramatika, razigrana veselost in globokotna otožnost se menjajo primerno točkam pestrsta in bogatega sporeda. V vsem jo izpopolnjuje še spremljevalce na klavirju Walter Lajtai.

u— Ljudska univerza priredi v petek 7. januarja glasbeni večer »Francoska klasika in romantična glasba« pod vodstvom prof. Škerjancja iz Ljubljane. V petek 14. januarja pa bo prvi češki literarni večer čeških pisateljev Hora in Novy.

u— Silvestrovo v gledališču. V petek ob 21. bo v Narodnem gledališču tradicionalna silvestrska predstava z nagradami. Vprizorili bodo Rasbergerjeve »Rdeče nageljnce«. Drevi v tork večer vedre umetnosti, na katerem nastopi slavnega Dela Lipinkaja. V četrtek prva repiza »Čvrčka za pečjo«.

u— Vlonilci v Tattenbachovi ulici. V noči na ponedeljek so se neizsledeni storilci vdrli v krojaško delavnico krojaškega mojstra Srečka Satterja v dr. Križanovi hiši v Tattenbachovi ulici 7 in so odnesli raznega manufakturnega blaga v vrednosti preko 10.000 dinarjev. Storilci so se vthotapili v notranjost krojaškega ateljeja s pomočjo ponarejenih ključev in sicer iz dvorišne strani, od koder so se splazili skozi delavnico v prodajalnico, kjer ima g. Satter shranjenega raznega manufakturnega blaga v skupni vrednosti okoli 50.000 din. Daktiloskop Grobin je izvršil posnetje prstnih odtisov, policija pa intenzivno poizveduje za storilci.

u— Silvestrovo v gledališču. V petek ob 21. bo v Narodnem gledališču tradicionalna silvestrska predstava z nagradami. Vprizorili bodo Rasbergerjeve »Rdeče nageljnce«. Drevi v tork večer vedre umetnosti, na katerem nastopi slavnega Dela Lipinkaja. V četrtek prva repiza »Čvrčka za pečjo«.

u— Vlonilci v Tattenbachovi ulici. V noči na ponedeljek so se neizsledeni storilci vdrli v krojaško delavnico krojaškega mojstra Srečka Satterja v dr. Križanovi hiši v Tattenbachovi ulici 7 in so odnesli raznega manufakturnega blaga v vrednosti preko 10.000 dinarjev. Storilci so se vthotapili v notranjost krojaškega ateljeja s pomočjo ponarejenih ključev in sicer iz dvorišne strani, od koder so se splazili skozi delavnico v prodajalnico, kjer ima g. Satter shranjenega raznega manufakturnega blaga v skupni vrednosti okoli 50.000 din. Daktiloskop Grobin je izvršil posnetje prstnih odtisov, policija pa intenzivno poizveduje za storilci.

Vremenska poročila

Dozdevno vreme v decembru po stoletnem koledarju

T. 28. Nedolžni otroci, Zorica

S. 23. Tomaž šk.

C. 30. Evgenij

P. 31. Silvester

po večini vedro, mrzlo

zmožni vreme

jutranje megle, podnevi

oblačno

Poročilo Meteorološkega zavoda na univerzi

27. decembra

Ljubljana 7. 774,7. —3,0. 75. S2. 10. sneg. —;

— Dilcarji so zadovoljni. Včeraj dopoldne, je neprekinjeno naletaval droben pršič. Bliznja mariborska okolica je živela v dilcarskem veselju. Pohod smučarjev na Pohorje je zavzel preko praznikov takšen obseg, da so bile vse koče nabito polne.

— **Sahovski novice.** V prostorih mariborske podružnice UNJB je bil šahovski dvoboj med SK Zeleničarjem in šahovski sekcijo UNJB, ki se je končal z zmago SK Zeleničarja v razmerju 5 in pol : 4 in pol. Posamezni rezultati so bili naslednji: Babič (Z) : Mišura (U) 1:0, Regoršek (Z) : Kuster (U) 1:0, Ferencak (Z) : Humar 0:1, Mohorič (Z) : Raisberger (U) remis, Knecht (Z) : Marvin (U) 1:0, Eterl (Z) : Rupan (U) 1:0, Kováč (Z) : Hribar (U) 1:0, Podajst (Z) : Šket (U) 0:1, Macher (Z) : Peše (U) 0:1, Znidarič (Z) : Audi (U) 0:1.

— **V muzejsko poslopje policija in gasilci.** V teku leta 1938 se bo mariborski grad preuredil in adaptiral za potrebe in svrhe mariborskega muzeja in arhiva, ki se bosta po končani adaptaciji preselila v grad. Poslopje, stano mariborskega jetnišni- co, v katerem je sedaj nastanjen muzej, pa se bo preuredilo za potrebe policijske vojskine in bi tamkaj imela svoje prostore tudi posebna gasilska straža.

— **Odlaganje smeti in odpadkov iz magdalenskega predmestja.** Mestno poglavarstvo prepoveduje odslej vsako odlaganje smeti, pepela in drugih odpadkov v mestno gramoznico ob Tržaški cesti. Za odlaganje smeti in drugo iz magdalenskega predmestja je določena opuščena gramoznica v Zg. Radvanju, t. j. v Burvi vasi ob Zgoraj- Radvanjski cesti.

— **Sin umoril očeta.** Pred velikim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča bo jutri dopoldne epilog rodbinske tragedije, ki se je odigrala 11. maja t. l. v Murteru. Zagovarjati se bosta morala 32-letni posestnik Franc Znidarič in njegova 31-letna žena Jožeta. Franc Znidarič je obtožen, da je s sekuro usmrtil svojega očeta Jožeta Znidariča, njegova žena pa, da je moža k temu dejanju nagovarjala.

— **Popravek.** Pri objavi poroke g. Dragomila Zemljčiča in gđe. Ivce Unger je bila pomota pri navedbi poklica. G. Zemljčič je polni uradnik, po tiskovni pomoti pa je stalo »poštnik«.

Iz Celja

— **Splošni turnir Celjskega šahovskega kluba** je zaključen. Udeleževalo se ga je 19 igralcev. Turnir je trajal nad tri mesece in je potekel v popolnem redu. Prvak splošnega turnirja za l. 1937-1938 je postal g. Fajš s 15 točkami. Od dosegljivih 18 točk so si nadalje priborili Pešič 13, Cerin 13, Rabzelj 11 in Rajhman 11 točk ter si zagotovili pravico udeležbe na glavnem turnirju. Izven konkurence se je udeležil turnirja Grašar, ki je nabral 11 točk. Glavni turnir se bo pričel 7. januarja. Pravico udeležbe ima 17 igralcev, članov Celjskega šahovskega kluba. Ta turnir bo prinesel odločitve, kdo bo prvak CSK za leto 1938, obenem pa bo dober trening za klubске igralce.

— **Sahovski brzi turnir.** Celjski šahovski klub razpisuje brzi turnir za mesec december. Turnir se bo pričel v sredo 29. t. m. ob 20. v hotelu »Evropa«. Prijave sprejema g. Grašar.

— **Plačevanje skupnega davka za zakol živine.** Mestno poglavarstvo v Celju razglasi: Po razpisu ministrstva financ, oddelka za davke, št. 76.000-III z dne 11. novembra 1937, je zavezanec skupnega davku na zakol tudi klanje živine po obrtniki, trgovci, uradniki in drugih zasebnih osebah ne glede na to, ali se bo meso zaklane živali prodalo ali uporabilo v lastnem gospodinjstvu delno ali v celoti, in ne glede na to, kje se kolje, v klavnic ali doma. Od skupnega davka so izzeti le kmetovalci, če koljejo živali za lastno uporabo mesa. Vsi nekmetovalci na območju mesta Celja se pozivajo, da prijavijo klanje živali že pred zakolom upravi mestne klavnice, kjer plačajo skupni davek na zakol.

— **Premog za reveže.** Pomožni akciji v Celju za l. 1937-1938 so darovali: tvrdica A. Westen d. d. v Celju 150 ton velenjskega premoga, Cinkarna d. d. v Celju 120 ton velenjskega premoga, Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani 10 ton premoga kockovca in Rudarska družba »Bohemija« v Celju 10 ton velenjskega premoga. Mestna občina se darovalcem iskreno zahvaljuje.

— **Podaljšanje kanalizacije do Nove vasi.** Mestna občina bo podaljšala kanalizacijo v Komenskova ulici do Nove vasi in razpisuje nabavo 630 komadov betonskih cevi.

— **Nesreča občinskega reveža.** V petek je padel 75-letni občinski revež Jakob Šip iz Nove cerkve na cesti tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

— **KINO METROPOL** prinaša danes »DAMA Z MALAKE«. — Eksotičen film divnih posnetkov.

Predbožična mrzlica

Vlak se, natrpan ljudi, ustavi na postaji. Neka dama izstopi. Pozabila je svojo torbico na polici.

Naglo se vrne k vlaku in prosi moža ob oknu, naj ji da torbico. Mož najde torbico in jo izroči dami skozi okno.

Vlak odnele dalje. Dama ima napačno torbico v rokah — Kako je pripravna. In lepa! Toda zdaj se ne da več pomagati! Neka dama se vrne iz jedilnega voza v kupo.

Išče svojo torbico. In jo ne najde. Neka oguljena, izrabljena stvar leži tu. — Dama se ozira okrog.

Moški zasluži, da je napravil neumnost. Ves je rdeč, zbira besede, kako bi povedal. Dama to razume, ostro ga prime: — Glejte, da dobim svojo torbico čim prej nazaj!

— Pa jaz ne morem skočiti iz vlaka in leteti za torbico. — Dama se še bolj razburi. Ima krepko zalogo na jeziku, da kar prebada nesrečnega z besedami.

Sopotniki postajajo nervozni. Neki možki se oglašajo: — Zdaj pa končajta! Torbico bo gospodični že dal...

Dama ga preseka: — Vas ni ničče nič vprašal. Tedaj se obrne prizadeti besednik k možkemu, ki je izročil napačno torbico in reče: — Mar bi namestu torbice vrgli ženšče skozi okno, pa bi imeli zdaj vsi mir!...

Gospodarstvo

Letošnji izvozni presežek je narasel že na 900 milijonov Din

Carinski oddelek finančnega ministrstva objavlja podatke o gibanju naše zunanje trgovine v mesecu novembra. Naš izvoz v tem mesecu sicer ni dosegel one vrednosti, kakor v avgustu in septembru, ko se je gibal na višini okrog 600 milijonov Din, vendar ni za tema dvema mesecema mnogo zaostajal.

V novembru smo izvozili 391.300 ton (lani v novembru 290.200) v vrednosti 545,6 milijonov Din nasproti 454,3 milijona Din v lanskem novembru. Po količini se je nasproti lanskemu novembru povečal za 34,8%, po vrednosti pa za 91,4 milijona Din ali za 20,1%.

Precej večji nego lani pa je bil v novembru naš uvoz, ki je znašal 101.400 ton (lani 84.800) v vrednosti 492,0 milijona Din (lani 359,9) in kaže nasproti lanskemu letu povečanje po količini za 19,6%, po vrednosti pa za 36,7%.

Ker se je uvoz v primeri z lanskim letom v večji meri dvignil nego izvoz, je aktivnost naše trgovinske bilance v tem mesecu znašala le 53,6 milijona Din nasproti 94,4 milijona Din v lanskem novembru. Gibanje naše zunanje trgovine je bilo v 11 mesecih letošnjega leta naslednje (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
I. pol. povprečno	470,1	403,4	+ 66,7
na mesec	532,6	427,2	+ 105,4
avgust	606,5	446,3	+ 160,2
september	591,9	488,3	+ 103,6
oktober	558,7	482,9	+ 75,8
november	545,6	492,0	+ 53,6

jan.-nov. 1937 565,2 475,2 + 89,0
jan.-nov. 1936 376,0 364,6 + 111,4
jan.-nov. 1935 367,6 336,1 + 315,5
jan.-nov. 1934 341,7 326,1 + 156,5
jan.-nov. 1933 310,4 263,9 + 471,1
jan.-nov. 1932 271,2 259,9 + 116,3

Od leta 1932, ko je naš izvoz v teku krize dosegel najbolj skromen obseg, se vrednost našega izvoza stalno dviga. Toda še nobeno leto se ni v tako znatni meri povečal kakor letos. V primeri z lanskim letom je letos vrednost našega izvoza v 11 mesecih narasla za 189,5 milijonov ali za 50,4%. Po količini se je izvoz dvignil od lanskih 2,49 na 4,16 milijona tona, to je za 67,4%. Vrednost uvoza pa se je v istem času dvignila za 111,1 milijonov ali za 30,5% (po količini le za 15,4%). Aktivnost naše trgovinske bilance pa je v 11 mesecih dosegla skoro 900 milijonov Din, to je neprimerno več nego v katerem koli zadnjem letu.

Izvoz žita, poljskih pridelkov in živine

Izvoz pšenice je bil tudi v novembru precej manjši nego lani in je znašal le 518 vagonov (lani 4567) v vrednosti 8,8 milijona Din (lani 77,3). Zato pa je bil tem večji izvoz koruze ki je dosegel 8692 vagonov (lani 1993) v vrednosti 86,3 milijona Din (lani 18,5). Vrhu tega smo izvozili za 6,9 milijona Din ostalega žita (lani za 1,3) in za 6,3 milijona Din otrobov (lani 3,9). Navzile manjšemu izvozu pšenice je bila v oktobru celotna vrednost našega izvoza žita in mleviskih pridelkov večja nego lani in je znašala 111,1 milijonov Din nasproti 103 milijonov v lanskem novembru.

Prav znaten je bil izvoz fižola, ki se je dvignil na 21,3 milijona Din (lani 7,9), medtem ko je bil izvoz svežega sadja nadalje zelo slab saj smo v tem mesecu izvozili svežega sadja le 189 vagonov (420)

Italijansko gospodarstvo ob koncu leta

Po najnovejših italijanskih uradnih podatkih je znašal letos v enajstih mesecih italijanski izvoz v inozemstvo (brez kolonij) 7094 milijonov lir nasproti 3162 milijonov v istem razdobju lanskega leta; uvoz iz inozemstva (brez kolonij) pa se je povzpela na 12.335 milijonov lir nasproti 5142 milijonov v istem razdobju prejšnjega leta. Italijanska trgovinska bilanca je bila torej letos v enajstih mesecih t. l. pasivna za 5241 milijonov lir (lani v istem razdobju za 1962 milijonov). V zvezi z znatnim povečanjem pasivnosti trgovinske bilance je treba upoštevati, da je imela letos Italija znatno večjo dohodke od tujkega prometa, zlasti po devalvaciji lire, medtem ko je bil v prejšnjem letu tujski promet še zaradi abesinske vojne in sankcij zelo slab. V primeri s prejšnjim letom se je italijanski izvoz več nego podvojil, v še večji meri pa se je dvignil uvoz. V gornjih številkah ni upoštevana trgovina s kolonijami. Izvoz v kolonije se je po aneksiji Abesinije nadalje dvignil in je znašal letos 2303 milijone lir (lani 1540), uvoz iz kolonij pa je znašal 320 milijonov lir (lani 141). Italijanska trgovinska bilanca s kolonijami je torej visoko aktivna, kar je v zvezi z obsevnim financiranjem gospodarskih potreb kolonij z italijanskim kapitalom. Presežek izvoza v kolonije nasproti uvozu iz kolonij je letos v enajstih mesecih dosegel skoro 2 milijona Din.

Indeksi industrijske produkcije (1928 enako 100) je znašal v oktobru 117,1 nasproti 102,3, 111,4, 95,3, 83,1 in 77,5 v oktobru zadnjih petih let. Produkcija valjarn je dosegla v desetih mesecih t. l. 1.534.000 ton (lani v istem razdobju 1.455.000), produkcija surovega železa pa v enajstih mesecih t. l. 722.000 ton (lani 700.000).

Nivo cen, ki se je v prvi dobi po devalvaciji lire zaradi kontrole cen le malo dvignil, je v letošnjem letu postopno narasčal. Indeks cen v trgovini na debelo se je od oktobra do novembra dvignil za 2,1 na 95,1 točke (1928 enako 100) nasproti 77,8 v lanskem novembru, tako da znaša celoten dvig 22%, kar predstavlja le eno tretjino razlike, ki je nastala zaradi devalvacije lire, in so torej cene v zlatu še vedno precej nižje nego pred devalvacijo. Indeks življenjskih stroškov (1 junij 1928 enako 100) se je v novembru dvignil na 96,9 točke nasproti 85,5 v lanskem novembru in 80,5 v predlanskem novembru. Življenjski stroški so torej od lanskega leta narasli le za 13,3%.

Točno plačuj »Jutro« naročnino Varuj svojem zavarovalnino

v vrednosti 5,5 milijona Din (13,1). Hmelja smo izvozili še 40 vagonov (44) v vrednosti 7,8 milijona Din (9,3), konoplje pa za 24,3 milijona Din (17,7).

Konj smo izvozili 1723 (1579) v vrednosti 4,3 milijona Din (2,8), goveda 3509 glav (3710) v vrednosti 9,2 milijona Din (7,6), svinj pa 33.196 glav (22.935) v vrednosti 46,5 milijona Din (32,6). Vrhu tega smo izvozili 81.360 glav drobnice (99.167) v vrednosti 7,9 milijona Din (12,9) in za 6,4 milijona Din žive perutnine (5,5). Izvoz svežega mesa se je dvignil na 33,2 (25,0) izvoz mesnih izdelkov na 2,7 (1,6) in izvoz masti na 17,6 milijona Din (12,6). Izvoz jaje je znašal 7,1 milijona Din (7,3), izvoz perja in puha pa 10,6 milijona Din (2,1). Surovih kož smo izvozili le za 7,3 milijona Din (9,3).

Izvoz lesa

Izvoz lesa je bil tudi v novembru prav znaten. Gradbenega lesa smo izvozili 8248 vagonov (lani 4225, predl. 7588) v vrednosti 80,7 milijona Din (lani 37,9, predl. 64,6). Izvoz drv se je dvignil na 912 vagonov (lani 472, predl. 1091), izvoz oglja na 84 vagonov (lani 64, predl. 282) in izvoz železniških pragov na 21.600 komadov (lani 19.700, predl. 7220). Vrhu tega smo izvozili za 2,5 milijona Din lesnih izdelkov (lani 4,2, predl. 2,7). Znaten je bil izvoz ekstraktov za strojenje, ki je znašal 5,3 milijona Din (lani 4,0, predl. 2,3).

Ostali izvoz

Izvoz cementa je po znatnem nazadovanju v zadnjih mesecih zopet odzivel in je znašal v novembru 1686 vagonov (lani 1344, predl. 4488) v vrednosti 4,2 milijona Din (lani 2,7, predl. 7,5). Izvoz surovega bakra je bil razmeroma slab in je znašal 13,1 milijona Din (lani 3,8, predl. 19,7). Nadalje pa je bil zelo znaten izvoz rud, ki je znašal 12.100 vagonov (lani 10.360, predl. 8450) v vrednosti 43,7 milijona Din (lani 43,8, predl. 13,6). Omeniti je še precejšen izvoz kalcijevega karbida in cianamida, ki se je dvignil na 4,7 milijona Din (lani 1,4).

Naša trgovina z najvažnejšimi državami

Kakor v prejšnjih mesecih je bila tudi v novembru Nemčija pri izvozu in uvozu na prvem mestu. Naš izvoz v Nemčijo, ki je po znatnem zboljanju v avgustu tudi v oktobru zopet popuščal (na 99 milijonov Din) se je v novembru znova dvignil na 143,6 milijona Din (lani 117,2). Uvoz iz Nemčije pa je bil nadalje znaten, kakor v prejšnjih mesecih in je znašal 156,4 milijona Din (lani 92,7). Tako smo imeli tudi v novembru z Nemčijo pasivno trgovinsko bilanco. Izvoz v Avstrijo je bil v novembru velik in je znašal 71,6 milijona Din (lani 69,9), uvoz pa je znašal 54,3 milijona Din (43,1).

V trgovini z Italijo je naša bilanca še vedno visoko aktivna, kar povzroča narasčanje salda naših klirinskih terjatev. V novembru smo izvozili v Italijo za 51,4 milijona Din (lani za 14,3), medtem ko je uvoz z Italijo dosegel le 36,9 milijona Din (30,8).

Naša trgovinska bilanca s Češkoslovaško pa je nadalje pasivna in smo v novembru izvozili v to državo le za 34,8 milijona Din blaga (lani za 36,5), medtem ko je bil uvoz znaten in se je povzpela na 59,8 milijona Din (lani 42,2).

Gospodarske vesti

— **Milorad Zebić** novi viceguverner Narodne banke. Z ukazom kr. namestnikov je bil po lastni prošnji razrešen svojih dolžnosti prvi viceguverner Narodne banke dr. Jovan Lovčević. Z istim ukazom je na predlog finančnega ministra postavljen dosedanj drugi viceguverner dr. Ivo Belin za prvega viceguvernerja; za drugega viceguvernerja pa je postavljen g. Milorad Zebić, upokojeni načelnik trgovinskega ministrstva in glavni tajnik beogradske borze. G. Milorad Zebić se je rodil 1883. V Loznici tor je študiral na pravni fakulteti v Beogradu in v Parizu. Najprej je služil v finančnem ministrstvu, pozneje pa v trgovinskem. Bil je dolgo časa komisar beogradske borze in tudi vršilec dolžnosti komisarja Narodne banke. Ko je bil upokojen kot načelnik trgovinskega ministrstva je postal glavni tajnik beogradske borze.

— **Francija klirinska država.** Finančni minister je izdal odlok, da se ima poenosti 1. januarjem 1938 Francija skupaj z Alžirjem smatrati za klirinsko državo in da se imajo zato tudi pri njej izvajati določbe prejšnjih odlokov finančnega ministra od 1. junija lanskega l. in 15. januarja t. l., po katerih je za uvoz blaga iz neklirinskih držav potrebno poprejšnje dovoljenje za uvoz in plačilo. Dovoljenja daje odbor za uvoz pri Narodni banki.

— **Zmanjšanje produkcije tobaka v naši državi.** Uprava državnih monopolov je objavila pogoje za saditev tobaka v leto 1938. V prihodnjem letu bodo sadili tobaka smeli zasaditi 1.292 milijonov rastlin, t. j. za 188 milijonov ali za 14,5% manj nego v letošnjem letu; od gornje količine odpade na vardarsko banovino 953 milijonov rastlin (— 105 milijonov), na primorsko banovino 140 milijonov rastlin (— 62), na moravsko banovino 99 milijonov rastlin (+ 27), na drinsko banovino 35 milijonov rastlin (+ 5), na zetsko banovino 41 milijonov rastlin (— 7) in na dunavsko banovino 16 milijonov rastlin (— 48). Najbolj se bo zmanjšala produkcija v dunavski banovini, povečala pa se bo le v moravski in drinski banovini.

— **Podružnica angleške paroplovne družbe na Sušaku.** Velika angleška paroplovna družba Ellerman & Wilson Lines, ki ima svoj sedež v Hullu ter obratuje s 300 parniki, od katerih je 9 tovornih parnikov za poslenih pri vzdrževanju rednih zvez z jugoslovanskimi lukami, bo v kratkem otvorila svojo podružnico na Sušaku. Pred vojno je imela ta paroplovna družba agencijo v Trstu. Centrala v Hullu je določila za jugoslovanske podružnice, katere ustanovitev je že odobrena od naših oblastev, letno dotacijo 100.000 Din.

— **Likvidacija.** V likvidacijo so prešle Združene mlekarne d. d. v Ljubljani.

— **Poravnalna postopanje** je uvedeno o imovini Anice Lužnikove, trgovke na Pragerskem (poravnalni upravnik dr. Znidarič Anton, odv. v Slov. Bistrici; poravnalni nalog pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici 26. januarja ob 10. prijavi rok do 18. januarja).

— **Dobave.** Dne 11. januarja bo pri upravi zavoda »Sarajevo« v Sarajevu licitacija za dobavo strojev; 12. januarja za dobavo impregnirane platna, železnih vijakov; 13. januarja za dobavo mikrometrov, kristalne sode, raznega mila i dr. Dne 21. in 22. januarja bo pri direkciji drž. železnice v Sultici licitacija za dobavo raznega električnega materiala. Dne 25. januarja bo pri direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo šamotnega materiala za toplotne peči.

Borze

27. decembra

Na ljubljanski borzi so avstrijski šilingi danes ponovno nekoliko popustili in je bil zabeležen promet po 8,64 v angleških funtih pa po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,60 v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 27. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani. Beogradu in Zagrebu 14,00, za konec februarja pa v Zagrebu 14,05.

Na zagrebškem efektom tržišču je vojna škoda notrala pri nespremenjeni tendenci 424—425 (v Beogradu je bil promet po 423 do 423,50). Do zaključka je prišlo le v delnicah Trboveljske po 220.

DEVIZE

Ljubljana Amsterdam 2396,66—2411,26, Berlin 1735,53—1749,41, Bruselj 731,04 do 736,11, Curih 996,45—1008,52, London 215,05 do 217,11, New York 4278,51—4314,82, Pariz 146,06—147,50, Zagreb 151,24—152,34, Trst 225,95—229,03.

Curih, Beograd 10, Pariz 14,6875, London 21,61, New York 432,50, Bruselj 73,36, Milan 22,75, Amsterdam 240,40, Berlin 174,25, Dunaj 80,65, Stockholm 111,8750, Oslo 106,60, Kopenhavn 86,4750, Praga 15,18, Varšava 84,90, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Bukaresta 3,25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 424—425, 4% agrarne 54,50—55,50, 4% se. verne agrarne 54,50 den., 6% begluške 73 den., 6% dalm. agrarne 77 den., 7% stabiliz. 88 den., 7% invest. 97 den., 7% Drž. hip. banka 99 den., 7% Blair 84,25—85, 8% Blair 93,50 den.; delnice: Narodna banka 7550 den., PAB 211—214, Trboveljska 220 do 225, Gutmann 50,50 den., Sečerana Osli. 165—175, Dubrovačka 405 den., Oceania 575 den.

Beograd. Vojna škoda 423—424 (423 do 423,50), 4% se. verne agrarne 54,50 den., 6% begluške 79,75—80, 6% dalm. agrarne 77,50 do 78 (77,50), 7% stabiliz., 89 bl., 7% invest. — (94,50), 7% Blair 84,25—85, 8% Blair 93,50—94, Narodna banka 7510—7550, PAB 215,50 den.

Blagovna tržišča

27. decembra. Začetni tečaj:

pšenica: za dec. 95,50, za maj 92, za julij 86; koruza: za dec. 59, za maj 60,50, za julij 60,125.

+ **Novosadska blagovna borza** (2 t. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica (78/79 kg): baška 175 — 177; baška lajla Tisa 177 — 179; lajla Begej 176 178; banaška 171 — 178; seravska 175 — 175; slavonska 176 — 180, Koruza: baška in seravska 106—108, banaška 103 — 105, baška nova, sušena 100—101. Oves: baški, seravski in slavonski 123 — 127. Ri: baška 172 — 174. Ječmen: baški in seravski 63/64 kg 130 — 132,50. Moka: baška in seravska »Oge« in »Oge« 232,50 — 232,50, »2« 232,50 — 232,50; »3« 232,50 — 242,50; »4« 212,50 — 222,50; »7« 182,50 — 192,50; »8« 125 — 130. Otrobi: baški, seravski in banatski v vrečah 90 — 93.

Uboj med prepirom zaradi deklet

St. Lambert, 27. decembra. Kakšnih 16 fantov iz hribovskih vasi St. Lamberta, Jarš in drugih se je snoči zbral v neki tukajšnji gostilni. Fantje so se kmalu razvneli in med njimi je nastalo prekanje zaradi domačih deklet. Posestnikov sin 17-letni Milan Grošelj iz Jarš se je zavezel za neko svojo 15-letno prijateljico. Tedaj je nastal med njimi pretep. Družba se je preselila pred hišo, kjer se je pretep nadaljeval s še večjo srditostjo. Kmalu se je pred gostilno zaslišal krik: »Na pomoč! Zaboden sem!«

Fantje so priskočili k ranjencu in iz hiše so prinesli luč. Na tleh so ugledali Milana Grošlja, ki je imel dolgo rano v trebuhu, iz katerega so mu silila čreva. Fanta so brž prenesli v hišo in mu pomagali za prvo silo. Hkratu je nekdo stopil po litjskega zdravnika. Sredi noči se je zdravnik pojavil v Jarši in je dognal, da je ranjenecv stanje zelo resno. Zato so ga z vozom odpeljali na postajo in od tam z vlakom v Ljubljano.

Danes popoldne pa je prispelo iz ljubljanske bolnišnice obvestilo, da je Milanu vse huje in da je vsak čas pričakovati njegove smrti. Z večernim vlakom se je njegov oče, ugledni jarški posestnik, odpeljal v Ljubljano, da bi sina privedel domov, češ da bo vsaj doma umrl. Žal je nesrečni oče prišel prepozno in dobil sina v bolnici že mrtvega.

Dogodek so prijavili zagorskim orožnikom, ki so nemudoma uvedli preiskavo. Storitve še niso dognali.

Pol stoletja že deluje CMD, daruimo še za pol stoletja!

odstranimo »NIBOL« tabletami, ki so se obnesle tudi pri ishlusu in ghtu.

»NIBOL« tablete se uporabljajo tudi kot dobro sredstvo

proti trganju udov
proti zobo- in glavobolu
pri hripi
pri boleznih prehlajenja

„NIBOL“

1 stek. x 20 tablet Din 20.—
1 stek. x 40 tablet Din 34.—
1 tuba »NIBOL« masti Din 20.—

NIBOL dobite v v

Še en glas o Mayerlingu

Poročilo zadnjega Rudolfovega adjutanta, barona Arturja Giesla

Dunajski listi objavljajo poročila o do-
slednih zapisnikih zadnjega adjutanta
avstrijskega prestolonaslednika, poznje-
ga konjeniškega generala Arturja barona
Giesla, ki vsebujejo nove podatke o ma-
yerlingški tragediji. V primeri z vsemi do-
sedanjimi poročili o tej stvari, so videti
Gieslovi zapiski stvarni, tako da skoraj ni
dvomiti v njihovo resničnost.

Giesl sam pravi, da se njegovi zapiski
opirajo na dejstva, ki so bila znana takoj
po katastrofi in na pojasnilih, ki mu jih je
dal 1. 1905. prestolonaslednikov komornik
Loschek. Cesarjevič Rudolf je dospel 28.
januarja 1889. popoldne v Mayerling, ka-
mor sta se pripeljala zvečer tudi njegova
lovska gosta, princ Filip Saško-Koburški
in Gothaški ter grof Ernest Hoyos. Baro-
nica Mary Večera se je pripeljala z Du-
naja z znanim kočijažem Bratfischem in
Loschek jo je povedel takoj v prestolo-
naslednikovo apartman. Rudolfova gosta
nista vedela ničesar o njeni prisotnosti.

V torek 29. januarja je prestolonasled-
nik pod pretvezo, da se ne počuti dobro,
odpovedal svojo udeležbo na lovu. Prišel
ni niti k obedu, temveč se je mudil z ba-
ronico v svoji spalnici. Zvečer je naročil,
naj ga naslednjega dne zbude ob 7. na 7.
Loschek je ob določeni uri potkal na nje-
gova vrata in ker se na ponovno trkanje
nihče ni oglašil, je stekel prestrašen k
princu Koburškemu in grofu Hoyosu, ki
je jima sedaj izdal tajno o baronici Večeri.
Gosta sta pohitela do spalnice, trkala, in
ker odgovora spet ni bilo, vlomila vrata.

V sobi se jim je nudil strašen prizor.
Na postelji sta ležala baronica in pre-
stolonaslednik mrtva. Prestolonaslednik je
imel peno na ustnicah, zato je Loschek
zavpil: »Zastrupila ga je!« Toda potem so
ugotovili, da imata mrtveca prestreljeni
glavi. Bilo je popolnoma sigurno, da je pre-

Baronica Mary Večera

lonaslednik napisal svoji ženi, princesi šte-
faniji, samo nekoliko besed, ki se odliku-
jejo z redko brezčutnostjo: »Sedaj si me
rešena in boš lahko živela, kakor boš ho-
tela. Pozdravi mi Erzi. Tvoj Rudolf.«

Princ Koburški je ostal v Mayerlingu,
grof Hoyos pa je prevzel težko nalogo, da

obvesti dvor o dogodku. Sporočil ga je
najprej družabnici cesarice Elizabete, ge-
pl. Ferenczyjevi, in jo prosil, naj pove vso
stvar cesarici. Ponudil se je, da prevzame
krivdo za prestolonaslednikovo smrt nase
in sicer v tej obliki, kakor da ga je po
nesreči ustrelil na lovu.

Truplo baronice Večere je ostalo v pre-
stolonaslednikovi spalnici do večera 30. ja-
nuarja, potem sta ga odpeljala nje stric
Baltazzi in zdravnik dr. Auchenthaler v sa-
mostan Helliggenkreuz, kjer so ga pokopa-
li. Prepeljali so ga tja na čuden način:
oblekli so ga in ga posadili sedé v kočijo.
Oči niso bile zaprte. Dr. Auchenthaler je
Gieslu pozneje večkrat pripovedoval, da je
bila ta vožnja s truplom, ki se je nepre-
stano majalo in padalo nanj, najhujša ura
njegovega življenja. Nad grobom nesreč-
nice se dviga črn križ z napisom: »Mary,
baronica Večera, rojena 19. 3. 1871., umrla
30. 1. 1889. Rasla je kakor cvetlica in se je
zlomila.«

Potem, ko so položili prestolonasledni-
kovo truplo v grobnico njegovih dedov na
Dunaju, so se začele širiti o njegovi smrti
najbolj divje vesti, med drugim ta, da ga
je med divjim pijančevanjem na gradu
Mayerlingu s šampanjsko steklenico ubil
Baltazzi. Vzrok za takšne vesti je pred
vsem v tem, da so si uradne objave v ti-
stih dneh oporekale in da je cenzura listom
prepovedala vsako podrobnejše pisanje o
stvari. Zlasti pa niso smeli listi spravljati
prestolonaslednikovega imena v zvezo z
imenom baronice Večere. Giesl končuje
svoje zapiske z besedami:

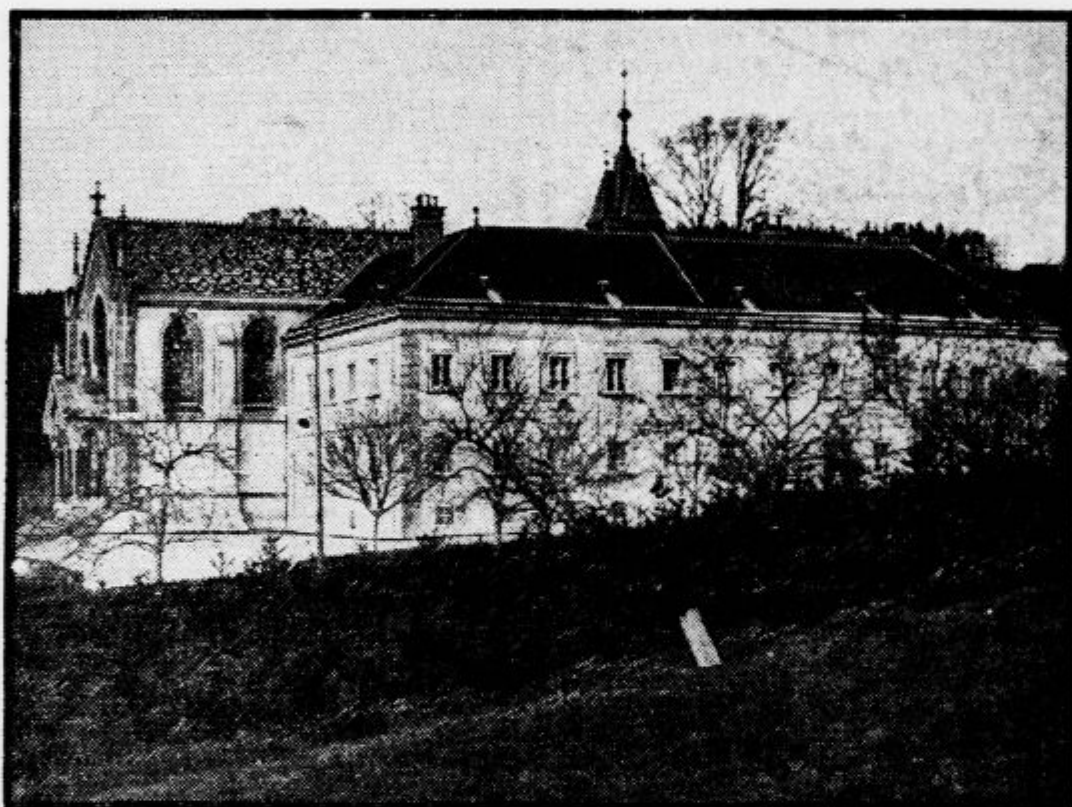
»Vse govorice, ki se ne strinjajo z mo-
jim opisom, so popolnoma izmišljene. V
odkritem priznanju čiste resnice je toliko
nepojmljive tragike usode, da mi je nera-
zumljivo, zakaj slutiti svet za stvarjo še
vedno kaj strahotnejšega in noče dati mi-
ru.«

Te besede niso nespametne.

Cesarjevič Rudolf (v smrti)

stolonaslednik najprej ustrelil baronico,
kajti njeni roki sta bili sklenjeni, nato
pa še sebe. Umor in samomor se je izvršil
sporazumno, ker so našli poslovilna pisma
obeh. Giesl je pozneje zvedel, da je pre-

Gradč v Mayerlingu

Malo je treba za življenje

Dnevno 1 l mleka in skodelico čaja

Strokovnjaki so dovolj pogostoma ugo-
tavljali, da mnogo hrane človeškemu or-
ganizmu ne dobi dobro. V Cerbju na Angleškem
pa živi ga. Mabel Ashworthova, ki se po-
naša, da ji zadostuje na dan liter mleka in
skodelica čaja.

Ashworthova je žena nekega kovinarja in

Nezgodav avtomobila angleškega kralja

Angleški kralj in kraljica sta se nedavno
vračala iz nekega gledališča v Bucking-
hamsko palačo. Na Trafalgar Squareju se tr-
čil v njiju avto drug avto in ga poškodo-
val. Kralj in kraljica sta ostala cela. Več-
ja pa je bila nezgodav prometnega stražni-
ka, ki je šoferja kraljevega avtomobila ener-
gično pozval, naj vozi dalje in ne ovira
prometa, čeprav je bil avto poškodovan.
Malo prepozno je stražnik v svoje neprijet-
no presenečenje opazil, da sedita v avto.
mobilu — kralj in kraljica...

Pogreb generala Ludendorffa

Nekdanjega šefa generalnega štaba nemške vojske, generala Ludendorffa, so pokopali
v Nemčiji s velikimi vojaškimi častmi. Na sliki vidimo prevoz pokojnikovega trupla
po monarhističnih ulicah

Lep dar: Zgodbe brez groze

Božična smrt v valovih

S padalom v morje — Nesreča na Seini v Parizu

V Bostonu so letalski častniki priredili
božično za šolske dečke. Eden izmed častni-
kov se je ponudil, da bo kot božični mož pri-
plaval iz oblakov. Tako preoblačen je res
skočil s padalom iz letala.

Njegovo potovanje proti zemlji je šlo spo-
četka v redu. Ko pa se je pojavil v luči ža-
rometov in so ga že viharno pozdravljali, ga
je zgrabil nenaden piš in ga zanesel več

milj daleč proti morju. Motorke, ki so jih
hitro poslali za njim, so našle samo še nje-
govo truplo.

Voda je zahtevala svojo žrtev tudi na bo-
žični slavnosti, ki so jo priredili na neki šol-
ski ladiji francoske vojne mornarice, zasidra-
ni na Seini v Parizu. Ko so po slavnosti de-
kleta nekega pariškega liceja zapustila lad-
jo, jih je šestnajst padlo v reko. Petnajst de-
klet so rešili, ena pa je utonila.

Slikar in diplomat

Ob smrti Ludovika Strimpla, dolgoletnega šefa proto-
kola v čsl. zunanjem ministrstvu

V Pragi je umrl šef protokola češkoslo-
vaškega zunanjega ministrstva, ceremoniar
predsednika republike in poslanik Ludovik
Strimpl. Učakal je 57 let.

Strimpl je bil več nego 20 let stalni
spremljevalec dr. Beneša. Pred vojno je
obiskoval praško slikarsko akademijo in je
živel nato dalj časa v Parizu, kjer si je s
svojim privlačnim nastopom, svojo glavo
izobrazilo in svojo umetniško nadarjenost
pridobil dostop v najlegantnejše salo-
ne. V francoski prestolnici je ustvaril celo
vrsto zelo zanimivih slik in je ilustriral
mnogo knjig.

Ob začetku vojne, ki ga je presenetila
isto tem, je stopil v službo češkega revolu-
cionarnega gibanja. Seznanil se je z dr. Be-
nešem in se je z njim spoprijatelžil za vse
življenje. Njegove zveze z odličnimi oseb-
nostmi v Parizu so češkoslovaški borbi za
osvoboditev v množicem olajšale pot. Po-
litično delovanje pa ga je tako prevzemalo,

da je imel potem le še redkokdaj priliko za
slikarsko delo.

Kot Benešov sodelavec je stopil po pre-
vratu v diplomatsko službo. Postal je po-
slikar v Bruslju in pozneje šef protokola
zunanjega ministrstva. Istočasno je postal
Masarykov ceremoniar. Vse to je ostal tu,
ki pozneje, ko je Beneš postal predsednik
bratske republike. V bližini Beneševih vile
pri Taboru je imel tudi Strimpl svoj dom za
prosti čas in tu je pogostoma sedel pred
slikarskim stojalom, ki se mu ni izneveril
nikoli popolnoma. Toda njegova poznejša
slikarska dela niso bila dostopna javnosti.
Ko je Delbos pred kratkim posetil Prago,
je v uradni obliki poročil, da manjkalo ime
šefa protokola Strimpla. Nekoliko dni prej
so se ga lotile hude bolečine. Dobil je vnet-
je slepiča in so ga morali operirati. Opera-
cija je potekla normalno, toda pozneje sta
se pojavila nizki krvni tlak in omrtvitev
črevesja. Nadaljnja operacija ga ni mogla
več rešiti.

Razkrinkani vlomilci

Izdal jih je izgubljeni ustnik za cigarete

V okolici Berndorfa in Vöslaua na av-
strijskem štajerskem je delovala v zad-
njih mesecih tolpa vlomilcev, ki je bila
zavoljo nasilnosti strah in groza lastnikov
lovskih koč in hiš. V zadnjem času je iz-
vršila vlom v tako zvani »Ušivi stolpe«
v Vöslau.

Po tem vladu so našli v neposredni bli-
žini stolpa ustnik cigarete, ki jo je bil
med »delom«
nedvomno pokadil eden iz-
med vlomilcev. Šlo je za ostanek cigarete,
kakršne izdelujejo v Nemčiji.

Po dolgotrajnem poizvedovanju so
orožniki doznali, da je takšne cigarete
prejel 36-letni trgovski namestnik Franc
Sallacher od nekega Nemca v dar. Salla-
cherja in vse osebe, ki so z njim občevali,
so začeli tedaj neopazno nadzirati in tako
jim je uspelo, da so razkrinkali vso vlo-

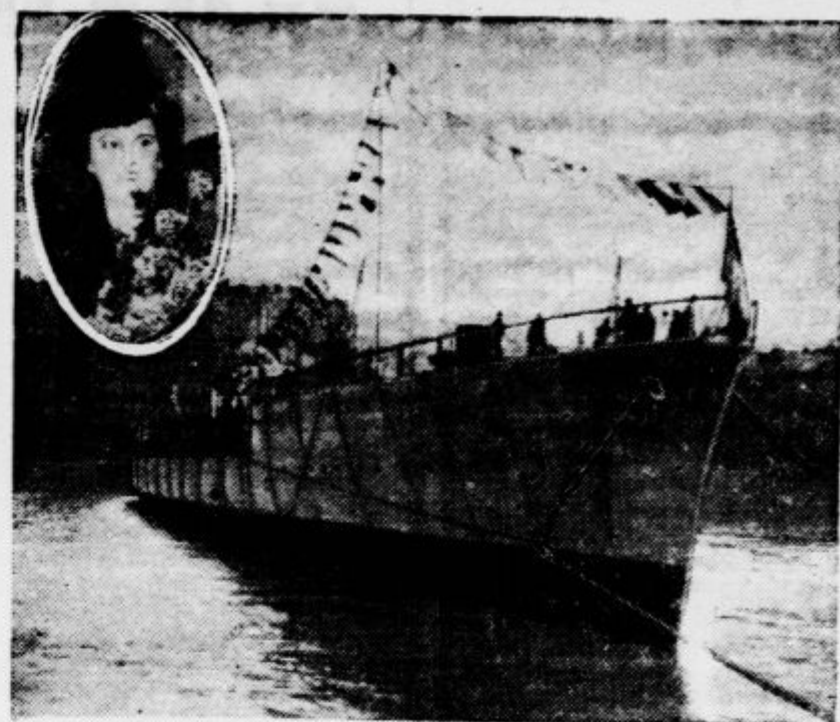
milsko tolpo. Sallacher je bil pri vladu
v stolp dejansko pokadil eno izmed nem-
skih cigaret in je potem neprevidno vrzel
ostanek na tla. Njega in njegove štiri
pajdaše pri vladu so nato prijeli in so
ugotovili, da so svoj plen skrivali v raz-
nih gozdnih skrivališčih. Rešili so skoraj
vse, kar so nakradili.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Gospod Mučnik po pravici povedano,
ni izgled vaše gospe prav nič kaj ne uga-
ja.«

»Saj tu! meni ne prija, g. doktor, a kaj
hočete: na otroke pazi, dobro kuha in skr-
bi za najlepši red v hiši — in tako mo-
ram biti z njo popolnoma zadovoljen.«

Naša nova torpedovka »Beograd«

V Nantesu so te dni spustili v morje našo novo torpedovko »Beograd«, ki ji je kum-
vala ga. Avgusta Stojadinovića. Pripravljajo še dve takšni torpedovki, ki bosta
kršeni na imeni Zagreb in Ljubljana

Zapuščina dr. Kramara

Pokojni češki politik je določil za dediča svojega nečaka
a zdaj se oglašajo tudi upravičenci iz Rusije

Ko je zadnji pomlad umrl odlični češki po-
litik dr. Karel Kramář, je za svojega edi-
nega dediča določil svojega nečaka ravnate-
lja Karla Vodešedalka. Zavoljo ta določbe pa
je nastal spor, ki se utede končati s tem,
da pojde del Kramářeve zapuščine v Sovjetsko
Rusijo, torej v deželo, ki se je pokojni proti
njeni politični strukturi tako srdito boril.

Pri tem gre posredno za imetje Nadežde
Kramářeve, ki je umrla pred svojim možem,
in ki ga je v svoji oporoki postavila za dediča
vsega svojega imetja »tu in v inostranstvu«
Ga. Kramářeva pa je bila že prej po-
ročena z ruskim veletrgovcem Abrikosovim
in v tem zakonu je imela dva otroka, sina,
ki je sovjetski državni uradnik, ter hčer,
ki je s svoje strani ostavila dva otroka. Sin
in oba vnuka ge. Kramářeve so se pred ne-
koliko tedni potegnili za svoj delež na dedi-
ščini. O smrti ge. Nadežde so zvedeli po
treh tednih, ker v zadnjih letih niso ime-
li z njo nobenih stikov. Pooblastili so dediče.

ga praškega odvetovalca, naj ukrene vse po-
trebno, da se očistijo njih pravice. Stvar
pa ni popolnoma preprosta, kajti niti dr.
Kramář sam niti njegov dedič Vodešedalk
nista dejansko prevzela dediščine po ge. Na-
deždi. Šele ko so se javili interesi za de-
diščino iz Moskve, je Vodešedalk izjavil, da
nastopa dediščino po svojem sricu in tudi
po njegovi ženi, pod pogojem seveda, da je
zadaja sploh aktivna. Zdi se pa, da se bo
spor poravnal sporazumno, kajti izvršitelj
Kramářeve oporoke je izjavil, da se bo do
zahteve sovjetskih dedičev upoštevala »naj-
širši meri, če so za to, dani pogoji.

Ga. Kramářeva je imela pred revolucijo
na Krimu posest, ki so jo cenili na milijon
rubljev. Revolucija je to posest nacionalizi-
rala in ni verjetno, da bi se ji sovjetska
vlada odpovedala. Razen tega je ostavila
imetje v vrednosti 60.000 Kč in pozneje so
našli še paket delnic neke tovarne sukna
na Estonskem.

Mongoli za hrbotom Japoncev

Čangkajskov sin hiti svojemu očetu na pomoč z močno
armado

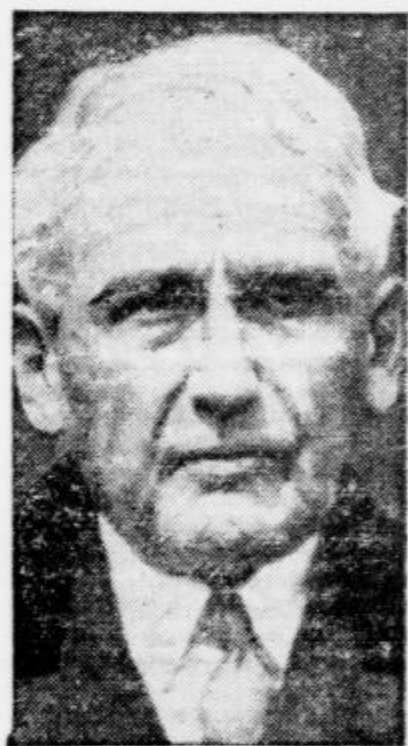
Vesti iz Sanghaja pojasnjujejo, zakaj so
Japonci v Severni Kitajski v zadnjem času
očito nedelavni. Vzrok temu je ta, da ima-
jo za svojimi hrboti, posebno v provinci San-
si, velika mongolske armade.

Glavni del teh čet, ki šteje kakšnih
250.000 mož, je pod poveljstvom Čangka-
jskega sina. Mladi mož je bil nekaj časa
sprt s svojim očetom, ker je menil, da je
maršalova politika Japoncem vse preveč
naklonjena. Odsel je iz očetove hiše in ni
imel s starši potem nobenih zvez.

Zdaj pa poročajo iz zanesljivih virov, da
biti s velikimi mongolskimi oddelki na po-
moč generalu Čuceju, ki poveljuje 18. ki-
tajski armadi. Ta armada je bila prej se-

stavni del kitajskih komunističnih armad.
S 100.000 možmi je Čangkajskov sin dose-
gel baje že mesto Lančau, kjer je vrhovno
poveljstvo 18. armade. Znatni mongolski
oddelki so priključujejo še vedno armadi
Čangkajskega sina. Po neki vesti iz Pe-
kinga je mogoče računati s tem, da bo ta
mongolska armada štela tudi milijon mož.

Smrt Franka Kellogga

V Ameriki je umrl na posledicah kapl v 53.
letu svoje dobe bivši poslanik Zedinjenih
držav pri pariški vladi Frank Kellogg, tvo-
rec pakta, ki obsoja vojno kot sredstvo za
dosego političnih ciljev. Ta pakt je bil pod-
pisan pred desetimi leti.

A NEKDOTE

Po posrečenem državnem udaru Louisa
Napoleona 1. 1851. se je znašla pravkma-
lu vsa družina Bonapartovcev, ki je do-
tlej prinčevale napore zasmehovala, v Pari-
zu. Upala je, da bo mogla v družbi igrati
spet nekdanjo ulogo. Med njimi je bil naj-
mlajši še vedno živeti Korzičanov brat,
bivši vestfalski kralj Jerome. Ko je ne-
kake dne hudo kritiziral svojega nečaka,
ki se je bil dokopal do moči, in mu očital,
da nima ničesar skupnega s svojim veli-
kim prednikom, je menil tretji Napoleon
suh: »Motite se, princ. Nekaj imam, na
žalost, vendarle z njim skupnega: rodbi-
no.«

VSAK DAN ENA

»Veste, navaditi ga hočemo, da bi vsak ve-
čer, predan pojde spat, poljubil svojega sta-
rejšega očeta...« (Everybody's weekly)

Kulturni pregled

Slovenski pesniki v ruskem prevodu

Medtem ko opažamo nič kaj razveseljiv pojav, da izhaja v zadnjem času v našem tisku vedno manj in manj dobrih pesmi bodisi starejših ali mlajših pesnikov, da se le redko oglašajo novi talenti iz vrst najmlajših, nas tem bolj veseli dejstvo, da naša lirika prav zadnja leta prodira v svet. Mislim na češke in slovaške prevode naših pesnikov, zlasti pa na ruske.

Se pred nedavnim so v Sovjetski Rusiji vedeli o Slovincih in slovenski literaturi zelo malo. Ni čuda: v strašno naglo razvoju lastne literature, ki so jo usmerjali registri novega življenja in ustvarjanja po vojni, ob malenkostnih podatkih o nas, ki so ostali v Rusiji iz predvojnih časov, se ni moglo usidriati zanimanje ruskega pisatelja na naši literaturi. In tako se ne smemo čuditi, da so našli mesta v monumentalni »Literarni enciklopediji«, ki je izhajala v L. 1929-1935, od slovenskih pesnikov samo Anton Askerc, Simon Gregorčič, France Prešeren in Oton Zupančič. Ne smemo se tudi čuditi, da so bili tu poleg dolgih, dobro spisanih člankov o tujih pisateljih in pesnikih prav naših predstavnikov deležni slabih, pomanjkljivih oznak. Da so našega Prešerena predstavili kot »ideologa samoutveržadjušeja buržuazije«, ki je »v obrazih prošlogo izražal ideje sovremenosti jemu progressivno buržuazije«, da so Askercu proglasili »osnovateljem slovenske poezije«, da so trdili o Zupančiču, da »vsi njegovi protesti v pesmih zbirke »V zarje Vidove« nosijo tipično buržuazno-inteligenčni značaj, da Zupančič ne pojmuje pravilno socialnih procesov in da nima socialnega ideala itd.

Kakor se neglo menja prilike v Sovjetski zvezi, tako se je naglo spremenili tudi odnos k naši književnosti. »Literarna enciklopedija« je bila »zaradi nepravilne ideologije« prepovedana, naši pesniki pa so dobili zadoščenje s tem, da jih prevajajo.

Zanimanje mladih sovjetskih pesnikov za našo literaturo, zlasti za liriko raste. Že v »Ljubljanskem Zvonu« št. 7-8 sem poročal o prevodih Klopčičevih pesmi, ki so izšli v »Literarni Gazeti«. N. Bahtin pa je v naslednji številki »Ljubljanskega Zvona« omenil še nekatere najnovejše prevode Klopčičeve poezije. Sedaj je izšel izbor slovenskih pesmi v prevodu Alekseja Surkova v njegovi najnovejši pesniški zbirki »Putem pesni« (1937 Moskva, 177+7 str. 89).

Surkov, mladi pesnik, čigar ugled med sovjetskimi čitatelji zadnja leta raste, je posvetil slovenski poeziji izredno pažljivo. Njemu in nekaterim njegovim sodelavcem se imamo zahvaliti, da je postala naša moderna poezija namah znana tako rekoč med vsemi ruskimi čitateljskimi krogi Sovjetske zveze. Naših pesmi niso namreč pridobivale samo revije, mladinski časopisi in dnevniki, temveč so bile čisto

čitane na velikih recitacijskih večerih v prosvetnih društvih na Uralu, Donbasu, Moskvi in dr., recitirali so jih v »Centralnem parku kulture«, v »Domu pionirjev«, čestokrat so jih oddajale glavne ruske radio-postaje, čitajo jih in uče se jih v šolah — povsod so jih sprejeli ruski čitatelji z navdušenjem, ki ga je le redkokdaj bila deležna kaka tuja poezija.

Pesniki, ki doživljajo tako priznanje v Sovjetski zvezi so Oton Zupančič, Srečko Kosovel, Tone Seliskar in zlasti Mile Klopčič, ki je prvi od njih žel uspehe med sovjetskimi čitatelji. V zbirki »Putem pesni« so seveda objavljeni samo Surkovovi prevodi, dočim je izšlo v revijah še več prevodov od Bezimenskiga in dr. Pod skupnim naslovom »Z slovenskih poetov« so na prvem mestu uvrščene Zupančičeve pesmi iz zbirke »V zarje Vidove«. Glad, Zebjarska in Kovaska, na kar sledijo od Srečka Kosovela: uvod v zbirko iz l. 1927. Rad bi povedal ljudem... Balada (Prišel je pevec slovenske dežele). Kdo je hodil po teh poljih... Glad, Predkosilni sonet, Starka za vasjo, Jaj, kako dolgo... Kakor naraščanje... dalje Seliskarjeve pesmi iz zbirke »Trbovlje«. Rudnik, Platini dan, Sedmorojenčki, Mati, Dete, Otroci brez mladosti, Otroška pesem, Minca in Klopčičeve iz zbirke »Preproste pesmi«. Moj oče je rudar, Drečnik Andrej govori, Povest o sekiri, Blazni France in Pogreb Torrej skupaj 24 pesmi.

Okvir tega kratkega poročila mi ne nudi prilike, da bi podal primere, kako je opravil Surkov težko nalogo tolmača naše poezije, da bi podrobneje ocenil njegov izbor in prevode. Naj se zato omejim samo na kratko, splošno oznako, da so prevodi skrbni, da je pri sleherni pesmi prevajalec pazil predvsem na blagovestnost verzov in da je zato tu in tam zagrešil vsebinsko napako, ki pa ne menja celotnega smisla pesmi in ne kvari pesniške občutja. Kar čudimo se časih, kako dobro je prisluškoval prevajalec ritmu slovenskega verzov in ga prenesel v blagovestno ruske besede.

Priklupno izdana pesniška zbirka je izšla, kakor čitamo na zadnji strani v 10.000 izvodih, iz poročil o nji pa povzemamo, da je bila vsa naklada v treh dneh po izidu knjige razprodana. Sodobni ruski delavec ljubi knjigo nad vse. Nadomestil je z njo vodko, z njeno pomočjo tiplje v sedanost in si gradi bodočnost. Slihernega prijatelja slovenske poezije mora resnično vzradostiti dejstvo, da si je ravno naša pesem osvojila srce ruskega čitatelja. Komaj so se pojavile naše prve pesmi na straneh ruskih revij in že so jih ponatisnili številni dnevniki in časopisi. To dejstvo nam izpričuje, da naša moderna pesem ne zaostaja po svojem bogastvu in lepoti za poezijo velikih narodov, ki se trudijo in veliko žrtvujejo, da bi njih literatura prodrla med milijone ruskih čitateljev.

O. B.

„Svedrovci“ v ljubljanski drami

»Svedrovci« sodobnega francoskega komediografa Edouarda Bourdetja, ki smo jo pravkar doživeli v ljubljanski drami, predstavlja kosček življenja velikomestne periferije Pariza, ki je že samo po sebi polno socialne in etične problematike. Komedijska je to, ki se v nji v čudovito dramatično napetost križa dvoje svetov, mljve vilmicev, sieparjev in prostitutk in mljve dostojnega meščanstva, pa si na koncu oboja v nekakšnem lahkomtnem happyendu podajata roke, kakor da sta si drug drugemu samo v izpolnitve. Stvarno se zdi malo verjeten ta zaključek, idejno pa vendarle ni povsem brez utemeljitve.

Družina bogatega, uglednega draguljarja se po čudnem naključju sreča z mladim vilmicom in lepo, drzno njegovo pajdaško, bivšim dekletom iz javne hiše. Kakor sta si daleč vsak sebi življenjska položaja bogatih pridobitnikov in zločincev, se njune korenine kdaj pa kdaj vendarle stikajo na samem dnu. Svedrovci svedroja, skriti v varno okrilje noči, na večnem begu pred zakonom in njega nosilci, veslopostovani gospod draguljarji pa v svoji delavnici pri velikem naročilu na tihem zamenjajo pristen dragulj za kakšnim lepo uspešnim falzifikatom in posli mu kolikor toliko dobro teko. V tej drzni, brez dvoma precej samovoljni paradi, ki jo je Bourdet čisto narahlo naznačil v svojih »Svedrovcih«, je jedro satirične vrednosti njegovega dela, dasi je komedija v svojem poslednjem efektu brez prave moralne osnove.

Draguljarjev knjigovodja Marcel, ki ga hoče šefova hčerka na vsak način zaplesti v svoje mreže, tvori zunanjo vez med obema svetovoma in na njegovi osebnosti je zgrajena vsa teža igre. Simpatičen, protodusen malomeščan je ta Marcel, njegova življenjska filozofija je tako tipična za miselnost današnje Francije: nikomur ne delajte sile, pustite vsakogar, da ravna po svoje, tako da bo sam imel čim več od življenja, a da obenem nikomur ne bo prizadejal gorja. A komaj se upre krivici, ki mu jo je storila draguljarjeva hči, postane Marcel igračka druge, še hujše Vilmidice se okoristijo z njegovim znanjem, ponudi vderijo v pisarno njegovega bivšega šefa in skušajo navrtati blagajno. Zadnje dejanje se razgiblje v prizorih, ki na prav vesel način razgrinjajo, koliko utegne biti resne, težke tragike tudi v življenju najbolj zavrnjenega človeka. Poizkus ostane brez uspeha, na delu jih zaseda draguljarjeva hči, a nazadnje se vendar vse lepo izteče. Velikodušni Marcel položi svojo glavo dekletu v naročje, da reši zajete zločince pogube, in vsa zgodba izzvini v optimističnem spoznanju, da se dajo vse reči na svetu reševati brez gorja, če je le en sam dober, razumen, za žrtve pripravljiven človek vmes.

V celom so »Svedrovci« lahka, duhovita komedija, ki bo ugajala našemu občinstvu že po originalnosti mljvica in drznosti tendence, ki jo je znal pisatelj tako večše odteti v živo dejanje samo. Delo je poslovenlji Cihl Kosmač, ki je dal žargonu pariskega podzemlja prav poročeno, učinkovito slovensko podobo. V režiji in inscenaciji inž. arh. Stupice so »Svedrovci« doživeli na našem odru prav lep uspeh. Izmed igralcev sta Danes (Marcel) in Mila Danilova (draguljarjeva hči) podala dvojce izredno lepih, iskreno doživljenjskih li-

kov. Silkovito galerijo vilmolske družine, in njenih prisklednikov so med drugimi oskrbeli z zanimivimi, dognanimi kreacijami Severjeva (Loulou), Nablocka (Debela Mica), Sancin (Lop), Lipah (Krtmar), Potokar (Lojzek) in Plut (Balon). Draguljarja je v skrbno izdelani igri predstavil Gregorin.

L. M.

Zapiski

Nove »Petrčkove poslednje sanje«. Za božični čas so v ljubljanski drami vnovič uprizorili Goltjeve »Petrčkove poslednje sanje«, ki so svoj čas užgale med mladino toliko živega zanimanja. V režiji prof. Sesta so igro opremili z mnogimi novimi domisleki, da je uprizoritev še mnogo pridobila na svojem sijaju. Petrčka igra v novi zasedbi prepričevalno in s toplim občutjem Vida Juvanova, v ilirčno lepi vlogi Megilice-Krasotice pa je simpatično uveljavila Kačičeva. »Petrčkove poslednje sanje« je mlado občinstvo tudi tokrat sprejelo z navdušenim odobravanjem.

L. M.

RADIO

Torek, 28. decembra

Ljubljana 12: Solistične točke lahke glasbe (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.15: Vreme, borza. — 18: Klarinet solo (g. Leonard Kocjančič, pri klavirju spremlja g. Kustrin). — 18.40: Problem: »demokracija« (univ. profesor dr. A. Gosar). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Gaj v Srbiji in o Srbiji (dr. Ivan Nevestić). — 19.50: Zahvalni zvočni tečnik. — 20: Koncert s sodelovanjem bratov Golobov (harmonika) in Radijskega orkestra. Vmes harmonijski (plošče). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Audran: Mascotta (skrajšana opereta — plošče).

Sreda, 29. decembra

Ljubljana 12: Razni pevski zbori (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.20: Vesel opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14.15: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: Božične kolode in igre pri Slovincih. — 18.40: Ljubljansko kolodvorsko vprašanje (inž. Herman Hus). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Problem domačega filma (g. Marko Fotez). — 19.50: Sah. — 20: Koncert lahke glasbe (Radijski orkester). — 21: Prenos simfoničnega koncerta iz Turina. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Nadaljevanje prenosa.

Beograd 17.05: Orkestralni in pevski koncert. — 20: Klavirska skladba. 20.30: Humor. — 21.30: Pesmi in komorne skladbe. Zagreb 20: Kakor Ljubljana. — 22.30: Plešna muzika. — Praha 19.30: Operni prenos. 22.35: Pevska ura. — Varšava 19.30: Pevski koncert in lahka orkestralna glasba s plošč. — 21: Chopinove klavirske skladbe. — 21.45: Recitacije in orkestralni koncert. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16.05: Iz popularnih operet. — 17.30: Sodotni avstrijski skladatelji. — 18.25: Koncert dunajskih simfonikov. — 20.45: Stari blazerji. — 21.45: Komorni koncert. — 22.20: Lahka godba godalnega kvarteta. — 23: Nadaljevanje koncerta. — Berlin 19.10: Orkestralni koncert: Finska glasba. — 20: Prenos iz Stuttgarta. 21.30: Korančice (plošče). — 22.30: Melodija in ritm (plošče). — München 19.35: Pester koncertni program. — 21.30: Klavirske koncert. — 22.40: Melodija in ritm. — Stuttgart 19.15: Vedra glasba za delopust.

Iz Julijske krajine

Semenišče v Trstu

Goriški škof Margotti, ki začasno upravlja tržaško škofijo, je dal te dni pobudo za ustanovitev posebnega semenišča v Trstu. Izdal je okrožnico, v kateri poziva ljudi naj ustanove pripravljajo izbor, ki bi prevzel vso skrb za zgraditev poslojpe in ureditev nove ustanove.

Tržaški »Piccolo« je objavil o tej zadevi daljši članek, v katerem meni, da je semenišče tržaški škofiji potrebno, ker ji je cela desetletja primanjkuje domačih duhovnikov, tako da morajo v njej opravljati duhovniško službo duhovniki iz drugih škofij. V času pred vojno, pravi list, so se mogli v škofiji naseljevati le duhovniki iz drugih nekdanjih avstrijskih dežel, ker noben italijanski duhovnik kot tuji državljani v škofiji ni smel biti nameščen. Tudi sedaj je prostih še mnogo službenih mest, ki jih pa ni mogoče vseh oddati, ker se v drugih škofijah ne neradi odločajo kakšni dobri duhovnopastirski moči, deloma pa tudi nihče ne sili v revne kraške kraje, kjer se mora duhovščina boriti še za golo eksistenco. Koprsko semenišče pa tudi komaj zadošča potrebam pulke in poreške škofije po duhovščini. Tržaškemu zavodu bi na drugi strani nikakor ne primanjkovalo gojenecov, saj so morali iz koprskega semenišča zaradi pomanjkanja prostorov doslej že leto za letom odslavljeni marsikateri gojenca iz Trsta in tržaške pokrajine.

Drobne novice

Izpred goriškega sodišča. Zaradi prestopkov proti odredbam o posebnem policijskem nadzorstvu, pod katerega sta bila pred meseci postavljeni, sta bila v soboto obsojena 28letni Ivan Pavšič na mesec dni, 60letni Lojze Jurčič pa na 8 mesecev zaporov. Andrej Strukelj, ki je bil obtožen, da se ni odzval pozivu k naboru, pa je bil obsojen na 6 mesecev zaporov in na poravnavo vseh sodnih stroškov.

V Gorici so karabinjerji prijeli trgovca Antona Stanja (Silenča) pokrajinskemu odboru za nadzorstvo nad trgovinskim prometom in cenami na drobno zaradi nekega prestopka proti njegovim odredbam. Trgovcu so za kazen zaprli njegove prodajalne za nekaj dni.

Občinski dom na Colu so v zadnjih mesecih dokaj povečali in docela prenovili. V nedeljo je bil v prisotnosti goriškega prefekta in drugih začetnikov oblasti ter fašistov iz vseh 12 krajev, ki pripadajo tej občini, svečano otvorjen.

Idrijski transformator pogorel. Pretekli četrtek zvečer je v Idriji pogorel rudniški transformator. Požar je nastal zaradi kratkega stika. Rudnik kakor tudi vse mesto ostalo vso noč brez toka in luči. K sreči so imeli v rudniku še rezervni transformator, tako da je bilo jutraj spet vse v redu. Požar je prizadejal upravi rudnika za 10.000 lir škodo.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

— Narodna štaltinca vabi na Silvestrov večer, ki bo nudil poleg plesa, dobre kuhinje, res izbrane pijače zlasti z letošnjim izbranim programom, katerega izvajajo v plesnih odmorih g. Lavrič iz Ljubljane kot gost in člani gledališkega odra, vsem poslušnikom obilo zabave. V polnočnem odmoru prejme izrečana vstopnica noveletno voščilo in srečo — živega prasička. Svi razpriznani Odeon-jaz!

Iz Zagorja

— Strelska družina, ki ima pri Renčolu vsak teden sobne strelske vaje, je pridno na delu. Preteklo sredo se je streljanje udeležilo posebej lepo število članov. Ko je bilo streljanje končano, je predsednik inž. Josko Mastnak prisrčno čestital članom Viktorju Suši, Hermanu Požunu, Francu Renčolu in Antonu Leskovskemu, ker so prejeli od celjskega strelskega okrožja kolajno dobrih strelcev. Razvila se prijetna zabava.

— Obdarovanje najpotrebnejših. Društvo za varstvo otrok je v nedeljo dopoldne razdelilo v Sokolskem domu najpotrebnejšim otrokom 103 pare čevljev, ki so jih tudi letos po meri izgotovili vsi domači čevljarji. Predsednik Lojze Kolenc se je toplo zahvalil podpornikom, zlasti občinski upravi, ki je dala 4.000 din. rudniku, II. rudarski skupini in Rdečemu križu. Stevni noviči je prinesel 1754 din. Priprekev države se ni dojel, z njim bodo kriti vsi stroški. V imenu obdarovancev se je zahvalila neka učenka. Kolajne pa razdele te dni najbednejšim starim ženicam, ki jih je okrog 80 moko, sladkor, mas in kavne prinese. Le o občinski obdaritvi brezposelnih in občinskih ubogih se letos kar nič ne čuja.

Iz Ptuja

— Izpit za mestnega stavbenika je napravil pred izpraševalno komisijo moravске oblasti diplomirani gradbeni tehnik g. Alojzij F. Šimenko. Čestitamo!

*

KRAMAROVCI V PREKMURJU. Upraviteljstvo državne ljudske šole se zahvaljuje za lepa darila ob priliki prireditve božičnice banske uprave v Ljubljani, veleindustriju g. Mauthnerju, tvrdki Hutterja in komp. in Zlatorogu iz Maribora, Ciril-Metodovi družbi v Ljubljani in Francu Leskovskemu iz Celja. Otroci so bili obdarovani tudi za Miklavžovo s pisalnimi potrebščinami. Nadalje se zahvaljujemo donatim tvrdkam g. Sternu iz Rogasčevca in g. Buchmannu in Knasau iz Kramarovec za znatno znižane cene pri nabavi blaga.

MEŽICA. Zima je mrzla, lažna in prezeble ptičke čakajo usmiljenih sre. Mnogo takih ubogih, lačnih in prezebljenih ptičic ki prav tako trpe pomanjkanje in mraz, je tudi med našo mladino. Najdejo pa se dobrotniki, ki izkazujejo svojo ljubezen in dobroto med našim ubogim ptičkam vsako zimo. Tako plemenito dobrotitvo imamo tudi v Mežici v gospe Bargate, soprozi generalnega ravnatelja tukajšnjega rudnika. Tradicionalna je že poletna božičnica na naši šoli in mladina se je vsako leto iskreno veselila in z njo tudi dobrotnica sama. Svoj prispevek doprinee tudi banske uprave. Na pobudo dobrotnice sodelujejo še drugo leto tudi poživljavalne soproge rudniških namestencev s življenjem in pripravljanim lepim dariljem med letom. Krajevni šolski odbor skrbi vsako leto za pogostitev dece šola pa za primeren božični program. Tako je naša božična proslava eden najlepših dni v letu za šolsko mladino. Obdarovani so bili vsi najpotrebnejši učenci (164 po številu) s čevlji, oblekami, blagom in drugim. Iskrena hvala gre vsem, ki se trudijo in žrtvujejo za blagor naših malih, zlasti pa naši dobrotnici gospe Bargate in njenemu g. soprogu.

S P O R T

Prvi nastop SK Ljubljane v tujini

V nedeljo je enajstotica SK Ljubljane gostovala v Gorici, kjer je proti tamkajšnjemu »Pro Goriziac« kljub enakovredni igri izgubila z 1:3 (1:1) — Tekma je bila v rokah slabega sodnika.

Enajstotica SK Ljubljane je izrabila božične praznike za enodnevno gostovanje v Gorici, kjer je nastopila proti tamkajšnjemu »Pro Goriziac«, ki trenutno zaseda tretje mesto v drugi italijanski nogometni diviziji. Za tekmo je vladalo zaradi velike reklame tudi po deželi zelo veliko zanimanje in se je zbralo na igrišču skoraj 4.000 gledalcev. Obe moštvi, posebno pa gostje, sta bili po prihodu na igrišče pozdravljene navdušeno. Vreme je bilo solčno, igrišče odlično, neprijetna je bila le nekoliko prehladna burja. Pred pričetkom igre sta kapetana obeh moštev izmenjala spominski darila.

Ljubljana je nastopila v postavi Pogačnik, Hassl, Žitnik, Boncelj, Pupo, Šercer, Janežič, Bertonec, Lah, Slapar, Jež in je, čim se je otrešla prve treme, začela takoj napadati. Janežič prenese nekaj lepih žog, ki pa ostanejo nezabljene. Tudi domačini ne držijo križem rok, tako da ima krepka obramba Ljubljane dovolj posla. V 12 min. strelja Lah ostro v vrata, vratar zadrži, toda žoga se odbije zopet k Lahu, ki jo pošlje razantno v mrežo. 1:0 za Lj. Ljubljanci so se vedno v akciji in posebno marljiv je Slapar, ki izvede nekaj odličnih »driblingov«, toda brez uspeha. V enem izmed domačih napadov ustavi Žitnik v 25 min. oster strel s prst, sodnik pa prisodi zaradi dozdevne roke enajstmetrovko in rezultat je izravnal: 1:1.

Po odmoru obe moštvi nekoliko popuštita in je igra odprta le na levem krilu Ljubljane. Toda njen napad nimaa sreče, vse krasne strele pa brani odlično razpoloženi vratar. Na obeh straneh se šteje po več kotov, toda vse brez številčnega uspeha. V 18 min. uide desno krilo Goricanov,

ki odda žogo v sredino, kjer pa se v silnem startu postavi v bran Haasi. Sodnik vidi »foul« in prisodi že drugo enajstmetrovko Pro Goriziac vodi z 2:1. Ljubljana še ne položi orožja in Pepček strelja še dvakrat zelo nevarno, toda obe žogi ostane pri branilcu odn. vratarju. V 37 min. spet uide desno krilo domačih, odda žogo desni zvezi, ta pa jo pošlje neubranljivo v ljubljanska vrata. Rezultat je 3:1 za domače. Še je bila priložnost, da bi Ljubljana zmanjšala razliko, toda Pupo strelja iz 3 m daljave v oblake. In še nekaj naporov na obeh straneh, toda rezultat se ne menja več.

Ljubljana, ki se je po prvih 10 minutah otrešla prvega strahu, je kljub porazu pokazala odlično igro. Vsi so bili poživljavalni in vsi so strelili vse, da bi rešili čim častnejši rezultat, toda že samo dva gola iz enajstmetrovk kažeta dovolj, da je bil sodnik glede kaznovanja takih prestopkov vendarle preostrog in je bil rezultat predvsem njegovo delo. To je čutilo tudi občinstvo, ki je med igro večkrat protestiralo proti njegovim odločitvam. Domačini gojijo že ono značilno italijansko igro »hitrimi prodori po krilih ter so zaradi tega za še tako dobrega nasprotnika nevaren tekmelec. Haški ni šlo na Reki! Najboljše moči imajo v vratarju, levem in srednjem krilu ter srednjem napadalcu, vendar pa med njimi ni bilo opaziti dobrih strelcev.

SK Ljubljana je bila v Gorici sprejeta navdušeno prijazno in gostoljubno, kar kaže, da so sportni odnosi z italijanskimi klubmi na poti izboljšanja in poživljenja. V ostalem pa je »Pro Goriziac« že po dogovoru vezana, da bo za revanšo ob Veliki noči nastopila na ljubljanskih tleh.

Še nekateri božični rezultati

Split: Hajduk : Split 3:1 (0:0)
Osijek: Slavija : Hajduk 5:4 (3:2)
Dubrovnik: Šašk : Gošk 2:2 (1:0)
Pizen: Viktorija — Pizen : Teplitzer FC 4:1
Kairo: Vienna : repr. Kairo 0:0, repr. Post Salda : Vienna 3:0
Atene: Rapid : repr. Pireja 3:2, Rapid : repr. Aten 3:2
Alžir: Gallia : F.A.C. (Dunaj) 4:1
Ankara: Ankara : Bukarešta 2:2 in 5:3.

V nekaj vrstah

Kakor smo zabeležili že v ponedeljskem »Jutru«, je tekmovalje za zimski pokal, v katerem bo na pobudo BSK sodelovalo vseh naših 10 ligasov, tik pred otvoritvijo. Prve tekme so določene že za teden dni pozneje. V I. kolu so pari razdeljeni takole: BSK : Bask, Jugoslavija : Jedinstvo, Gradanski : Concordia in Hašk : Ljubljana, splitski Hajduk in sarajevska Slavija pa sta prosta. Medtem ko je bilo prvotno določeno, da bodo vse tehnične podrobnosti za te tekme uredili klubi med seboj neposredno, so se zdaj Beograjanci vendarle odločili, da bodo zaradi ureditve tehničnih vprašanj jutri ali v četrtek sklicali v Beograd posebno konferenco. SK Ljubljano bo v tem odboru zastopal podpredsednik JNS major Vizjak.

Beograd in Split se dogovarjata za medmestno nogometno tekmo. Beograd naj bi šel na gostovanje v Split že v najbližji bodočnosti, Split pa bi vrnil to tekmo v sezoni.

Plavač sušaške Viktorije Grkinič si je pri smučanju na Komni zlomil nogo. Prepeljali so ga domov, upajo pa, da poškodba ne bo imela resnejših posledic.

Razpis

klubske tekme Slalom kluba 34 v alpski kombinaciji

Slalom klub 34 bo priredil dne 1. januarja 1938. tekmi v smuku in slalomu za vse skupine svojega članstva v bližini Gorju. Vsi tekmovalci kakor tudi člani tehničnega odbora naj bodo v koči na Gorjušah najkasneje 31. t. m. zvečer. Tekmi veljata kot klubovi prvenstveni. Posebnega razpisa odnosno vabil ne bo.

»Slalom klub 34«. Redna odborova seja bo v ponedeljek, dne 3. jan. 1938 ob 20. v gostini »Pri bobenčku«. Člani odbora so ljudje vabljene polnoštevilno. Tajnik: JZSS (službeno). Seje tehničnega odbora danes t. j. 28. t. m. ne bo. O prvi seji bodo člani obveščeni pisмено.

SK Ljubljana. Danes ob 14.30 obvezen trening ligne skupine
SK Ilirija (Upravni odbor). Druga redna seja upravnega odbora bo v četrtek 30. decembra ob 20.30 v običajnem prostoru. O. g. odborniki se naprošajo, da se seje udeležijo sigurno.

Službena vremenska poročila

Tujsko prometnih zvez Slovenije, JZSS, SPD, Ljubljana po stanju z dne 27. t. m. Rateče-Planica, 870 m: —5, jamo, mirno, pršič 100 cm.
Kranjska gora, 810 m: —5, barometer se dviga, pooblačeno, mirno, pršič 75 cm, Vršič, 1501 m: pršič 135 cm, Bistrice-Boh. Jezero, 1510 m: —5, jasno, 50 cm.

Pokljuka, 1300 m: oblačno, 20 cm pršica na 100 cm podlage.
Polzevo, 620 m: —6, barometer se dviga, pooblačeno, 22 cm pršica, smuka ugodna.
Pohorski dom, 1030 m: —5, zelo oblačno, mirno, pršič 20 cm na 40 podlage, Mariborska kofa, 1080 m: —5, zelo oblačno, mirno, pršič 20 cm na 40 podlage, Vrh Sv. Treh Kraljev, 1191 m: droben sneg, srenj.
Senjorjev dom, 1522 m: —7, zelo oblačno, sever, droben sneg, pršič 60 cm na podlagi.
Kofa pod Kopo, 1377 m: —7, zelo oblačno, sever, droben sneg, pršič 60 cm na podlagi.
Ribnica na Pohorju, 715 m: —8 sever, pršič 10 cm na 30 udeležu snega.
Peen, —3, zelo oblačno, mirno, snež, 10 cm pršica na 150 podlage,

Rimski vrelec, 510 m: —5, droben sneg, mirno, pršič 55 cm, Pod Urško goro, —7, visoka megla, pršič 48 cm, snež.

Smrtna nesreča v Štepanji vasi

Ljubljana, 27. decembra

Danes okrog 16.30 se je pripetila v Štepanji vasi blizu znane Kregarjeve gostilne huda prometna nesreča, katere žrtve je postal 39-letni zidar Jakob Breskvar, stanujoč v Štepanji vasi 60. Šel je iz Ljubljane proti domu po levi strani ceste, ki je tam precej ozka. Za njim sta pripeljala dva voznika, ki sta vozila s konjima perilo na Bzovik. Drugi voznik, hlapec France Stepic, je hotel prehiteti prvega in je zavolil vstric njega, pri tem pa podrl Breskvarja, ki je padel pod voz. Konji in voz so šli čez nesrečnika, ki je obležal v mlaki krvi. Nesrečni Breskvar je bil takoj mrtev. Na kraj nesreče je prišla policijska komisija, zadržnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Podobnik. Ko so ugotovili dejanski stan, so truplo nesrečnega Breskvarja prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Policija je voznika zasiljala.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 28.: Zaprt.
Sreda, 29.: Vozel. Red Sreda.
Četrtek, 30.: Svedrovci. Red Četrtek.
Boudrova komedija v petih dejanjih »Svedrovci« (»Fric-frac«) po kaže tipično vsebino iz francoske dramske literature, ki skuša na dovolj objektivni način naslikati zgodbo iz življenja svedrovcev. Karakteriistično predstavljeni značaji, dajejo igri posebno noto.

7 smrtnih grehov

Povest iz Casanovinih dni

Šele pred nekaj tedni sem zvedel primer...

»Kakšen primer?« sem vprašal.

»Slučaj nekega župnika v umbrskih skalah, Prevzvišeni. Dalj kakor dvajset let je živel v pustem gorskem gnezdu na pobočju Apenin, in ženska, ki je z njim delila to strašno samoto... saj razumete...?«

»Razumem...«

»Župnikovo nečisto razmerje je prišlo Silvestru Montecatiniju do ušes. Na njegov ukaz so razglasili dvajsetletno razuzdanstvo z vseh prižnic v škofiji in grešnega duhovnika je s priležnico vred zadel najhujša kazen, ki jo določa naša presveta Cerkev.«

Tedaj je moje srce zavpilo: Silvester Montecatini je barbar... in spomnil sem se Rebeke Montefiore in vsega, kar bi mi bila mogla postati, če bi mi bila posest njenega srca važnejša od škofovskega in kardinalskega škrlata.

A manjkalo mi je poguma, da bi bil to z besedami izrekel, kajti škrlatne gube so mi valovale pred lakomnimi očmi in se ovijale tekmečevih ramen.

Toda mislil sem, nespametnik, da držim v rokah

še eno karto, ki more rešiti Jacinta, in to sem zdaj zadnjič vrgel na mizo: »Kaj pa čudež Svete Marije alla Neve, zgraditev milostne cerkve na hribu in pritok vernikov, ki iščejo ozdravljenja; kaj more perugijski škof v primeri s tem vretci na tehtnico?« sem vzkliznil zdej.

Odgovor iz teh ust me je malone vrgel ob tla.

Kajak Lorenzo je odvrnil: »Čisto srce in npravno življenje, Prevzvišeni... In mimo tega... Čudež Svete Marije alla Neve in sijaj milostne cerkve sta jela počasi bledeti, odkar nima Vatikan nobenega novega poročila o vnemi svojega škofa v Kampanji. Takšnega poročila bi bilo pa nujno potreba, ako so dnevi kardinala in nadškofa v Napolju res seštetni, kakor sodim po pismu doktorja Rossija. To vam dam v premislek, Prevzvišeni, in zdaj prosim za vaš blagoslov!«

Našel sem dovolj poguma, da sem brezbožno roko, ki je še nedavno tega milovala mojega Jacinta, iztegnil v krščanski blagoslov, čeprav sem vedel, da bo podpisala tudi smrtno obsodbo ljubljene Jacinta samo zato, ker je bil Montecatini ovira izpolnitvi mojih častihlepih želja.

Lorenzo se je na pragu ozrl in rekel: »Zvečer se bom usodil poslati svojega sekretarja k Vaši Prevzvišenosti po listino; upam da bo dotlej vse v redu.«

In jaz slabši mu nisem ničesar odvrnil.

Narobe, še pred poldnevom sem opravil pri Lorenzu izpoved in pobožni pater mi je zaradi žrtve, ki sem jo doprinesel, podelil odvezo.

Toda listina, ki me je Lorenzo pri izpovedi prislil, da sem jo podpisal, je bila zama.

Danes ne vem, ali naj zaradi tega hvalim močnost nebeskega Očeta, ali naj psujem slepoto poganske Usode!

Jacinto, Grk, se je napoljskim bričem izmuznil. In do ušes mi je prišel glas o propale duhovniku, ki brije na palermkih ulicah grde burke po zgledu pariških jakobincev in v slavo starih bogov sredi trga zatajuje nauk naše presvete Cerkev! Niti malo nisem dvomil, da je to moj ljubljene, ki sem ga bil sam pogubil.

Novega boga sva bila v Baji zatajila, starih pa misva bila mogla najti; kajti stari bogovi so mrtvi! In vendar!

Svatbeni klic velikega Pana se ob zalivu še danes ta dan razlega v višine Posilipa vse tja do skalnih caprijskih bregov, zvečer, ko utihne odmev pobožnih pesmi, ki so zama budile duše v vročini kampanijskega dne.

VII.

Casertski svobodomislec

V strahotno temo samote, ki me je bila po izgubi Jacinta in po prelomu z Rebeke napadla kakor volkulja s sibirskih step, je zasijal žarek svetlobe. Izhal je iz prosvetljenega dela »De origine mundi«, to je »O izvoru sveta«, ki mi je bila po srečnem naključju prišla v roke in ki jo je bil neznani avtor podpisal z značko »Ignorabimus«, kar pomeni: »Nikoli ne bomo vedeli.«

Onorifico de Vechitti v Rimu, ki je še vedno upravljal Dvorani prepovedanih spisov v vatikanski knjižnici, se me je bil spomnil in mi po slu poslal to knjigo v glavno mesto moje škofije. Priložil je pismo, v katerem se je obračal do mene kot poznavalca, ne samo pravega nauka naše presvete Cerkev, ampak tudi najglobljih zvez vseh prirodnih reči, prosek me, naj preverim ta spis, ki ga hočejo dejati na indeks, ter predložim bogoslovno in literarno podprte ukrepe, ki bi jih kazalo storiti proti njemu.

Z vso vnetostjo sem se lotil dela; kakaj preprčan sem bil, da mi bo ta »Ignorabimus« tolažnik v moji duševni zapuščeni.

In nisem se zmotil. Skoraj tri mesece, ki so pa minili kakor en dan, sem v svoji škofovski palači študiral debelo knjigo, spisano v klasični latinščini, ter prestavljal najvažnejše odlomke v svoj italijanski materinski jezik.

Bilo je delo, kakršno meni bogoslovcu še ni bilo prišlo v roke; kratko malo je zanimalo pojma stvarnika in stvarstva ter se opiralo na zgolj fizikalna načela.

Kakor tisti Galileo Galilei, ki ga je spravil njegov, naši presvete Cerkvi nevshečni nauk o heliocentričnem ustroju planetarnega sistema skoro na grmado, tako se je tudi moj »Ignorabimus« glede na ustvaritev organskih bitij, posebno pa človeka, ki vendar učimo, da ga je Bog napravil po svoji podobi in mu vdahnil neumrljivo dušo, naslanjal na čisto empirično spoznanje.

MALE OGLASI

Prehrana

Beseda 1 Din davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Oddam dete

za svoje — možko, staro 1 in pol leta in to takemu, ki ima red otroka. Naslov: Slavko Krok, Vlača ulica 55, Zagreb. 32218-14

Službo dobi

Beseda 1 Din davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dva trgovska pomočnika

sprejme Vinko Svinik, Radolnica. Prvi mesto v centrali kot dober manufakturni in strojni strojar. — Drugo mesto v podružnici, zmožen isto voditi samostojno. Znanje niso izključene. Znanje nemškega jezika obvezno. Vse drugo po dogovoru. 31926-1

Kontorist

s prakso, dobro vezirani, izurjen v knjigovodstvu, slov nemški in srbski korrespondenčni, dobi mesto v travni vredi mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vesten in pridene«. 322158-1

Natakarico

in služkinjo za kavarno, sprejem takoj. Horvat, Poljanska c. 69. 32230-1

Dekle

zdravo, do 50 let staro, važno vseh hišnih del, dobi službo takoj. Dvorakova ul. 6, II. nadst. 32226-1

Uradnika(ce)

išče podjetje proti takojšnjemu vstopu, z znanjem Zidarskega knjigovodstva, slovenske stenografije, urnega strojeopisa, prostega voščilnice, absolvent(ka) trgovske akademije ali trgovske šole. Prednost imajo prosilci z znanjem nemškega. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Trajna eksistenca«. 32212-1

Šiviljo za slavnike

iščem za Zagreb, Weiss, Jelačić trg 1. 32220-1

Resno kuharico

srednjih let, z dobrimi izkušnjami, lahko tudi vdoma brez otrok, iščem, ki je perfektna v kuharstvu ter znanje samostojno voditi večje gospodinjstvo — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vseposrestvo pri Celju«. 32210-1

Gospodinja

sprejemna na gostilno. — Prednost imajo natakarice. Nastop takoj. Urec pri Raku, gostilna Skuli. 32211-1

G. H. Rotman:

Gospod Kozamurnik postane umetni jahač

Trah! Bum! Prednji konec se je zgrušil kakor harmonika. Kosi avtomobila so leteli po zraku, gospoda Kozamurnika in njegovega konja je pa vrzel sunek v stran, tako da je Kozamurnik obsedel na belčevem trebuhu. Kar odjahal bi bil lahko, če ne bi bil belec ležal na hrbtu!

Rašel mojstra

dobro izveščenega, sprejem, kateri se mora razumeti tudi na druge motorne in ročne pletilne stroje. Anton Savnik, Škofja Loka. 32214-1

Fanta

za vsa gospodarska dela, iščem za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32248-1

Frizerko

dobro odulero, sprejem takoj, Oskiba v hiši. Dragana Lisac, Hrastnik. 32232-1

Restavracijska kuharica

res vsestransko zmožna in hitra, dobi takoj službo. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32243-1

Gramofon

gostilniški, izvanredno glasen, s ploščami, prodam za 420 Din. Petercel, Hrenova 14, Ljubljana. 32231-6

Novoletna številka Jutra

bo izšla v soboto zjutraj

Kdor namerava v njej pridobiti oglaš ali kako drugo objavo, naj jo naroči takoj ali pa vsaj

DO PETKA OPOLDNE,

ker v petek popoldne oglasov za novoletno številko JUTRA ne bomo več sprejemali.

Službo išče

Vaša beseda 5 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Mladenček

s šoferskim in kovinarskim izpitom želi službo. Ponudbe pod šifro »Treznica« na ogl. odd. Jutra. 32216-2

Pisarniška moč

absolventka drž. dvorazredne trgovske šole, z večletno prakso, s perfektnim znanjem nemškega, slovenskega ter srbsko-slovenskega, išče službo. Ponudbe pod šifro »Aloma Company d. o. o. z. Ljubljana, Aleksandrova 2, I. nad. 32237-2

Natakarica

išče službo takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvo vrstina«. 32244-2

Vodno turbino

rabljeno, kap. 8—10 KS, pri vodnem padcu 20 m, kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32227-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. ČERNE JUVELIR Ljubljana, Wolfova ul. 1

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

tudi podelitve 3% OBVEZNICE za likvidacijo kmetičkih dolgov. VREDNOSTNE PAPIRJE STALNO KUPUJEM po najvišji ceni in takojšnjem izplačilu. IZPOSLOJEM VSE BANCNE IN BLAGOVNE POSLE. NAKUP IN PRODAJO PREMISLIN IN NEPREMISLIN, BLAGO, HIŠE, VILE, PARCELE ITD. Al. Planinšek, trg. ag. za bančne posle, Ljubljana, BEETHOVNOVA UL. 14-I. Telefon 35-16. 39-16

Brivski pomočnik

mlaši, dober delavec, išče službo za takoj ali po dogovoru. Stefan Grabar, briv, pomočnik, Maribor, Tattenbachova 14. 32250-2

Prodaj

— da 1 Din davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sanke in smuči

kompletne — tobov najugodnejše pri izdelovalcu. FAJFAR, Trnavska ul. 25. 31971-6

Gramofon

gostilniški, izvanredno glasen, s ploščami, prodam za 420 Din. Petercel, Hrenova 14, Ljubljana. 32231-6

Novoletna številka Jutra

bo izšla v soboto zjutraj

Kdor namerava v njej pridobiti oglaš ali kako drugo objavo, naj jo naroči takoj ali pa vsaj

DO PETKA OPOLDNE,

ker v petek popoldne oglasov za novoletno številko JUTRA ne bomo več sprejemali.

Službo išče

Vaša beseda 5 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Mladenček

s šoferskim in kovinarskim izpitom želi službo. Ponudbe pod šifro »Treznica« na ogl. odd. Jutra. 32216-2

Pisarniška moč

absolventka drž. dvorazredne trgovske šole, z večletno prakso, s perfektnim znanjem nemškega, slovenskega ter srbsko-slovenskega, išče službo. Ponudbe pod šifro »Aloma Company d. o. o. z. Ljubljana, Aleksandrova 2, I. nad. 32237-2

Natakarica

išče službo takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvo vrstina«. 32244-2

Vodno turbino

rabljeno, kap. 8—10 KS, pri vodnem padcu 20 m, kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32227-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. ČERNE JUVELIR Ljubljana, Wolfova ul. 1

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

tudi podelitve 3% OBVEZNICE za likvidacijo kmetičkih dolgov. VREDNOSTNE PAPIRJE STALNO KUPUJEM po najvišji ceni in takojšnjem izplačilu. IZPOSLOJEM VSE BANCNE IN BLAGOVNE POSLE. NAKUP IN PRODAJO PREMISLIN IN NEPREMISLIN, BLAGO, HIŠE, VILE, PARCELE ITD. Al. Planinšek, trg. ag. za bančne posle, Ljubljana, BEETHOVNOVA UL. 14-I. Telefon 35-16. 39-16

Nujno posojilo

30.000 Din. Potrebujem za eno leto. Plačam visoke obresti po zahtevi in tudi vnaprej, na »gurno intubulacijo pol milijona vrednosti ali pa dva tisoč. Posojilke na ogl. odd. Jutra pod »Sigurno posojilo št. 888«. 32213-16

Prodaj

— da 1 Din davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dražbe

Krznarsko blago razne vrste, se bo prodalo na dražbi dne 30. decembra t. l. ob 14.30 v Mariboru, Gosposka ul. 37. 32259-32

INSERIRAJ V »JUTRO«

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

voda in plin v kuhinji, — oddam takoj ali bližnji trga. Poslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32241-21

Sončno stanovanje

3 sob, kopalnice, verande in pritlikin, oddam v Tavčarjevi ul. 3. 32233-21

Dvosob. stanovanje

s kabineto, kopalnico in pritlikinami, oddam v vili. Alžetova ul. 28, Pod Ristikom. 32228-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Komfortno stanovanje

dveh sob, izjem za 1. februar ali pozneje bližnji centra, čisto, za 2 osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32240-21a

Sob. odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sostanovalko

sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32234-23

Sostanovalko

uradnik ali prodajalko, z vso oskrbo, sprejem k hčerki, v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32213-23

RAZGLAS

Sprejme se: I. 2 avtomehanika II. 8 rudarskih nadzornikov

Pogoj:

Prosilci pod t. I. imajo v roku od 8 dni predložiti podpisani komisiji:

1. dokaze o strokovni sposobnosti;
2. navedeno spravevalo;
3. potrdilo vojaškega urada o reg. voj. obveznosti.

Prosilci pod t. II. imajo v istem roku predložiti:

1. dokaze o šolski izobrazbi;
2. dokaze o dosežanjih zaposlitvi;
3. navedeno spravevalo;
4. potrdilo vojaškega urada o reg. voj. obveznosti.

Za vse zgoraj navedene prošilce je začetna plača Din 60.— dnevno. Prošnje za sprejem morejo vlagati le jugosl. državljani. Vrhnika, 23. decembra 1937.

Tehniška komisija Br. I. VRHNIKA

TRGOVSKA manufakturna hiša

z velikimi lokali in skladišč, pripravna za veletrgovino vsake vrste, dobro vpeljana, v najugodnejšem kraju Slovenije,

SE ODDA ali PRODA

z zalogo vred.

Ponudbe na Publicitasa d. d., Zagreb — Ilica 9, pod »Edinstvena prilika«.

JEKLENITE ŽIVCE,

krepite organizem, pa boste ponovno postali energični in za delo sposobni. »KA-LE-FLUID«, (ekstrakt iz žlez zdravih živali) regulira izločevalno delo vseh žlez, krepi ves organizem in uravnava živčni sistem tako, da postane človek zopet aktiven v življenju in sposoben za delo. — Brezplačno detaljna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. »KA-LE-FLUID« se prodaja v lekarnah. S br. 16537/33

VAŠE ZDRAVJE ZAHTEVA

»OLLA« GUM.

JEKLENITE ŽIVCE,

krepite organizem, pa boste ponovno postali energični in za delo sposobni. »KA-LE-FLUID«, (ekstrakt iz žlez zdravih živali) regulira izločevalno delo vseh žlez, krepi ves organizem in uravnava živčni sistem tako, da postane človek zopet aktiven v življenju in sposoben za delo. — Brezplačno detaljna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. »KA-LE-FLUID« se prodaja v lekarnah. S br. 16537/33

VAŠE ZDRAVJE ZAHTEVA

»OLLA« GUM.

JEKLENITE ŽIVCE,

krepite organizem, pa boste ponovno postali energični in za delo sposobni. »KA-LE-FLUID«, (ekstrakt iz žlez zdravih živali) regulira izločevalno delo vseh žlez, krepi ves organizem in uravnava živčni sistem tako, da postane človek zopet aktiven v življenju in sposoben za delo. — Brezplačno detaljna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. »KA-LE-FLUID« se prodaja v lekarnah. S br. 16537/33

VAŠE ZDRAVJE ZAHTEVA

»OLLA« GUM.

JEKLENITE ŽIVCE,

krepite organizem, pa boste ponovno postali energični in za delo sposobni. »KA-LE-FLUID«, (ekstrakt iz žlez zdravih živali) regulira izločevalno delo vseh žlez, krepi ves organizem in uravnava živčni sistem tako, da postane človek zopet aktiven v življenju in sposoben za delo. — Brezplačno detaljna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. »KA-LE-FLUID« se prodaja v